

59961

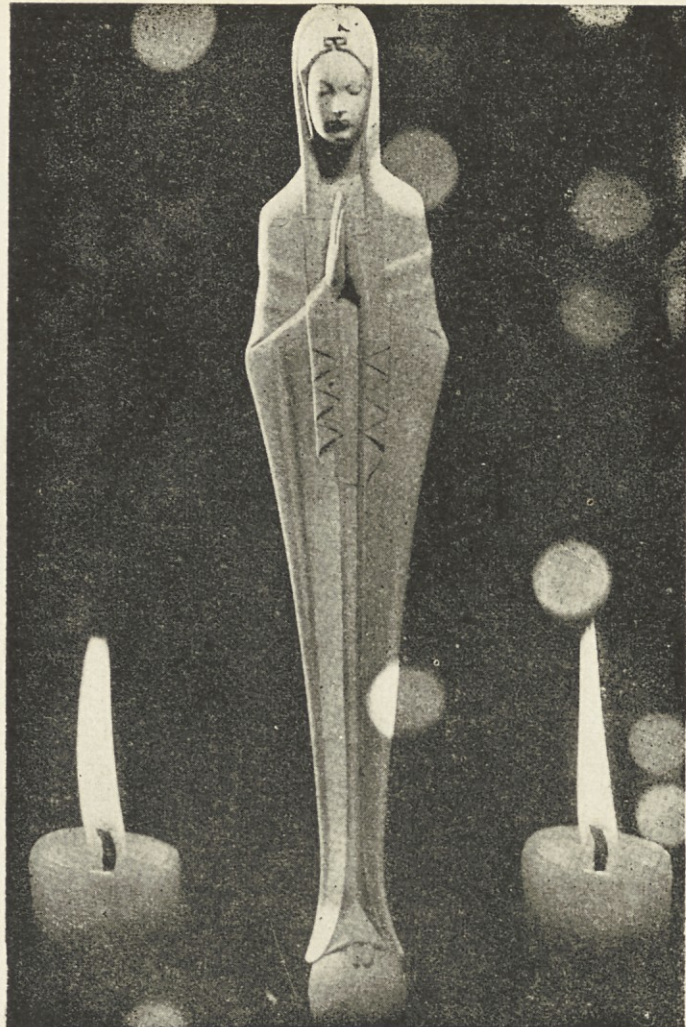
LETO XXVI.

1959

DECEMBER

DUHOVNO
v
ŽIVLJENJE

V I D A E S P I R I T U A L

PLAPOLAJ, PLAPOLAJ
večna luč pred Marijo!
Ah, srečo je tak tesno,
plapolaj luč pred Marijo!

Skrivnostni mir, sveti mrak...
Čarobno se lučka utrinja...
Lahno dviga se, pada spet...
Smrtna senca izginja —

Murn-Aleksandrov

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Z Marijino pomočjo moramo samo hoteti zmago, pa se lahko zanesemo, da bomo zmagoviti.

Sv. Janez Vianney

UČLOVEČENI BOG - SREDIŠČE ČLOVEŠTVA

Človeški rod je po svojem začetku iz Boga. Prvi par, ustvarjen od vsemočnega Stvarnika, je bil opremljen z vsem, kar je in bo potrebno, da se iz skupne korenine razraste in razvije človeška družba kot enotna družina navzlic razlikam plemena in jezika.

Pa že prav v začetku se je človeštvo začelo drobiti in razpadati v skupine, plemena in rodove, ki so si bili sovražni in nasprotni. Človeški rod je po krivdi greha izgubil središče, ki vse povezuje. Že v prvem rodu je bratomor — Kajn in Abel — razdril prvo družino. Kajn in njegovi potomci so se ločili in šli svoja pota. Ob gradnji babilonskega stolpa so se ošabnim graditeljem „zmešali“ jeziki, niso se mogli več razumeti, ne se zediniti na enoten načrt in način, v sporu so se razšli. In v Abrahamovem rodu, iz katerega naj bi se razvilo božje izvoljeno ljudstvo, sta se vnuka Abrahamova, Ezav in Jakob, v nesoglasju ločila in tako postala pradedi dveh sovražnih si rodov. Razmeroma mal narod, Izraelci, je bil od Boga izbran, da ohrani božje razodetje in vero v pravega Boga; vsi drugi so bili pogani, mnogožočci, „massa damnata“, množica v prekletstvu.

V to človeštvo je stopil Bog. V drugi božji osebi se je učlovečil in postal sam član človeške družbe. Stopil je vidno na zemljo med sovražna in razdvojena ljudstva. Kot nebojgljeno, nedolžno dete, iz deviške matere rojen, je prišel. Dele v plenice povito in v jasli položeno je znamenje za to središče, kjer se stikajo tisočletja preteklosti s tisočletji bodočnosti in kamor vodijo pota vseh plemen, jezikov in narodov in vsega stvarstva. On je „prvorojenec vsega stvarstva“, kakor ga imenuje sv. Pavel v listu Kološanom in nadalje razlaga, da je v Jezusu Kristusu, Bogu-človeku bilo vse ustvarjeno, on je pred vsemi in vse ima v njem svoj obstoj; Bog je sklenil, da po njem s seboj spravi vse, kar je na zemlji in kar je v nebesih.

Greh je ranil in razdvojil družine narodov — tako je rečeno v mašni molitvi za praznik Kristusa Kralja. Kristus, ki je za grehe vseh ljudi samega sebe na križu daroval kot spravno daritev, je omogočil, da se v njem zopet snidejo in zedinijo vsi narodi. On je od Boga postavljeni vogelni kamen, ki veže in trdno drži vse stene stavbe, „na njem vsa stavba skladno raste v

Jaslice v kapeli pri
lanski polnočnici,
ki so jo imeli Slo-
venci iz Venezuele
v Caracasu

svet tempelj v Gospodu“, tako pravi sv. Pavel. On je glava telesu, Cerkvi, iz njega prejema vse telo rast, mi pa smo udje in če imamo ljubezen do njega, bomo v ljubezni v vsem rastle k njemu in postali deležni popolnosti, kajti v njem prebiva vsa polnost božanstva. Tako uči sv. Pavel.

Sovraštvo je razdrobilo enotnost človeštva in še danes razdvaja narode. Proti sovraštvu je le eno sredstvo, ki je močnejše — ljubezen. Bog je v svojem večnem načrtu, ki ga je izvršil v polnosti časov, sklenil, da v Kristusu podredi eni glavi vse, kar je v nebesih in na zemlji, trdi sv. Pavel v listu Efežanom. Neizmerno večna ljubezen, zajeta v majhno človeško Srce Jezusovo, je z njegovim rojstvom ustavila sovraštvo z zapovedjo ljubezni. Sicer je vse že v svojem nastanku podrejeno Sinu božjemu, večnemu Kralju, da pa ta podrejenost človeku, z umom in prosto voljo opremljenemu, postane zveličarna, se mora človek sam radovoljno podrediti glavi človeške družbe, Kristusu, Bogu-človeku. Le tako se morejo ljudstva in narodi srečati v središču, ki je Kristus Gospod za vse rodove in čase.

Če ob letošnjem Božiču pogledamo v svet, pač z žalostjo ugotovimo, da so premnogi filozofi, voditelji in vladarji narodov in za njimi njih podložniki pozabili, kje je središče človeštva, ali pa so ga vedé in hoté zavrgli, za to pa so se razšli in razpadli v nasprotné si skupine in „bloke“. Od tod konkurence, borbe za nadoblast, za gospodarska področja in naravna bogastva. Te napetosti pa z neko usodno nujnostjo vodijo v vojne, ki bi po najnovejših odkritjih mogle ugonobiti večino človeštva. Morda bo pamet in čut odgovornosti odločujoče faktorje zadržal, da pravčasno nehajo reševati spore s silo. — Ko bi vendar vsi spoznali, da je le ena pot k rešitvi: Nazaj v

Betlehem! Božje Dete je središče, ki vse povezuje, žarišče ljubezni, ki je tako močna, da more vse pretrgane vezi med narodi zopet trdno zvariti.

Papež Janez XXIII. v svoji prvi okrožnici očetovsko skrbno in ljubeznivo poziva narode in njih vladarje ter razprte sloje in razrede človeške družbe, naj se vendar zavedajo, da smo vsi ljudje bratje. „Bog ljudi ni ustvaril kot sovražnike, marveč kot brate,“ pravi. Torej bodimo si bratje; vse, kar je spornega med ljudmi in narodi, naj se prijateljsko odkrito na miren način uredi in izravna. Ali se bo očetovski klic papežev zgubil v gluhi puščavi razdvojenih ljudstev?

Vsaj mi maloštevilni Slovenci, še posebej mi, ki smo raztrošeni med večje narode, da kar zginjamo med njimi, mi vsaj si bodimo bratje, ne pa nasprotniki, in to v vseh skupinah: v družini, v župniji, v gospodarskih in kulturnih enotah. Vsaj mi drug za drugega molimo, posebno še za tiste, ki nas sovražijo, ki našo prepotrebno edinost rušijo in razdirajo. In božje Dete prosimo: Bodi ti, učlovečena božja ljubezen, sveta in trdna vez naših src in duš med seboj in s teboj!

Škof GREGORIJ ROŽMAN

Soy católico, pero ...

“Soy católico, pero...” He ahí una frase frecuentemente oída de quienes usan el nombre católico, pero no se avienen a todas las exigencias y modalidades de vida que impone ese título. Imposible manifestar, en más breve síntesis un cúmulo mayor de prevenciones, de reticencias y reservas mentales en una expresión que pareciera pretende ser una profesión de fe.

“Soy católico, pero... no creo en los curas!” Así completa sus reticencias este católico con quien discutimos.

No entendemos qué es eso de no creer en los curas: Es que acaso el cura o los curas piden que se crea en ellos, en su persona? O por el contrario explican y adoctrinan con respecto a una religión revelada? O es que el cura tiene y predica una Religión fabricada, inventada por él?

Y ahora, como “no creo en los curas”, no voy a misa, no recibo sacra-

mentos, vivo como se me da la gana, no rindo a nadie cuentas de mi conducta, y me siento cómodo y libre!

Ahora, eso sí! Cuando hay algún muerto en la familia, me acuerdo de que existe el cura para que venga a rezar un responso, pero ni siquiera me acuerdo un poco antes para que venga a auxiliar al enfermo grave o moribundo, por eso, porque “no creo en los curas”. O me acuerdo de él para que asista a realizar un casamiento de alguno de la familia. Lo llamo, porque al fin de cuentas, esa ceremonia, con él, el cura, resulta interesante, significativa, de relieve. Parece una ceremonia más importante, de más brillo, sobre todo si en el casamiento tenemos muchos invitados...

En definitiva, soy católico en esas ocasiones, en esas limitadas oportunidades, pero para lo demás, no necesito del cura; por eso digo: “Soy católico, pero no creo en los curas!”

JOE JUCK

DA BI MED KATOLIČANI NE OMR- ZNILA VNEMA ZA POMOČ BRATOM, KI TRPE PREGANJANJE ZARADI VERE, IN TO Z MOLITVIJO, Z BE- SEDO IN Z DELI

Sveta Cerkev je po besedi svetega Pavla Kristusovo skrivnostno telo, ki mu je Kristus glava, verniki pa med seboj udje. Iz te veličastne resnice izvaja apostol sveto dolžnost medsebojne solidarnosti in bratske pomoči med verniki. V pismu do Korinčanov piše: „Bog je telo tako zložil, da v njem nj razdora, ampak da udje enako skrbe drug za drugega. In če en ud trpi, trpe z njim vsi udje, in če je en ud v časti, se z njim vesele vsi udje“ (1, 12, 25-25).

O prvih kristjanih se lepo bere, kako so se med seboj ljubili in drug drugemu velikodušno pomagali. Bili so si med seboj kot ena duša in eno srce. Kadar so v enem kraju verniki trpeli preganjanje, so po vseh cerkvah zanje molili in jim skušali lajšati trpljenje in stisko po najboljših močeh. Ena prvih cerkvá, kj je zaradi preganjanja prišla v veliko stisko, je bila cerkev v Jeruzalemu. Sveti Pavel je po drugih cerkvah nabiral prispevke za trpeče brate in jih v svojih apostolskih pismih priporočal velikodušni pomoči vernikov, ki so še živeli v delnem miru. Čudovito lepo spričevalo daje apostol v tem oziru vernikom v Makedoniji, o katerih piše Korinčanom, da so v mnogih stiskah, ki so jih sami skusili, darovali za stiskane brate v Jeruzalemu preko svojih moči, iz lastnega nagiba, in so apostola, ki je videl, da so sami v potrebi ter jih zato ni hotel nadlegovati,

prosili z mnogimi prošnjami milosti, da bi se smeli udeležiti podpiranja trpečih bratov (prim. II, 8).

Na to solidarno pomoč bratom in sestram, ki trpe pomanjkanje zaradi vere, nas sveta Cerkev opozarja v mesecu decembru in nas prosi molitve, da bi gorečnost vernikov v tem pogledu ne omrznila.

Pomoč preganjanim bratom pa naj izkazujejo vsi Z MOLITVIJO, Z BESEDO in Z DELI.

NAJPREJ Z MOLITVIJO, ker je ta med vsemj sredstvi bratske pomoči pač najmogočnejša in možna vedno in povsod, tudi tam in tedaj, ko je pomoč v besedi in dejanju ovirana. V tem oziru velja za vse čase opomin svetega apostola Jakoba, ki pravi: „Bratje, molite drug za drugega, da boste ohranjeni“ (5, 16).

Ko je bil sveti Peter v ječi v Jeruzalemu, je vsa Cerkev zanj molila in Bog ga je po angelu rešil. Prva pomoč, ki so jo kristjani v vseh časih nudili stiskanim bratom, je bila pomoč zaupne molitve, s katero so klicali nanje božje usmiljenje ter moč in stanovitnost v trpljenju. To bodi tudi naša dnevna skrb, ko mislimo na brate, ki žive pod brezbožnimi režimi, brez svobode, v vednem strahu, premnogi v ječah in na prisilnem delu, ali celo obsojeni in pripravljeni na smrt. Prosimo jim od Boga tolažbe in zaupanja, potrpljenja in zvestobe, da v silnih nevarnostih in preskušnjah, katerim so izpostavljeni, ne omagajo. Sveti Jakob nam v spodbudo lepo pove, da „goreča molitev pravičnega veliko premore“ (5, 16).

Z molitvijo naj se druží POMOČ V BESEDI. Gotovo je tu mišljena najprej beseda sočutja, tolažbe in spodbude, ki jo pošiljamo trpečim bratom, kjer in kadar je to mogoče. Ali brezbožni in brezsrčni režimi ovirajo celo to, po sami človeški naravi uzakonjeno, medsebojno občevanje. Kjer in kadar je v vsej omejeni meri možno, storimo trpečim bratom radi to delo ljubezni, da jim s prisrčno pisano besedo zagotovimo naše sočutje in razumevanje, naš stalni bratski spomin.

Ta pomoč v besedi pa naj v svobodnem svetu najde svoj izraz tudi v govornjenih in tiskanih besedi v obrambo človeških pravic, katerih so bratje in sestre v zaslužjenih deželah oropani. Ta apostolat besede v prilog svobode in človeškega dostojanstva je silnega pomena, ker ustvarja javno mnenje in ga naklana v korist zatiranim. Napram javnemu mnenju pa noben, še tako tiranski režim ne more ostati ravnodušen; saj vidimo, kako ga komunizem skuša pridobiti zase v vsó mogočo zvitostjo in lažljivo propagando.

POMOČ V DEJANJU naj krona ono, ki jo preganjanim bratom nudimo z molitvijo in z besedo. Zopet je tu najprej mišljena ona bratska radodarnost, s katero verniki radi in velikodušno prispevajo za lajšanje stiske bratov, ki so v trpljenju in pomanjkanju. Tu sem spadajo darilne pošiljke, ki jih pošiljamo svojim domačim; pa tudi naši darovi za zatirane brate po drugih deželah, darovi, ki jih jim dostavljajo katoliške dobrodelne in misijske ustanove. Molimo ta mesec, da bi se dobri verniki v tem plemenitem podpiranju preganjanih bratov ne utrudili, marveč da bi se vedno ravnali po besedi svetega Pavla, ki piše Galačanom: „Ko dobro delamo, ne omagajmo; kajti ob svojem času bomo želi, če ne opešamo. Dokler imamo torej čas,

delajmo dobro vsem, zlasti pa tem, ki so z nami ene vere“ (6, 9-10).

V poglavje dejanske pomoči preganjanim bratom spadajo seveda tudi vsi organizirani podvigi vernikov in še posebej onih, ki so na vplivnih mestih v javnem življenju svobodnega sveta, s katerimi se skuša pomagati zatiranim k svobodnemu, človeka vrednemu življenju. Naša molitev naj v tem mesecu pomaga, da ta borba svobodnega in vernega sveta kljub pre mnogim oviram in neuspehom ne omaga, marveč se pogumno in vneto nadaljuje, v zaupanju, da bo Bog plemenitem napore za osvobodjenje zatiranih bratov prav gotovo blagoslovil in jim ob času, ki ga je v svoji previdnosti določil, tudi naklonil uspeh in zmago.

Še eno vrsto dejanske pomoči preganjanim bratom naj tu omenim, katere pomen bodo pač mogli razumeti samo iz globoke vere živéči kristjani: je to pomoč v žrtvah-in v trpljenju, ki jih za trpeče brate Bogu darujemo, združeni z Gospodom Jezusom, ki se zanje in za ves svet vsak dan daruje na naših oltarjih.

V tem pogledu je spet sveti Pavel tisti, ki v pismu do Kološanov tako lepo piše: „Zdaj se veselim v trpljenju za vas in s svoje strani na svojem telesu dopolnujem, kar še preostaja trpeti Kristusu za svojo Cerkev, ki je njegovo telo“ (1, 24). V korist trpečega človeštva je namreč Bog postavil ta red, da morajo za svobodo in rast Cerkve tudi verniki trpeti. In ker so trpečji verniki udje Kristusovega telesa, trpi v njih Kristus sam.

Gotovo je prav ta zadnja dejanska pomoč preganjanim bratom najtežja, ker predpostavlja duha žrtve, pokore in samozataje; a je prav zato gotovo pred Bogom najuspešnejša, ker je posebej posvečena po Kristusovem križu, iz katerega izvirajo vse božje milosti. Po križu pride odrešenje.

ALOJZIJ KOŠMERLJ, Argentina

DVA TEKMECA ZA ČAST BREZMADEŽNE

(Iz govora ob romanju slovenskih naseljencev v Argentini v Lourdes pri Buenos Airesu, 23. avgusta 1959, na nedeljo po prazniku brezmadežnega Srca Marijinega)

Vsa sveta Cerkev se letos spominja stoletnice smrti sv. arškega župnika Janeza Krstnika Marije Vianneya. Ves verni slovenski narod doma, v zamejstvu in tujini pa se znova navdušuje za božjega služabnika škofa Antona Martina Slomška ob spominu, da prav letos poteka sto let, odkar je ta veliki sin majhnega slovenskega naroda prenesel škofovski sedež iz Št. Andraža v Lábotski dolini v Maribor. Oba sta bila sodobnika in oba edina v velikij ljubezni do Brezmadežne ter goreča častilca njenega brezmadežnega Srca, čeprav drug za drugega najbrž nista vedela.

Duhovnik Renard izpoveduje o dobrem arškem župniku, da je vedno veroval v Marijino brezmadežno spočetje in da je bila Brezmadežna vodilna misel vse njegove pobožnosti do Marije.

Že v otroških letih je doma v Dardillyju vselej, kadar je slišal biti uro, zmolil zdravamarijo z zdihljajem: „Hvaljeno bodi sveto in brezmadežno spočetje blažene Device Marije, Matere božje, vekomaj.“

V Arsu je navadil svoje vernike in romarje, da so ob vsakem udarcu ure tako molili in dodajali še: „O Marija, naj vsi narodi slave tvoje ime sveto, naj vsa zemlja hvali in kliče tvoje brezmadežno Sree.“

Ostal je vse življenje v krstni nedolžnosti, pa s tem ni rečeno, da ni imel težkih borb n. pr. za čistost. Sam je učil: „Za uslišanje je zadosti samo to, da se obrne na Marijo.“ In ob drugih priložnostih zopet: „Z Marijino pomočjo

moramo samo hoteti zmago, pa se lahko zanesemo, da bomo zmagoviti.“

V tem velikem zaupanju je v svojih borbah za čistost že kot duhovnik napravil zaobljubo, da bo vsak dan zmolil: „Pozdravljena, Kraljica“ in šestkrat omenjeni zdihljaj: „Hvaljeno bodi vekomaj sveto in brezmadežno spočetje blažene Device Marije, Matere božje.“

Z dobrim župnikom Ballejem, ki je tako malo nadarjenemu Vianneyu pomagal do duhovništva, sta v Ecullyju postavila in prepisovala ter razdeljevala med vernike posebnij rožni venec v čast Marijinemu brezmadežnemu spočetju. Tudi v Arsu so ga molili vsak večer v mali cerkvi pred večerno molitvijo.

Dve leti po prihodu v mali, versko in npravno popolnoma zapuščeni Ars je že napravil v cerkvi stransko kapelo z oltarjem Brezmadežne. Proti koncu oktobra 1834 pa je naročil za to kapelo nov, krasen kip Brezmadežne, ki je popolnoma podoben Brezmadežni, kakor se je 27. novembra 1830 prikazala sv. Katarini Labouré v Parizu in jo vsak izmed nas lahko vidi na čudodelni svetinji, ki jo gotovo z veliko pobožnostjo nosite na vratu. Kip Brezmadežne je bil tudi sredi cerkvice v ladji.

V svoji spovednici, kjer je preživel dostikrat po petnajst ur na dan, je imel vedno pred seboj čudodelno svetinjo. Pred oltar Brezmadežne pa je pošiljal spovedence, zlasti velike grešnike, ki niso imeli vere in še manj kesanja. Tam so doživljali grešniki popolno spreobrnjenje.

Vsako soboto je opravil sveto mašo

pred oltarjem Brezmadežne ter napravil celo zaobljubo, da bo vsako soboto maševal v čast Brezmadežni, da bi ga varovala s svojim mogočnim varstvom.

Ni bil zadovoljen samo s kipom Brezmadežne na stranskem oltarju v župnijski cerkvi. Mimogrede opomnimo, da je letos prvega maja lyonski nadškof in kardinal Gerlier ta kip ovenčal s posebno dragoceno krono kot posebni odposlanec sv. očeta Janeza XXIII.; ta Marija ima sedaj naslov Naša Gospa Arška in velja kot posebna zavetnica duhovnikov. Na vrtu svoje sirotišnice (Previdnost) je dal napraviti utico ter vanjo postavil kip Brezmadežne. Utica se je kmalu spremenila v kapelo.

Ko je v sirotišnici napravil kapelo, je bila njegova prva misel, da bi jo posvetil Brezmadežni. Dne 8. decembra 1854 so v slovesni procesiji nesli k šolskim bratom kip Brezmadežne, ki ga je župnik sam kupil.

Na vrhu pročelja arške župnijske cerkvice pa je zakraljeval že leta 1844 kip Brezmadežne. Želel je, naj bi njegovi verniki izpostavljali v javno nješčenje kipe in podobe Brezmadežne. Tako so prišleci kmalu mogli opaziti podobe in kipe Brezmadežne povsod v Arsu: na križpotih, nad vhodi v hiše in po stanovanjih.

Dá, Ars je postal malo mestece Brezmadežne. Ob času kolere je dal sveti župnik kovati svetinjice Brezmadežne z napisom: „O Marija, spočeta brez greha, obvaruj nas kuge!“

Morda ni bilo koščka na tem ljubem božjem svetu, kjer bi tako iskreno in pobožno častili Marijino brezmadežno spočetje kakor prav v pozabljenem Arsu! Ko pa se je približal sveti praznik Brezmadežne 8. decembra 1854, ko je božji služabnik Pij IX. razglasil versko resnico o Marijinem brezmadežnem spočetju, je sveti župnik kar ponorel od veselja. Popolnoma izčrpan je ta dan hotel sam peti slovesno mašo. Ta dan se je

prvič prikazal v čudovito lepem in bogatem mašnem plašču s podobo Brezmadežne. Plašč je dobil kar ime plašč brezmadežnega spočetja. Zvečer je na tisoče luč zagorelo po vsem Arsu: na zvoniku, pročelju in stenah cerkve ter po arških domovih. Župnik je sam zvonil tako dolgo, da so ljudje mislili, da v Arsu gori. Župnik se je ves srečen sprehajal z drugimi duhovniki po razsvetljenem Arsu, potem pa ponovno stopil na prižnico ter vzklikal: „Kakšna sreča, kakšna sreča! Vedno sem mislil, da sijaju katoliških resnic manjka ta žarek. To je bila vrzel, ki ni mogla ostati v (katoliški) veri.“ Nekaj dni prej pa je na prižnici z vso pobožnostjo izpovedal: „Če bi mogel sebe prodati, da bi še kako stvar dal sveti Devici, bi se prodal!“

Brezmadežna je svojemu tako iskrenemu otroku vse bogato poplačala. Njegovo veliko zaupanje je kronala s svojimi prikazovanji. Vsaj šest jih je dokazanih. Bilo pa jih je še več, za katere vesta samo Marija in njen Vianney. Hudobni duh ga je oviral, kolikor je le mogel. Pa ni ničesar opravil. Moral je premagan kričati iz obsedenke 23. januarja 1840: „Ona te preveč varuje!“ Dá, Brezmadežna se je tudi v Arsu izkazala, da je strašna kakor urejena bojna vrsta (Vp 6, 9).

*

Ob istem času pa je na slovenski zemlji plamenel veliki zubelj ljubezni do Brezmadežne v čistem srcu božjega služabnika škofa Antona Martina Slomšeka, ki nam more vsem biti vzor.

Kako je n. pr. leta 1850 slovenski mladini, ki jo je v Bogu ljubil kakor malokateri slovenski vzgojitelj, kazal na vzor popolne čistosti in brezmadežnosti: „Lepe so rože na polju — najlepša med njimi bela lilija. — Svetle so zvezde na nebu — med njimi najprijaznejša danica jutranja. — Drage so vse svete čednosti človeškega srca; ali kar je lilija med

ročami, danica med zvezdami, je sveta čistost med čednostmi. Ravno danes sv. Cerkev obhaja spomin čistega spočetja Marije, prečiste Device, vseh devic Kraljice, in nam kaže najlepši zgled deviške čistosti. Lilijo v rokah drži, venec dvanajstih zvezd se ji krog glave svetli, da bi nam pokazala veliko čast, povabila mladeniče in deklice, naj posnemajo Marijin sveti zgled.“

Za god sv. Maksimilijana leta 1854 je napisal krasno pastirsko pismo, kjer naznanja sveto leto v zvezi z razglasitvijo verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju. Sveto leto je trajalo od večernic na praznik vseh svetnikov do konca prosinca leta 1855.

Zadnji dan svečana 1855 pa je vse pastirsko pismo posvetil Mariji; v njem tako čudovito, kakor je samo Slomšek znal, razlaga versko resnico o Marijinem brezmadežnem spočetju, spodbuja, naj to resnico trdno verujemo, očitno spoznavamo pred drugimi ter se z Marijo radujemo tolike odlike.

Sklepa pa pastirsko pismo, v katerega je položil vsi svojo vero, zaupanje, ljubezen in pobožnost do Brezmadežne, z besedami: „Bogu bodi torej večna čast in hvala za vse in slava Mariji, prečisti Devici, brez vsega madeža spočeti, vekomaj!“

Pa tudi postni pastirski list za leto 1855 je začel z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčena Marija, brez madeža spočeta!“

V „Drobtinica“ je prav tisto leto opisal pobožnost cesarja Ferdinanda III. do Marijinega brezmadežnega spočetja. V istih „Drobtinica“ pa takoj nato navaja pretresljivo zgodbo, kako je Bog prav takrat, ko je božji služabnik Pij IX. razglašal to nebeško lepoto resnico o Brezmadežni, z nesrečno smrtjo kaznoval mladega človeka, ki je v gostilni bogokletno sramotil Marijino brezmadežno spočetje.

Takoj naslednje leto pa v istih „Drob-

tinica“ ganljivo opisuje pobožnost svojega prijatelja Tomaža Korena, župnika in dekana v Starem trgu pri Slovenjem gradcu, ki je na praznik Marijinega oznanjenja, ko so v lăbotski škofiji slovesno obhajali razglasitev verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju, s poslednjimi močmi opravil zadnjo sveto mašo v življenju ter tako počastil Brezmadežno.

Svetniški škof v poduku za zakonske žene in vdove spodbuja k zaupanju na brezmadežno zmagovalko Marijo: „Odkar je Marija satanu glavo strla, žene lahko vse premagajo.“

Ko na kvatarno nedeljo v adventu leta 1860 prosi pomoči za sv. očeta Pija IX., trdi, da Marija, katere čast je Pij IX. z razglasitvijo njenega brezmadežnega spočetja tako povzdignil, na dobrotnike ne bo pozabila.

Leta 1861 pa je Slomšek obhajal zadnji adventni šmaren, praznik Brezmadežne, na tem svetu. Najbrž je bil to njegov najlepši praznik Brezmadežne. V semeniški cerkvi sv. Alojzija v Mariboru je tedaj blagoslovil novo podobo Brezmadežne. Tedaj je govoril o trojnih zornicah ter ganljivo pripovedoval, kaj nas podoba Brezmadežne uči: „Podoba Marijina nam kaže dva pota v nebesa: pot nedolžnosti nam kaže nje snežnobelo oblačilo, pot pokore nam kaže nje višnjasti plašč; krona, iz dvanajstih zvezd spletena, nas opominja k stanovitnosti, zakaj le tisti bo kronan, ki ostane stano viten do konca; stara kača grešnega poželenja, od Marijinih nog poteptana, nam kaže, kam se moramo zateči v skušnjavah, namreč na materino srce Marijino; kdor pa na tem srcu počiva, njega peklena kača ne more vpikniti.“

Pa še več! Njegov spovednik in prvi življenjepisec Kosar nam poroča, da je Slomšek v letu svoje smrti izročil svoje semenišče v varstvo Mariji, brez madeža izvirnega greha spočeti. Zato Kosar

Brezmadežno imenuje kar semeniško Mater.

Še v zadnjem pastirskem listu, 20. rožnika 1862, po vrnitvi iz Rima navaja vernikom besede Pija IX. o zaupanju v Brezmadežno: Da pa bomo laže uslišani, se priporočimo Mariji, vselej Devici, brez vsega madeža spočeti, ki nam je bila in bo usmiljena Mati in najmogočnejša Pomočnica.“

★

Zares, arški župnik in škof Slomšek, sta častila Marijo Brezmadežno, ji zaupala, ljubila jo, gorela za njeno čast in jo posnemala. Ali smo jima mi v tem kaj podobni?

Pa sta nas opozarjala tudi na pobožnost do brezmadežnega Srca Marijinega.

Na čudodelni svetinji je Vianney zrl podobo najsvetejših Src, tudi na tabernakeljskih vratcih pri oltarju Brezmadežne, je dal upodobiti drugo stran čudodelne svetinje, kjer je vsak romar lahko videl obe Sreci: Jezusovo in Marijino.

Mariji je posvetil svoje vernike že leta 1823 na Marijini božji poti v Fourvière, slovesno posvetitev pa je izvršil doma 1. maja 1836. Bila je nedelja. Dobra župljanka je napravila krasno rdeče srce. Položili so ga na mal prestol pred Marijino kapelo. Župnik je stopil na prižnico; med govorom je prebral imena vseh arških družin, ki so bila napisana na svilenem traku, potem pa je šel in vsa imena položil v rdeče srce ter ga med pesmijo: „Pozdravljena, Kraljica“ obesil na zlati verižici na vrat kipa Brezmadežne. Župnik in verniki so posvetitev vzeli zares. Gospodarji so dobili spominške podobe Brezmadežne, pod katero so zapisali, da so posvetili sebe in svoje družine Brezmadežni.

Duhovnik Toccanier priča, da je župnik večkrat daroval svojo župnijo Ma-

riji Devici, Katarina Lassagne, zglodna arška domačinka, pa pripoveduje, da je sveti župnik celo ponoči večkrat svoje vernike posvečeval Mariji. Tako je bila arška župnija med prvimi posvečena Marijinemu brezmadežnemu Srcu.

Pa župniku še ni bilo zadosti! Dne 17. decembra 1845 je šestdeset svojih župljanov vpisal v nadbratovščino naše Gospe zmag za spreobrnjenje grešnikov v Parizu (to je nadbratovščina Marijinega prečistega Srca, v katero je bilo priglasičenih kasneje tudi več naših bratovščin Marijinega brezmadežnega Srca).

V Arsu je Vianney zbral glavnico za kar sedemdeset ustanovnih sv. maš v čast brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Marija mu je včasih skoraj čudežno pomagala do denarja.

Marijino Srce, kakor pravi Convert, je bila tista orožarna, iz katere si je Vianney neprestano izposojal orožje v borbi proti peklu. Vianney pa je priznal: „Tako pogosto sem zajemal iz tega studenca (iz brezmadežnega Srca Marijinega), da že dolgo časa ne bi ničesar bilo notri, če ne bi bil neizčrpljiv.“

★

V skrbi za zveličanje duš pa je tudi škof Anton Martin Slomšek častil Marijino brezmadežno Srce in priporočal zlasti bratovščino Marijinega prečistega Srca. Leta 1847 v nekem pismu hvali celjskega opata Matija Voduška, da je vpeljal tam bratovščino presvetega Srca Jezusovega in prečistega Srca Marijinega.

V življenjepisu že omenjenega Tomaža Korena zopet hvali tega vzornega župnika in dekana, kako je znal zglodno voditi bratovščine ter omenja: „Jezusovega Srca bratovščino podpira družba prečistega Srca Marijinega za spreobrnjenje grešnikov — prva varuje pasti, druga pomaga vstati in obe dve sfa močni podpori pravičnega krščanskega življe-

nja, dokler se skrbno in modro ravnaata.“

Prav v letu svoje smrti v „Drobtinica“ pohvalno govori o jareninskem dekanu Francu Čepetu, ki je skrbno vodil bratovščino presvetega Srca Jezusovega in prečistega Srca Marijinega.“

V pastirskem listu leta 1852 z zadovoljstvom pripoveduje, kako je sveto leto 1850 pomagalo, da so bujno vzcvetele bratovščine: „Ni skoraj poštene župnije med nami, katera bi ne štela bratov in sester presladkega Srca Jezusovega in prečistega Srca Marijinega za spreobrnjenje grešnikov.“

Po preselitvi škofovskega sedeža iz št. Andraža v Maribor pa je tam v semeniški kapeli 25. februarja 1861 ustanovil bratovščino prečistega Srca Marijinega. Mariborski semeniščniki so se navduševali od tedaj že v bogoslovju za češčenje Marijinega brezmadežnega Srca

ter kot duhovniki v lábotski škofiji po župnijah ustanavljali to bratovščino.

Splača se zato obhajati stoletnice tako velikih mož!

Kako sta ljubila Brezmadežno, kako častila njeno brezmadežno Srce! Naj oba še nas navdušita za Brezmadežno in posnemanje njene brezmadežne lepote, naj še v naših srcih prižgeta vsaj majhen plamenček tiste ljubezni do brezmadežnega Srca Marijinega, naj še nas spodbudita, da bomo vsaj kaj malega storili za Marijino čast, n. pr. z molitvijo, trpljenjem in delom za razglasitev resnice, da je Marija Srednica vseh milosti.

Le zapomnimo si Slomšekov sveti nauk: „Srečen ni, kdor Marije ne časti.“

DR. FILIP ŽAKELJ, Argentina

Kaj mislite o modi?

Latinska zveza za dostojno modo je imela leta 1957 svoj mednarodni kongres v Rimu. Papež Pij XII. je udeležence tega kongresa sprejel in jim tudi govoril. Zastopane so bile države: Italija, Francija, švica, Španija, Avstrija in Velika Britanija.

Nekateri splošni vidiki mode

Moda ima namen, da varuje človekovo zdravje, njegovo sramežljivost in dostojnost. Vse te tri zahteve so utemeljene v človeški naravi. Skoraj pri vseh narodih jih najdemo. Važne so za ljudi vseh časov in krajev. Na razvoj različnih načinov oblačenja so vplivali trije vidiki: prvi se nanaša na človekovo telo, drugi na njegovo dušo, tretji pa je psihološki in umetniški.

Zdravstveni vidik oblačenja je odvisen od podnebja in njegovih sprememb ter od vseh drugih zunanjih vplivov, ki povzročajo neugodje in bolezen. Vendar pa zdravstveni vidik ne

sme opravičevati obžalovanja vrednih žalitev čuta in sramežljivosti, posebno ne na javnih prostorih. Gre za prestopke, ki se jih lepo vzgojen ne more rešiti drugače, kakor da zaradi naravnega notranjega razburjenja na zunaj od sramu zardí. Prav tako ne moremo samo iz lepotnih ozirov opravičiti takega načina oblačenja, ki je zdravju škodljiv. Splošna načela sramežljivosti se morajo umakniti samó tedaj, kadar je potrebno zdravniško zdravljenje. Vendar pa mora tudi to vedno upoštevati potrebne pravne predpise.

Drugi namen obleke je zavarovati sramežljivost, ki je váruhinja pravne

poštenosti in obramba pred neukro-
čeno počutnostjo. Noben resen dokaz
ne podpira mnenja, da je sramežljivi-
vost le sad tega ali onega načina vzgo-
je, napačno pojmovanje dejanskega
življenja, izrodek kulture, vaba k zlo-
rabi poštenja in vir hinavščine. Obsoja
ga odpor vseh tistih, ki so sramežljivi-
vost izrabili za svoj življenjski vzor.
Zavrača ga tudi vsem prirojen naravn-
ni čut.

Nravni pomen sramežljivosti je v
prirojeni, bolj ali manj zavestni težnji,
braniti svoje telo pred nezadostno po-
željivostjo drugih in ga ohraniti za
modre, vzvišene cilje Stvarnika, ki jih
je On sam zavaroval s čistostjo in sra-
mežljivostjo.

Naloga sramežljivosti je tudi, vla-
dati nad čutnimi nagnjenji in jim go-
spodovati. Sramežljivost je naravna
obramba in neporušno obzidje čistosti,
predstraža, ki človeka stalno opozarja
na nevarnosti, ki preté čistosti. Goto-
va, samo po sebi častna dejanja zagri-
njalom in molkom, da bi tako človek
ohranil spoštovanje do vzvišenega na-
mena, ki jih imajo ta dejanja.

Sramežljivost, ki hrani tako velike
zaklade, mora spet zavzeti svoje važno
mesto in zavladati tudi nad novimi na-
čini oblačenja, nad modo.

Dostojnost je *tretji namen obleke*.
Žena čuti zlasti potrebo, da poudarja
pri oblačenju telesno lepoto in dosto-
janstvo svoje osebe. Vendar mora to
storiti tako, da ne nasprotuje drugima
dvema namenoma, ki jih ima moda:
varovati zdravje in sramežljivost. Od-
straniti je treba tudi vsako željo, dru-
ge zapeljevati. Dostojanstvo človeške
osebe je važnejše ko telesna lepota.
Zato ima tudi prednost pred njo.

Od obleke, ki zakriva telesne nepo-
polnosti, pa mladina zahteva, da je
izraz mladostnega sijaja, življenjske
pomladi in tudi prikupna, vendar tako,

da ne žali sramežljivosti, ampak po-
spešuje ustanavljanje novih družin.
Obleka zrelih ljudi pa naj poudarja
dostojanstvo, resnost in vedro veselje.
Kadar pa hoče obleka izraziti nravno,
duhovno lepoto, mora čim bolj zasen-
čiti telesno obliko in od nje odvrčati
pozornost čutov, dvigati pa duha.

Obleka ima tudi svojo zelo značilno
in učinkovito govorico. Moda izraža
mišljenje in življenje ljudi, njihovo
veselje in žalost; izraža tudi oblast in
moč, ponos in skromnost, bogastvo in
uboštvo, svetost in posvetnost. Moda
je starodavna umetnost, v kateri so po-
mešani psihološki in socialni činitelji.
Poudarja predvsem telesno lepoto. Za-
to igra v javnem življenju izredno
važno vlogo. Vzroki njenega menja-
vanja so: čut za lepoto, žeja po no-
vosti, uveljavljanje osebnosti, beg pred
enoličnostjo, razkošjem in domišlja-
vostjo.

Na nestalnost mode vplivajo tudi
lastniki in izdelovalci novih modnih
vzorcev, tekstilni izdelki, tisk, kino,
televizija, trgovine s svojimi razsta-
vami in izložbami, tekme v izdelovanju
novih vzorcev in javnost, ki se jim ta-
koj prilagodi in jih osvoji z bolj ali
manj srečnimi posnetki.

Današnja moda je tudi odvisna od
gospodarstva. Starodavne krojačnice
dostojne mode so nadomestile druge
organizacije, ki razpolagajo z velikimi
denarnimi sredstvi. Vedno ustanavljajo
nove oblačilnice, ki bolj odgovarjajo
okusu in želji prebivalstva. Vse to je
povzročilo nekako demokratizacijo
mode. Vedno več ljudi se oblači po
najnovejši modi.

Gospodarstvo je gonilna sila mode;
njen duh pa je tisti, ki izbira tkanine,
barve, kroje in okrasje. Vse to daje
vzorcem privlačnost. Na to se mora ozi-
rati tudi tekstilna industrija. Vendar
pa nrvnost mode ni odvisna samo od
tega, ampak od vse organizacije mod-

nih delavnic. Zato je zelo hvalevredno delo onih oseb, ki se trudijo, da bi modo oprostili slabih teženj in ji pomagali, da bi dosegla svoj namen, ki je: poveličevati lepoto človeškega telesa takó, da ne ubija duha.

Vprašanje nrvnosti v modi in njegova rešitev

Glavno vprašanje v modi je, kako spraviti zunanji okras osebe v soglasje z notranjostjo krotkega in mirnega duha. Veliko sodobnikov trdi, da človekovo zunanje delovanje ne spada pod področje nrvnosti. Moda, pravijo, ima lastna načela in sredstva, ki jo vodijo do cilja. Toda moda služi človeku, ki mora doseči tudi svoj zadnji, najvišji cilj. Zato ga mora na poti do tega cilja podpirati, ne ovirati.

Ker so nekateri modo zlorabljali tako, da so z njo pohujševali in zbu- jali prevratna nagnjenja, je postala Cerkev nanjo pozorna. Pri reševanju tega vprašanja je postopala vedno resno in odločno. Vsako modo, ki je povzročala škodo dušam, je vedno strogo obsodila. Ta njena strogost razodeva izredno skrb Cerkve za blagor duš in za nrvne in kulturne vrednote.

Iz tega pa ne smemo sklepati, da za- hteva krščanstvo odpoved vsakemu ne- govanju človekovega telesa in njegove zunanjsosti. To mnenje nasprotuje naročilu, ki ga je dal sveti Pavel, naj se žene zaljšajo z dostojno obleko, sra- mežljivostjo in skromnostjo. Cerkev torej ne obsoja in ne odklanja mode, ki povzdiguje dostojanstvo in lepoto človekovega telesa. Saj uči, da je telo mojstrsko delo samega Stvarnika, ki ga je ustvaril zato, da služi duši. Božji Odrješnik ga je povzdignil celo v tempelj, svetišče Svetega Duha. Zato smo ga dolžni spoštovati.

Sveti oče slednjič ugotavlja, da je poleg dostojne mode tudi nedostojna, ki vznemirja čiste duše in jih omam-

lja z zlom. Vendar je večkrat težko natančno določiti, kje je meja med eno in drugo. Pri ocenjevanju mode je namreč treba upoštevati čase, kraje in osebe. Vendar pa je jasno, da moda nikoli ne sme teptati sramežljivosti, nikoli biti bližnja priložnost za greh.

Zelo značilna slaba lastnost mode je najprej slab namen tistih, ki delajo zanjo načrte in tistih, ki jih izvršujejo. Kadar imajo ti namen, s svojimi vzorci in izdelki zbuhati nečisto domišljijo in nesramne občutke, so odgovorni za vse posledice, ki jih s tem povzročé. Kdor hoče današnjo modo ozdraviti, mora začeti s tem delom pri tistih, ki jo izdelujejo, jo prodajajo in uporabl- jajo. V vseh teh je treba vzbuditi čüt odgovornosti za posledice, ki jih povzroča nedostojna obleka, zlasti če jo kdo nosi na ulici ali drugem javnem prostoru.

Moda je nenrvna tudi tedaj, ka- dar širi nedostojnost in razkošje. Jasno je, da te mode ne more pravilno ocenjevati pokvarjena družba, ki jo sama širi in uporablja, ampak le družba, ki se zaveda svojega človeškega dostojanstva in nrvnega poštenja. Moda ne izraža samó nrvnosti kakega naroda, ampak njegovo voljo in stališče, ki ga mora zavzeti, da se odloči ali za propad, ki mu ga bo prinesla nesramnost, ali pa za to, da ostane na stopnji, na katero sta ga dvignili vera in civilizacija.

Prav tako nevarna je moda tedaj, kadar hoče širiti in zadovoljiti razkošje. Razkošje vedno povzročá velike neredé v zasebnem in javnem življenju. Pretirano razkošje namreč žali tistega, ki se z lastnim delom pošteno preživlja. Obenem pa zasramuje in prezira revščino. Ako uporabe boga- stva ne vodi čista, nepokvarjena vest, nastajajo med stanoví ločilne stene tudi tedaj, če je bilo bogastvo na pošten način pridobljeno.

Ko papež opozarja na škodo, ki jo more povzročiti nedostojna moda posamezniku in družbi, pa nikakor neče omejevatı njenega razmaha in delavnosti njenih ustvarjalcev. Hoče ji le pokazati pravo pot, da bi tako lažje dosegla svoj namen in postala zvesta tolmačica krščanskega in državljanskega izročila.

Tri načela za reševanje npravnega vprašanja o modi

Pri reševanju npravnega vprašanja o modi naj upoštevajo tri načela in si na podlagi njih določijo smernice za delo.

Prvo načelo: Na vpliv dobre in slabe mode moramo polagati veliko važnost. Moda zato govori tako učinkovito, ker je tako preprosta, da jo vsi razumejo in tako pogostna. Družba govori po obleki, ki jo nosi. Z njo izraža svoje skrite želje. Nje se poslužuje, ko gradi ali ruši lastno bodočnost.

Kristjan, ki ima opraviti z modo, se bo trudil, da bo zmanjšal nevarnosti in duhovne razvaline, ki jih seje razkošna moda. Med njegovo vero in zunanjim vedenjem mora biti namreč vedno soglasje. Pred očmi bo imel vedno čistost, ki jo Odrešenik zahteva od svojih učencev in se spominjal obzodbe, s katero je Bog sam obsodil sejalice pohujšanja.

Drugo načelo: Modo je treba držati v pravih mejah. Ne smemo ji pustiti, da bi delala, kar hoče. Ne smemo storiti vsega, kar zahteva od nas. To načelo velja predvsem za tiste, ki modo ustvarjajo, izdelujejo in kritizirajo. Vest zahteva od njih, da se ne smejo slepo podrediti pokvarjenemu okusu kakega dela družbe, ki želi take mode. Telega načela pa se mora držati tudi vsak posameznik. Ponos in čast zahtevata od njega, da odklanja vse, kar

žali poštenost in dostojnost. Držati modo v pravih mejah se pravi, ustavljati se vsem tokovom mode, ki nasprotujejo najboljšim krščanskim izročilom. To ravnanje modi ne škoduje, ampak jo krepi in podpira.

Tretje načelo: Na vseh področjih mode je treba gledati na zmernost in skromnost. Razkošje je glavni vzrok njenega propada. Zmernost je njena rešitev. Skromnost naj vodi vse ustvarjalce mode. Ta krepost je najboljša dota modne umetnosti. Moderni modni umetniki naj se ozirajo na mojstrska dela klasične umetnosti. Upodobljene ženske osebe imajo obleko, ki izraža krščansko sramežljivost in povzdiguje njeno dostojanstvo.

Zaključne misli

Kristjani naj se v družbi, kjer delujejo, zavedajo npravnih odgovornosti, ki je združena z modo. Doseči morajo, da se bodo vsa področja mode podredila zdravim npravnim načelom.

Predvsem je potrebno dobro vzgajiti zdrav npravnı čut ljudem v javnem življenju. Pri izvrševanju te trde naloge jih bodo podpirale dobre krščanske družine. Tudi v modi potrebujejo ljudje vodstva in vzgoje, da bodo odklanjali neprimerne vzorce. Posebno vplivajo na modo osebe, ki nastopajo v gledališču in kinu. Zato naj se trudijo, da jih bodo vsaj nekaj pridobili zase.

Kristjani naj se torej z veliko vne-
mo borijo, da bo javno življenje povsod po širnem svetu vedno bolj npravno, vredno svojih krščanskih izročil. Njihovo delo je boj, ker hoče modo napraviti npravno in doseči, da bo duh vladal nad snovjo. V tem boju naj zapajo v božjo pomoč, za katero prosi tudi papež Boga, da bi jo delil njihovim naporom in vsem podeljuje svoj apostolski blagoslov.

Priredil Gregor Mali

MARJETICA

PIŠE ZORA PIŠČANEC

Doktor Vinko še vedno sedi pri mizi. Zamišljen opazuje sliko lepe, mlade deklice, ki je poleg slike njegove žene že dolga leta krasila njegovo pisalno mizo. Bila je to slika tako zgodaj umrle Marjetice, večno lepe in mlade, tudi sedaj po dvajsetih letih.

Mirjam se tiho približa mizi in vzame raz nje vazo z že ovenelimi rožamj in jih nadomesti s komaj natrganimi škrlatno rdečimi vrtnicami.

Doktor Vinko se je prebudil kakor iz sanj. Njegov pogled obstane na svežih vrtnicah, lesketajočih se še v jutranji rosi.

„Otroka moja, kako čudna so pōta božja. Kako velika, nepremagljiva je ljubezen, ki le za druge živi. Čitajta otroka, da bosta tudi vidva spoznala največjo ljubezen.“

Ciril vzame ponujeno pismo in sede na divan poleg okna, Mirjam pa njemu nasproti v velik naslonjač. Doktor Vinko je tiho zapustil sobo.

Ciril razgrne pismo in kakor prej doktor Vinko, začuden obstane:

„Nijas — Indija, v aprilu...“ bere v začetku pisma.

„Dragi Vinko!

Gotovo se boš začudil, ko boš prejel to moje pismo. Mogoče, da si že mislil, da me sploh ni več med živimi. Pa glej! Ogllašam se ti sedaj po dvajsetih letih, ne več kot slikar Pavle Zalar, marveč po neskončnem božjem usmiljenju misijonar na daljnem otoku Tihega oceana.“

Ciril presenečen za hip umolkne: Gospod Pavle — misijonar! Tudi njemu je ta nepričakovana novica velika zagonetka. Predobro se še spominja slikarja Pavla. Kako bi se ga tudi ne, ko pa je le njegova zasluga, če sta se z Metoddom izšolala.

Tedaj se njegov pogled ustavi na Mirjam. Njena otroška radovednost se je umaknila globoki resnosti. Velikokrat je že slišala očeta in Cirila pripovedovati o Marjetici, o njeni smrti in o slikarju Zalarju. V njeni domišljiji sta živela kot junaka iz pravljic.

„Ciril, prosim te, nadaljuj,“ ga proseče opomni.

Globoko presunjen Ciril nadaljuje:

„Kako je to mogoče, se boš spraševal: Pavle, misijonar! Da, Vinko, nikoli bi ne verjel, da so pōta božje previdnosti tako čudovita! V teh dneh je minulo že deset let, odkar sem stopil na ta otok. Takrat sem se zaobljubil, da bom za deset let prekinil vsak stik z domovino in z osebami, ki sem jih kdaj poznal. Ta žrtev je bila težja, kot sem si takrat mislil. Marsikatero grenko uro bi si olajšal, če bi se ji odpovedal! V neprestanem delu sem skušal umiriti svoje srce in trdno sem upal, da bom po desetih letih pozabil na vse, kar me je kdaj vezalo na prejšnje življenje. Pa sem se motil!

Danes so padle raz mene te težke verige prostovoljne žrtve in sem srečen kakor otrok, ki se mu po dolgi ostri

zimi prvič prismeje toplo sonce. Domo-
vina! Ah, kako sladka je ta beseda! Za
besedo mati najdražja na svetu. Ko v
daljni tujini zaman po njej hrepeniš, jo
šele spoznaš in vzljubiš z vso najvda-
nejšo otroško ljubeznijo!

Sedaj, ko ti to pismo pišem, mi je v
duši zaživel vse, kar me je kdaj vezalo
nanjo. Zdi se mi, kot da si tukaj poleg
mene in da ni med nama več neskončne
razdalje brezbrežnih morja.

Poslušaj me, vse ti bom povedal, kar
se je zgodilo od takrat, ko sva si zadnjič
segla v roke, ne sluteč, da se poslavljava
za vedno. Takrat je bila v meni samo
odločna volja izpolniti obljubo dano umi-
rajoči Marjetici. Kako jo bom izpolnil,
pa nisem vedel; nobene trdnosti ni bilo
še v meni, vse je bilo še megleno začr-
tano.

Šel sem na Gorenjsko, kjer sem vsa
svoja posestva prodal, kajti čeprav pod-
zavestno, sem le slutil, da bom za ured-
ničenje svojih načrtov potreboval še
mnogo denarja.

Zopet sem se podal v Rim, a sedaj z
iskreno željo, spoznati najvišjo umetnost,
ki se imenuje — Bog! Tri leta sem jo
iskal povsod, pri učenih duhovnikih in
redovnikih, v duhovnih vajah, v svetih
knjigah, pri pridigah največjih umetni-
kov božje besede, v katakombah in na
grobeh prvih mučencev. Vero v Boga
sem našel, vendar me ni mogla še docela
zadovoljiti. Čutil sem, kakor da me Bog
kliče drugam, kam, pa nisem mogel ra-
zumeti. Njegova volja je bila, da sem se
seznanil z mladim duhovnikom, ki je od-
hajal v misijone, v daljno Indijo.

Ob njegovem navdušenju za ta naj-
višji apostolat se je tudi v mojem srcu
vžgala mala iskra, ki se je iz dneva v
dan vedno bolj večala, dokler ni zago-
rela z največjim plamenom edine želje:
v misijone, v misijone!

Poln gorečnosti sem tudi jaz vstopil
v njegovo semenišče. Sedem let sem pre-
bil v njem in se z vso gorečnostjo pri-

pravljaj na težavno misijonsko delo. Ves
sem se poglobil v verske resnice in ved-
no bolj strmel nad neizčrpnim boga-
stvom, ki sem ga v njih odkrival. Nau-
čil sem se tujih jezikov, zlasti še indij-
skih narečij. Tudi drugih ved nisem za-
nemaril. Vedel sem, da bom v misijonih
poleg duhovniške službe moral oprav-
ljati prav gotovo še zdravniško, tesarsko,
kovaško, zidarsko in marsikatero drugo
obrt.

Kmalu po posvetitvi sem se s tremi
drugimi mladimi misijonarji odpravil na
daljno pot v Indijo. Imeli smo zelo slabo
morje in dva dni in dve noči so nas va-
lovi premetavali, kot bi bila naša ladja
slamnata bilka. No, smrt v objemu valov
mi ni bila namenjena in končno smo po
skoro enomesečni vožnji srečno pristali
na Cejlonu. Tam sem se moral žal, od
svojih sobratov posloviti. Oni so odšli
naprej proti Bengaliji, mene pa je druga
manjša pripeljala sem na otok Nijas.

Ko sem stopil nanj, so mi kot v čudo-
vitem prividu stopile pred oči sanje, ki
sem jih imel tisto noč pred Marjetičino
smrtjo in o katerih mislim, da sem ti
tudi pravil.

Pred menoj je v žarnem soncu, v ob-
jemu razpenjenih valov stal otok mojih
sanj! Do dna srca prepričan, da me je
Bog po svojih čudovitih načrtih slednjič
pripeljal do cilja, sem se z vso vnemo
lotil dela.

Težko je šlo, zelo težko!

V bojih s samim seboj, s pokvarjeno
in v krivih naukih zakrknjeno okolico, s
prirodnimi silami, z vročino, uničujočimi
viharji in potresi, me je krepčala le ču-
dovita pesem drage sestrice Marjetice.
Ves čas sem čutil in še čutim njeno bli-
žino. Če bi nje ne imel, bi najbrže
omagal.

Njena skrivnostna pesem molitve in
priprošenj pri Bogu je bila za moj te-
žavni, v vseh strasteh in zlobi izsušeni
misijon kot blagodejna, hladilna rosa iz

nebes. Že več let ni bilo na tem otoku nobenega stalnega misijonarja.

Ljudstvo, ki je v pretežni večini že prejelo krščansko vero, je po njegovem odhodu kmalu spet padlo v prejšnje zmore in vraže, stoletja in stoletja že ukoreninjene v njih, ki jih niti krščanska vera ni mogla popolnoma izkoreniniti.

To je bil plevel in bodeči osat, ki sem ga moral izruti iz njihovih src. To delo je skoro presegalo moje moči, kajti za vsako dušo posebej sem se moral boriti in potem braniti pridobljene duše in sebe pred peklensko zlobo najbolj zagriženih.

Ko se danes po desetih letih oziram nazaj, lahko rečem, da je Bog čudovito blagoslovil moje delo. Skoro vse duše sem mu pridobil nazaj in tudi tiste, ki se še trdovratno oklepajo poganskih zmot, mojega dela ne ovirajo več. Zato trdno upam, da bom tudi nje pripeljal v varno zavetje. Marjetica bo še nadalje rosila iz nebes dež milosti.

Pridobite si prijateljev s krivičnim mamonom! Tudi ta Jezusov nasvet sem udejstvil in z njim pridobil veliko prijateljev. Vse moje premoženje je sedaj na tem otoku.

Ko je moja noga prvič stopila na ta tla, se mi je zazdelo, da sem prišel v brlog razbojnikov. Zaman sem se oziral po eni sami koči, ki bi nudila še količkaj dostojno lice. Vse so bile v najslabšem stanju; na pol podrte ali pa slabo zakrpane, da o njihovi notranjosti sploh ne govorim. To so bila legla vse nesnage, mrčesa in golazni, da sem z grozo pomislil na bivanje v njih. Njihovi prebivalci pa tudi niso bili dosti boljši. Ko sem jih gledal pred seboj zbrane — vse strgane, umazane, nekatere z zlobo na koščenih obrazih, druge s popolno otpelestjo, se me je polastil takšen gnus, da sem že hotel pobrati svoje reči in zbežati spet na ladjo, ki je še vedno čakala v pristanišču. Tedaj pa mi je v duši vstala mila podoba Marjetice in

zdelo se mi je, da me njene dobre oči goreče prosijo za te nesrečneže. Ostal sem in z menoj je ostala Marjetica in me v najtežjih urah tolažila in krepčala.

Najprej sem postavil novo, zidano cerkev, kajti stara ni zaslužila več tega imena. Sam sem moral biti za arhitekta, dostikrat tudi za zidarja, kovača in tesarja, kajti povsod sem moral biti zraven, če sem hotel, da je delo napredovalo.

Dosti potrebnega materiala sem dobil s Cejlona in zraven še par izvežbanih delavcev.

Kmalu je bila cerkev izgotovljena, ne sicer velika, a vsaj dovolj dostojna za Jezusov dom.

Kako so jo bili vsi otočani veseli, posebno ko sem jim povedal, da je cerkev sedaj njihov drugi dom. Že iz radovednosti je vsak prišel v cerkev in prisostvoval cerkvenim obredom in mojim pridigam. Tako je polagoma seme božje besede prodiralo v njihova srca.

Seveda je v cerkvi še mnogo manjkalo, predvsem slike. Pa saj veš, da bi se moj umetniški čut ne mogel zadovoljiti s povprečnimi slikami alj kipi. Zato sem raje pustil oltarje prazne, kajti čakala so me še druga važna dela.

Lotil sem se postavljanja novih koč. Skoro nejevoljno so me otočani ubogali, ko sem jim ukazal podirati drevesa v gozdu. Ko pa je na otoku stala prva lična koča, so se vsi z veseljem lotili dela in kmalu je iz vasi izginila zadnja očrnela razpadajoča hiša in bila nadomeščena z novo, prijazno in svetlo. Sezidal sem nazadnje še sebi majhen dom, ki mi vsaj nekoliko nadomestuje vse udobnosti, katerih sem bil prej vajen. Dobil sem še precej primerne fanta, da mi kuha, pospravlja, obdeluje vrt in mi je obnem še za cerkovnika in spremljevalca na mojih misijonskih potovanjih po otoku.

Nemalo so me skrbele tudi mnoge boleznj na otoku, zlasti očesne. Po natančnem pregledu bolnikov sem dognal, da

je bila boleznim povečini kriva nesnaga. Zelo sem se bal, da ne bi na otoku nalletel morebiti še na gobavce. Priznam ti, da moja samoljubnost ni še toliko odmrta, da bi svoje telo rad dal v plen toliki nevarnosti. No, hvala Bogu, vsaj to mi je bilo do sedaj prizanešeno.

S tem pa ni rečeno, da me tudi druge bolezni niso skrbele, zlasti še očesne, ki so bile najbolj nalezljive. Moje znanje v tej stroki mi je le v toliko pomagalo, da sem zajezil okuženje. Ločil sem vse bolnike od zdravih. Napravil sem zanje precej veliko kočo, nekako zasilno bolnišnico, vendar pa je bila potreba po pravi bolnišnici vsak dan bolj nujna.

No, pred tremi leti se mi je tudi ta želja izpolnila. Naša bolnišnica sicer ni prvovrstna, marsičemu bi se ti kot izkušen zdravnik posmehoval. Pa z božjo pomočjo bomo tudi te nedostatke popravili.

Z mladim zdravnikom Indijcem, ki sem ga po neštetih prošnjah vendarle dobil, se tudi dobro razumeva. Sicer ni še kristjan, pa njegovo dobro srce se že ogreva za krščanske resnice. V njem mi je božja previdnost poslala prijatelja, s katerim se lahko pomenim o marsičem, kar mi je poprej leta in leta ležalo neizgovorjeno na duši.

Seveda imamo na otoku tudi šolo. Otroci niso trde glave, nasprotno, brihtni so, dasi zelo leni.

Kaj pa umetnost, boš vprašal, ali si nanjo popolnoma pozabil? Da, ko bi bilo mogoče. Vidiš, tudi če menjaš obleko, stan, domovino in sploh vse, kar te je vezalo na prejšnje življenje, ostaneš še vedno človek z vsemi težnjami in hrepenjenji nemirnega srca. Popolnoma vse za tretji ni mogoče.

Tako sem se tudi jaz, potem ko sem vsaj v glavnem vse uredil, spet lotil slikanja. S Cejlona sem si nabavil vse potrebno in prva zamisel, ki sem jo hotel uresničiti, je bila slika Brezmadežne za glavni oltar.

Pri oknu — na katerem ne manjka nageljčka, ne rožmažina in roženkravta, treh spoštovanih slovenskih rastlin (Foto Vinko Zaletel)

Slikal sem jo z vsem spoštovanjem, občudovanjem in ljubeznijo, zato lahko rečem, da je bila vsaka poteza na tej sliki najvdanejša molitev, najhvaležnejši Magnifikat.

Pred dokončno sliko sem še sam obstrmel. Tako čudovito dovršeno se mi je posrečila, kot do sedaj še nobena. Naša dobra nebeška Matj mi gotovo ne bo zamerila, če iz njenega svetega obličja gledajo poteze njene vdane hčerke Marijete. Saj to je edina ženska podoba, ki jo še danes nosim v duši in ki ne bo nikdar zabrisana.

Kako naj ti popišem navdušenje otročarov ob pogledu na to sliko?

Pred dvema leti na praznik Brezmadežne sem jo postavil na oltar. Cerkev je bila tisti dan premajhna za tolik naval ljudstva. Ko sem sliko odkril, je v cerkvi zavladala velika tišina, kj se je pa takoj nato izpremenila v pravcat orkan navdušenja, ki ga zlepa nisem mogel pomiriti.

„Bela gospa, bela gospa!...“ so vsi navdušeno ponavljali, ploskali z rokami in poskakovali od veselja.

Mislil, da je bila nebeška Mati gotovo vesela tolikega izraza ljubezni in navdušenja.

Moj služabnik, ki ima poleg drugih lastnosti tudi to, da je sila darežljiv, najsi bo v besedah ali dejanju, je vkljub moji prepovedi po vsem otoku slovesno razglasil, da sem sliko sam napravil.

Od tedaj nisem imel več miru. Sprva samo otroci, potem pa še odrasli so me neprenehoma nadlegovali, naj tudi zanje naslikam tako lepo Belo gospo. Kaj sem hotel, moral sem jim ustreči.

Ustanovil sem na otoku tudi Marijino družbo, saj sem iz lastne izkušnje spoznal, kako plemenita dekleta se tam vzgojijo. Z veseljem so se dekleta odzvala mojemu vabilu in z njihovo pomočjo upam doseči še mnogo dobrega na otoku.

Mislil, da sem ti sedaj v glavnem vse povedal. Sedaj bom le nestršno pričakoval tvojega odgovora.

Pripoveduj mi o sebi, o svojem lepem poklicu, o otrocih, če ti jih je Bog še poslal. Ne pozabi tudi na tiste, ki so mi še vedno tako dragi in ljubi. Piši mi o mami Marjeti, ki je gotovo sedaj že osivela in obnemogla, pa o Cirilu in Metodu, ki sta gotovo že dovršila svoje študije. Upam, da sta postala oba vredna svoje sestrice.

Vinko, kolikokrat pohitijo moje misli tja daleč, daleč v tisto skrito gorsko vasico, med tihe ciprese, kjer mirno spava moja sestra!

Marjetica, nepozabna, na veke zapisana v mojem srcu, kako bogato je Bog poplačal tvojo žrtev življenja!

V največji hvaležnosti mislim nate, ti edina, le za druge se žrtvujoča, Boga si nosila v svojem srcu, bila si čista in nedolžna, zato izbrana, da meni, v temi tavajočemu, pokažeš Luč življenja in Sonce sveta.

Sedaj se borim za tvojega in svojega večnega Kralja na daljnih poljanah. O pomagaj mi, da postanem vedno bolj vreden velike milosti, kj si mi jo ti izprosila. Vsi moji uspehi, vsa moja lepa žetev je več tvoja zasluga, kot pa moja, Marjetica!

Vedno bližja si mi in kmalu bo moj korak utonil v morju večnosti, kjer bo moje plačilo sam Bog, ki ga bova skupno na veke ljubila in slavila.

Vinko, nesi ta moj pozdrav na njen grob; reci ji, naj z menoj zapoje Bogu zahvalno pesem.

Iskreno pozdravljam vse, ki so mi bili nekdan najboljše znanci in katerih se vsak dan spominjam pri sveti daritvi.

Zlasti še prav toplo pozdravljam Tebe, dragi Vinko, in pričakujem Tvojih dragih novic.

Tebi in vsem dragim pošiljam svoj mašniški blagoslov,

Pavel Zalar — misijonar.“

★

Ciril umolkne in pogleda Mirjam, ki tiho ihti. Tudi sam le s težavo požira solze, ki ga dušijo v grlu.

Skozi odprto okno prihaja v sobo omamni vonj razcevelih vrtnic in lilij. V trepetajočem ozračju žgolijo lastovke.

Mirjam in Ciril se zazreta skozi okno. Njihov zamišljeni pogled splava preko vse lepote svežega poletnega jutra daleč tja na skrivnostni otok, kjer je tiha Marjetičina žrtev obrodila tako bogate sadove.

KONEC

TALENTI IN DOLŽNOSTI

Če čitamo v časopisih in knjigah o velikih delih uglednih žena in mož, se zbudi v nas hrepenenje, da bi se mogli na enak način udejstvovati. Pri tem pa mnogokrat mislimo le na izredne zmožnosti onih ljudi, ki jih občudujemo, pozabimo pa, da je Bog z različnimi darovi naložil tudi k tem spadajoče naloge in dolžnosti.

Kdor je močan, naj podpira slabotnega, ki mu je moč odpovedala.

Komur je bila dana telesna lepota, je dolžan svojo dušo tako izoblikovati in oplemenititi, da harmonija med dušo in telesom, ki jo drugi opazijo, le-te spominja na Boga, Stvarnika vse lepote.

Ljudje z darom globoke in bogate čudi imajo nalogo povsod tam vplivati na poduhovljenje življenja, kjer vlada površnost in plitvost.

Oni, ki jim je Bog podaril veselost in veselje, imajo dolžnost žalostnim ono dolgo pot brez veselja olajšati.

Vsi oni, ki imajo jasen pogled in bister razum, so določeni za voditelje onim, ki tega nimajo.

Odločni in trdno usmerjeni so poklicani za prijatelje neodločnim.

Na žene s širokim in odprtim srcem čakajo številne sirote; po ženah z mehkiimi in dobrimi rokami kličejo bolniki in betežniki vseh vrst.

Kdor je bogat, naj misli, da je postavljen le za upravitelja tega bogastva in da večja posest nalaga tudi večje dolžnosti.

Veliki, ki več vedo in več znajo kot njihovi manjši bratci in sestrice, imajo dolžnost za te male, pa naj so mali na

duši ali na telesu, delati in skrbeti, jih voditi in varovati pred nevarnostmi.

Kdor je našel pot, naj jo pokaže tudi drugim. Kdor je našel življenjske vire, naj tudi drugim pripravi pot do njih.

Različne kakor božji darovi so tudi njegove naloge. Od nas je odvisno, da spoznamo darove in ob njih in z njimi rešujemo naloge. Potem bo naše življenjsko delo veliko in polno, četudi nobena knjiga ne bo imenovala našega imena.

Začetj je največja skrivnost vsakega dela in najboljše sredstvo za uspeh dela. V dolgotrajnem razmišljanju, iskanju, v neodločnosti izgubimo mnogo časa in moči. Le nikakega pripravljanja za delo! Veselje zanj pride samo po sebi: kakor hitro pričnemo, prejšnja utrujenost izgine, veselje in svečanost nas navdušuje za delo. „Oni, ki vedno tožijo, da nimajo časa in imajo vedno polne roke dela, to so največ oni, ki nobenega dela ne skončajo.“ Oni pa, ki od jutra do večera vsak trenutek porabijo za resno delo, pa imajo še vedno vsaj nekoliko časa, če jih kdo poprosi za malo uslugo. Vsako delo pa začenjajo z dobro voljo in z veseljem in že to jim njihovo delo pospeši.

V marsikateri dobi so ljudje več trajno vrednega storili, kakor pa danes v tej splošni vihri in naglici. Vedeli pa so, kdaj in kako začno, in se niso zanašali na jutri. In prav v pravilnem in veselem začetku je tista velika moč in svežost ter pogum za izpeljavo in uspeh.

Skoro gotovo pa tudi ni bilo dobe na svetu, ki bi toliko storila s pomočjo človeškega duha, z uporabo delavnih moči, s premnogimi stroji, z močjo pare, elektrike in svetlobe kakor sedanja. Nikoli pa tudi ni bilo tega, da bi delo prinašalo tako malo notranje zadovoljnosti

kakor danes. Od kod to? Ker je današnji svet pozabil smisel in pomen dela. Delo je božja služba.

N. T. Kr.

TUDI NEUSPEHI SO KORISTNI

Ko je Francisca Pizarra, osvovitelj Peruja, spotoma doletela velika nevarnost, ker se mu je vse moštvo uprlo in zahtevalo vrnitev, je stopil med svoje ljudi, potegnil črto na zemljo in rekel: „Severno od tod vas čaka lagodno življenje brez nevarnosti, a tudi revščina in nizekota; južno od tod trdi napor, obupna borba in stiska; če se nam pa posreči, tedaj bogastvo, moč in slava. Odločite se!“

Skoro vsi so se zgnetli na severno stran, samo dvanajst jih je potegnilo s Pizarrom. In ta slavna trinajstotica (los trece de la fama), je, dasi po mnogih pomanjkanjih, dosegla svoj cilj, ker se ni strašila bojev.

Torej le nikar ne izgubi poguma, naj te zadenejo kakršni koli udarci usode! Nekateri ljudje morajo dosti prestaty v življenju, nesreča jim hodi tako rekoč za petami. In če bi te zajela temna noč, le nikar ne obupavaj, ne kloni! Nekoč bo vendarle dan!

Recimo, da izgubiš svoj položaj, svojo službo. Hud udarec! Toda obupati ne smeš! Ali ni zate nikjer drugje prostora na zemlji? In kaj veš, kaj Bog namerava s teboj, če na mah preseka tvojo pot, ki si jo sam izvolil. Nemara te hoče šele pripeljati na pravo življenjsko pot, k tvojemu resničnemu poklicu, kakor blaženega Edmunda Campiona, miljenca angleške kraljice Elizabete. Na nekem velikem dvornem slavju naj bi gostom pokazal svojo čudovito jahaško spretnost. Pa je strmoglavil na tla. Namesto priznanja je žel roganje in zasmeh. Campion je začel razmišljati, spoznal je svoj pravi poklic, postal je jezuit, misijonar

in je kot mučenik dal svoje življenje za Kristusa. Brez svoje „nesreče“ bi bil nemara moral svoj odlični položaj plačati z dušnim blagrom.

In kakšna neumnost je, če se kdo iz bojazni pred izkušnjavami življenja zače v smrt! Naj strmoglavij, naj ga zadene sramota: dokler živi, mu je še vedno mogoče, da se reši ali zgrešeno zopet popravi. Nesrečni samomorilec pa zapravi edino možnost za popravilo in nese s seboj v grob še drugo težko krivdo.

Ko je Julij Cezar pristal v Afriki, se je spotaknil in padel. Njegovo praznovorno spremstvo je prestrašeno šepetalo in v tem videlo „omen“, slabo znamenje. Cezar pa se ne da prestrašiti, svoje roke razprostire in z velikim zanosom zakliče: „Amplector te, Africa“ — „Objemam te, Afrika!“ Glej, iz nezgode si je skoval idejo za uspeh.

Boji in pomanjkanja niso le „zlo“, temveč tudi vir bogatih kreposti. Če bi ne bilo nobene skušnjave, bi tudi ne bilo samopremagovanja. Če bi nas ne preizkušala usoda, bi nam tudi ne bilo prebiti nobenih bolečin. Kdor se bori, se krepi. Dante je napisal svojo veličastno pesnitev Divina Commedia v pregnanstvu, živeč v bedi. Schiller je izdal svoja najpomembnejša dela na bolniški postelji. Mozart je dokončal svoj Requiem, ko ga je mučila huda bolezen.

Za reko bi ne bilo dobro, če bi iz vsake ikre bila riba; vrtu bi ne bilo v korist, če bi se vsak cvet razvil v plod, in človeku ne v prid, če bi se mu vse posrečilo. Neuspehi nas uče skromnosti, neprestani uspeh nas naredi samo prevzetne.

Dá na svetu se prenesti vse,
le vrste dni presrečnih ne.

(Goethe)

N. T. Kr.

RAZVALINE JOKAJO

Na kolodvoru v Sinči vesi je bilo tisti dan zelo živahno. Hitler je bil vpoklical v vojsko fante iz Mežiške doline. Šentdanijelci, Strojani, Prevaljčani, Guštanjčani, Kotljani, Mežičani, Črnjani, Javorčani in drugi so se pozdravljali in rokovali. Tuintam so začeli tlačiti gnev, ki so ga bila polna prsa, s pesmijo in šalami.

Nenadoma se oglase zvoki harmonike. Izredno ubrani akordi pritegnejo našo pozornost. Prerinem se skoz gnečo, da bi videl harmonikarja. Bil je dvanajstletni Lešnikov Šimej. Z eno nogo se je opiral na stopnice vagona, da je mogel držati in vleči obilno harmoniko. Poleg njega je stal oče Lešnik, pred njima pa Tonej, rekrut.

„Šimej,“ zaprosi Tonej, ko je ta končal pesem, „še eno za slovo! Saj te ne bom več videl in ne slišal tvoje pesmi.“

Videl sem, kako je Lešnika zadelo. Stresel se je in sključil že itak ukrivljeno telo še niže.

Šimej pa je zaigral. Tedaj sem opazoval tudi njega. Solze so mu polzele po licu in kapale po mehu. Čedalje gosteje so mu vrele iz oči, da je bil meh že ves omočen. Ko je za hip prestal, je snel jermen z ramen in si jih otrl z rokavom. Potem pa je spet potegnul.

Širok kolobar poslušalcev je gledal prizor. Brez besed. Na vseh srcih je ležala težka môra. Vsi smo čutili težo slovesa.

Šimej pa je igral in igral. Toneju v slovo. Kdo bi vedel, odkod je jemal melodije.

„Einsteigen!“ (Vstopiti!)

Lešnik je zgrabil Toneja za roko. „Priden bodi in pošten! Pa tudi piši nam!“ Še niže se je sključil.

Ko so bili fantje v vagonih, je po drugi progi privozil vlak s štajerskimi „prostovoljci“. „Korošce“ so kar njim priključili.

Petintrideset vagonov slovenskih fantov je izginilo v daljavi.

Trudni smo se vračali. Lešnik brez besed.

— — —

Na sveti večer se je Lešnik oglasil pri nas.

„Ti! Bi mi prebral to pismo in povedal, kaj stoji v njem?“

Razgrnil sem zmečkani list. Bogve, kolikokrat ga je že prebral in čital: „Nowotcerkas, November 1943. Anton Leschnig tot gefallen.“ Podpis nečitljiv. Nič drugega.

Potem sem tolmačil: Novočerkas, novembra 43. Anton Lešnik, padel.“ Odložil sem list in se zazrl v moža.

„Kaj piše?“

„Nič drugega kot to, da je Tonej padel na fronti.“

Molk.

„Jaz bi rad vedel, kaj piše?“

„Saj sem povedal.“

Držal se je za mizo in počasi nihal naprej in nazaj.

„Sedite! Za polnočnico je še čas.“

Tudi meni je leglo nekaj silno težkega na dušo. S težavo sem dihal.

Sedel je in brezizrazno zrl v migljajoče lučke na božičnem drevescu nad Betlehemom. Čez čas je zaprosil znova:

„Bodi tako dober, pa mi pretolmači, kaj stoji v pismu.“

*V Egiptu starodavnem, kjer rastline
ob Nilu v senci palm dobe zavetja,
so v grobu starem dolga tisočletja,
semen posodo našli iz davnine.*

*Čeprav bila so stara ta semena,
v posodi so življenje ohranila:
spomladi novo rast so obudila,
jeseni dala zrna dragocena.*

*Glej, to simbol je zate, domovina!
Duh ljudstva tvojega ne more umreti;
ko spet bo vstal, se v cvet bo
razbohotil.*

*Nihče njegovih sil ne bo ukrotil:
kot rek podzemskih tek bo znal
prodreti
do cilja, kjer svobode je toplina.*

Maksim Bahdanovič

„Oče Lešnik...“ Nisem mogel na-
prej.

O, Lešnik, še danes te vidim. Sklju-
čenega, bledega, oči blodijo po praz-
nini in iščejo oprijemljive točke, pa
je ne najdejo. Nisi mogel doumeti,
kajti bolečina ti je stisnila srce do
zadnjega vlakna. Tonej je padel, Han-
zej, Franci in Rudi so na frontah.
Dva so vzeli partizani.

Od fare se je oglasil zvon, ki je
vabil k polnočnici. Brez besed smo se
dvignili in v gosjem redu speli po
ozkem gazu v dolino.

— — —

Le malo je tisto spomlad posejal
Lešnik. Sključen se je opiral na ro-
čice pluga in stopal za njim. Letos
prvikrat ni užival opojnega vonja no-
vih brazd. Škrjanček mu je prepeval
v zraku, pa ga ni slišal, niti se ozrl

za njim v višino. Še kukavica je za-
stonj kukala, da bi ga vzdramila iz
težkih misli. Tista kukavica, ki se je
je vsako leto tako prisrčno razveselil.
Njegova duša je bila tam na daljnem
Kavkazu, kjer spi njegov Tonej.

„Za nje, za pobe, posebno za To-
neja, sem garal. Vso kri mi je izpi-
grunt.“

Voliča sta privzdignila ušesi. Prvič
je bolečina izbruhnila in se izlila v
besede.

Okrenil je, pa ni zapičil pluga v
novo brazdo. Sedel je nanj in iz oči
so mu privrele solze. Prvič. Niti ta-
krat mu niso, ko mu je umrla mati.

Tako je sedel na gredlju* in, kakor
že sto- in stokrat, vedno znova zače-
njal razpletati misli, ne da bi jim
prišel do konca.

Po strmini je sople hčerka Lizi.
Bila je v trgu in na pošti prejela
dvoje pismem za očeta.

„Ata, pošta.“

Lešnik se je zdramil iz misli. Brez
besed je stegnil roko, pa se takoj
krčevito stresel, da sta padli na tla.
Lizi jih pobere in odlepi. Potem slov-
kuje: „Harkow, Jänner 1944. Rudolf
Leschnig vermisst.“

Potem odpre drugo in bere: „Har-
kow, Jänner 1944. Franz Leschnig
vermisst.“

„Kaj piše?“ Oči je imel uprte v
praznino.

„Rudi in Franci sta zamešana,“ je
poskušala preprosto tolmačiti Lizi.
Saj sama ni razumela, le približen
pojem je našla iz svojega revnega
znanja nemščine.

„Ženi vole domov, jaz stopim k so-
sedu.“ Tako prosto že nekaj mesecev
ni govoril.

Zopet sem mu pretolmačil.

„Franci in Rudi sta pogrešana.“

Lešnik je klecnil.

* plužni trup

„Mrtva?“

„Ne piše. Pravi: pogrešana. Morda sta ujeta.“

„Boglonaj!“ Odmotovilil je brez pozdrava.

— — —

Družba partizanov je sedela pri Lešniku. Ura se je pomikala na četrto v jutru. Oba sinova sta bila zraven. Shujšana in izmozgana. Lešnik je nosil na mizo, kar je premogla klet in shramba. Kar prav mu je bilo tako. Da se bosta revčka in tudi drugi vsaj malo okrepcali. Sadjevec jih je ogrel, da so bili brezskrbni in veseli. Tudi pesem je zadonela.

Tedaj pa se je zgodilo ono strašno.

Nemški vojaki so v hipu obkolili hišo in pozvali na predajo. Pa se je eden od partizanov hotel pokazati hrabrega. Zgrabil je brzostrelko in naperil proti vratom. Toda ni sprožil, kajti v tem trenutku je zaregljala strojnica. Istočasno so že letele ročne granate v sobo, da je bilo naenkrat vse v ognju. Treski in kriki so se mešali s plameni.

Mati, ki je planila k najmlajšima

dvema, se je zgrudila poleg Lizi, oče je omahnil na nju.

V petih minutah je bilo vse končano.

Le ogromni zublji plamenov so jezikalci visoko pod nebo, se trgali in izginjali v nič.

Ko je sonce poslalo svoje prve žarke iznad Pohorja, se je le še tuintam dvignil iz dima onemogel plamenček. Proti nebu pa so štrleli ožgani zidovi bivše hiše in gospodarskega poslopja.

— — —

Naslednji dan zjutraj smo ogledovali pogorišče.

Na kamnih v zidu so čepele rosne kapljice, ki so se počasi združevale v večje in tuintam spolzele po ocrnelem zidu navzdol.

„Razvaline jokajo.“

Še danes ne vem, kdo je spregovoril ti besedi. Le to vem, da sta se mi zarezali v globino srca. Že preje sem komaj in komaj zmagoval bolečino, tedaj pa se mi je zdelo, da mi je zmanjkalo tal.

Kamni jokajo nad človeškim zverstvom. —x

Košček naše lepe štajerske — Št. Rupert v Slovenskih goricah

NALOGE KATOLIČANOV

Cerkev hoče in mora pomagati. Ima svojo poslanico za sodobni svet. Dasi stoji nad kulturami in ustanovami, se z njimi povezuje in jih oplaja. Človeku ponuja stalnost in trdnost, ki ju v današnji nestalni gibljivi družbi ne najde.

Pojavi v sodobnem človeštvu so kljub vsemu — kot je že bilo nakazano — prikladni za oznanjevanje evangelija; razvoj ni proti Cerkvi.

Oznanjevanje in pričevanje

Razodetje je aktualno za vsako dobo in vsakega človeka, evangelij je resnica za vsakogar. Jezus zveličar za vse. To nudi Cerkev. Za posredovanje pa smo poklicani vsi, v sodobnih razmerah še posebno laiki. Vsak katoličan ima odgovornost, da oznanja in pričuje.

V tem pa je treba najti novega stila, primernega današnjemu človeku in položaju. Že omenjeni p. Coudreau ugotavlja, da je katoliška pedagogija že nekaj desetletij poudarjala — po pravici, zaradi potreb polpretekle dobe — posredovanje čistega nauka in apologetiko. Šlo ji je predvsem za sredstva, ki naj posredujejo božje skrivnosti, premalo pa morda za pota do njih. Načini, po katerih naj se človek laže približa Bogu — osebna pedagogika —, so ostajali v ozadju.

Ker se ta metoda v glavnem vzdržuje tudi v spremenjenem vzdušju našega časa, se dogaja, da trčijo množice ob sistem idej, redko pa najdejo živo osebo Jezusa. Kristjani so izgubili ali pa so si zastrli božje obličje, tako da ga opazovalci ne morejo posnemati; podobno je včasih s Cerkvijo v celoti. Bog ni le Resnica, je tudi Vrednota, več: je Življenje, je Nekdo in tega ljudje potrebujejo. Ko pa nas opazujejo, najdejo namesto Osebe pogosto le stvar; šolski program. Naše razmerje do Osebe jim je zakrito.

Pri oznanjevanju živega Boga je treba otrokom in polovičarskim odraslim — tako kažejo dušnopastirske skušnje — najprej vzbuditi čut svete stvari, za nadnaravni svet, potem šele uvesti Jezusa. Obratno je pri ljudeh, ki so vero izgubili, ki sovražijo krščanstvo, pri marksistih: tu je treba takoj prikazati Jezusa.

Naše pričevanje pa je v tem, da se v vsem življenju in delu čuti prisotnost živega Boga, da kažemo Jezusovo obličje. Živi Bog govori in kristjani poslušamo njegov glas, zato se ravnamo po njem v ljubezni, trpljenju, poklicu, denarju itd. Katoliška akcija ima s svojim načinom dela tudi ta veliki pomen, da po njenih članih vidijo ljudje, kako govori Bog tudi po življenjski stvarnosti, po rečeh in okoliščinah v svetu.

Živi Bog ljubi, je Ljubezen in po tem nas morajo drugi spoznati.

Najboljši način, da damo množicam čut za Boga, je ta, da ga imamo mi sami. Ljudje ne potrebujejo samo naše ljubezni in zanimanja, še manj našega usmiljenja; v prvi vrsti potrebujejo našega spreobrnjenja.

Notranje oblikovanje in zunanja aktivnost

Predlanski mednarodni kongres za laični apostolat v Rimu je strnil program za duhovno oblikovanje, ki naj omogoči uspešno oznanjevanje in pričevanje, v štiri točke:

1. Poglobitev duhovnega življenja. Temelj so mu molitev in zakramenti. Razliva se v druge, da jim služi. Ljubimo vse bližnje, vse družbene razrede, posebno revne in zapuščene, ljubimo naš čas, panoge našega delovanja, socialno in kulturno stvarnost, ves naš svet!

2. Poglobitev verskega znanja. Hranimo se z božjo in liturgično besedo; obnavljajmo in širimo nauk, ki ga hočemo posredovati drugim; razmišljajmo, kateri načini so za to najbolj uspešni; izvajajmo „ljubezen vere“!

3. Spoznavajmo sodobni svet in njegove potrebe! Pomagajmo mu kot dovršeni strokovnjaki v poklicu in sodelujmo v javnem in družabnem življenju!

4. Pospešujmo mednarodno spoznavanje in povezanost! Naj bo naša miselnost res katoliška (t. j. vesoljna); probleme glejmo v svetovnem merilu! Povsod uveljavljajmo načela pravičnosti in dolžnosti medsebojne pomoči.

Na splošno je treba versko vzgojo prenoviti. Danes mora biti to bolj osebna zadeva kot kdajkoli; imeti mora trdne temelje in široko razgledanost. Stoji naj na tehle treh načelih, ki jih je postavil predsednik italijanske KA, zdaj predsednik UNESCO, dr. Veronese, na I. mednarodnem zborovanju za laični apostolat:

a) Duhovnost in nadnaravni nagibi morajo imeti prednost pred zemskimi, tudi najbolj plemenitimi, kot so ljubezen do družine in do domovine.

b) Vzgojiti moramo sebe in druge v pozitivno, osvajajoče katoličanstvo, odprto vsem in vsemu.

c) Vedno mora biti živa zavest, da Cerkvi služimo, ne da se je poslužujemo; obenem pa zavest, da je v Cerkvi osvobajajoča in konstruktivna sila, ki ji niso potrebna niti zavezništva niti kompromisi.

Delo za boljši svet

Izkoristimo nauk, ki ga daje molčeča Cerkev! Uči o odpovedi in očiščevanju. Potrudimo se razumeti moč molitve in neznatnih sredstev! Prezame naj nas skrivnostnost in veličina Cerkev! Sprašujmo si vest ob razočaranju tistih, ki pridejo med nas izza železne zavese! Da bo trpljenje naših bratov tam zadaj plodno, mora v nas najti živo, dejavno vero in za to je dragoceno pričevanje njihove vere. Začutiti moramo, da nihče nima pravice do kritiziranja komunizma, če sam nič ne stori za socialno pravičnost. Pregarjanje je poziv h gradnji boljšega sveta.

Gorečnost in organizacija

Slovenci smo nagnjeni k sredinstvu. Nimamo talenta za velike grešnike, težko pa se tudi razgorimo v ognju ljubezni. Sprejmimo ponižno to dejstvo kot križ in dajmo, da nas ne potare! Povezujmo svoje šibke osebne sile v organiziran apostolat — tako jih pomnožimo; obenem pa stalno molimo za milost gorečnosti!

(Iz „Cilji in pota“, l. VIII., 1959, št. 2)

TITOVA POSTOJANKA

Člani preiskovalne komisije so stopili v pisarno. Prvo, v kar je narednik zapičil požrešne oči, je bila Unrrina* škatlja, ki jo je Nace prinesel in položil na mizo. Brž jo je vzel v roke in zadovoljno ogledoval.

Gospod Simon se je šele sedaj spomnil Naceta. Saj res! Kje pa je Nace? Fant res ni neumen! Pravočasno se je izmuznil v spalnico, od ondod bo verjetno smuknil v kuhinjo, tako da ga komisija sploh ne bo opazila, je bil župnik vesel svojega obiskovalca. A že mu je spet orožnik zagrenil razpoloženje:

„Tako? Tako? Človek ne bi nikdar pričakoval kaj takega! Mi si odtrgujemo od ust, da imate vi, Ausländerji, kaj jesti, tu pa se nahaja pravo skladišče Unrrinega blaga. Vam se pa res dobro godi. Nobenega pravega dela nimate in pri polnih zalogah najboljšega blaga sedite. Nič čudnega torej, ako se ne marate vrniti v Jugoslavijo. Vam je tudi to dobroto prinesel duhovnik, ki je prišel za božič na obisk?“

Dušebrižnik ni hotel povedati, kdo mu je prinesel škatljo. Zlagati se pa tudi ni smel. Zato je brezbrizno odgovoril:

„Če mislite, da vam bi škatljica prav

* UNRRA je okrajšava za United Nations Relief and Rehabilitation Administration. Združenih narodov uprava za pomoč in obnovo. Organizacija je bila ustanovljena 9. novembra 1943 po dogovoru 44 narodov (držav) „za pomoč pri nudenju zdravil, hrane, obleke in drugih osnovnih potreb in nujnih zadev, ki jih zahteva obnova moči osvobojenih ljudstev“ (Webster). Jugoslavija je dobila zelo veliko pomoč od te organizacije.

prišla, jo lahko odnesete. Meni konzerve itak ne storijo dobro.“

„Seveda mi bo prav prišla! Pa še kako!“ je narednik spustil škatljo v svojo malho in še dalje govoril: „Vam konzerve ne storijo dobro, ker ste se jih že preobjedli. Menj bo pa zelo prav prišla. Seveda ne smete misliti, da bomo zaradi nje z manjšo vestnostjo nadaljevali preiskavo. Ne! Mi bomo do kraja izvršili svojo dolžnost. Zaplemba škatlje sem namreč izvršil zgolj zato, ker hočem imeti pri rokah neovrgljiv dokaz, da ste v zvezi z zunanjim svetom. Ako bi se izkazalo, da ste nedolžni, jo seveda dobite nedotaknjeno nazaj. Vendar s tem po pameti ni mogoče računati in vam zato svetujem, da na škatljo več ne mislite. Ste razumeli, gospod župnik?“

Slemeniški župnik je malomarno pokimal v znamenje, da smatra Unrrino škatljo dokončno za izgubljeno. Tako ni bilo nobene ovire več, da se preiskava ne bi nadaljevala.

Orožnik je odprl nekaj predalov. Župnik mu je ves čas skrbno gledal na prste, da mu ne bi kaj podtaknil. Nato je pričel narednik listati po matičnih knjigah. Na zadnjih popisanih straneh krstne knjige si je z zanimanjem ogledoval pisavo gospoda Simona. Mu kar ni šlo v glavo, da zna župnik že nemško pisati in celo z latinskimi črkami, ki jih je šele Hitler uvedel in so še njemu, staremu Nemcu, delale težave. Ljudje, ki so se brez truda že v detinski dobi naučili materinega jezika, branja in pisanja pa šele s težavo v šoli, mislijo, da se tudi tujec nauči najprej in razmeroma lahko njihove govorice in šele nato z večjo težavo branja in pisanja, čeprav je v resnici postopek navadno obraten. Zato

vprašujejo človeka, ki že docela obvlada njihov jezik, ali zna že tudi brati in pisati v njihovem jeziku. Take vrste mož je bil tudi vodja preiskovalne komisije. Začuden je vprašal župnika:

„Je to vaša pisava?“

„Da.“

„Že toliko obvladate pismeni nemški jezik?“

Namesto odgovora je prejel od župnika pikro opozorilo:

„Matične knjige so cerkvena last in jih sme pregledovati le škof ali njegov namestnik. Niti Hitler si jih ni drznil dotakniti. Prosim vas torej, da ne segate na cerkveno področje!“

„Bomo kmalu ugotovili, kdo sega na tuje področje!“ je orožnik brž zaprl krstno knjigo in šel k omarici y kotu. Z zanimanjem je iz nje jemal v roke liste in knjige.

Najprej mu je prišlo pod roke Koroška Kronika, ki so jo izdajali Angleži v Celovcu za slovensko govoreče Korošce. Z vidnim zadovoljstvom jo je vzel v roke. Rad bi jo bral, a ni nič razumel.

„Vi torej prejimate celo jugoslovanske časnike! Tako! Tako! Se zdi, da se preiskava šele začena. Želim vedeti, kdo vam pošilja ta list in pod kakimi pogoji.“

„List mi pošilja uprava lista pod pogojem, da redno plačujem naročnino.“

„Bi res rad vedel, kaj je tisto, kar vam navdihuje tako samozavestne odgovore,“ je spet vzkripela jeza v žandarju. „Pozivam vas, da govorite vso in samo resnico! Kje se tiska ta list?“

„Saj je zapisano na prvi strani, kakor na vsakem drugem časniku! Čemu sprašujete? Berite vendar ime mesta: Celovec.“

„Kaj je to Celovec?“

„Staro koroško ime za Klagenfurt.“

„Hočete reči: jugoslovansko ime?“

„Ime je staro že več stoletij. Izvira iz časa, ko je zmaj gospodoval po sedanji celovški kotlini. Jugoslavija ima komaj četrto stoletja!“

„Mi morete povedati, odkod dobivate denar za drage časopise?“

„Škofija mi ga daje za moje delo!“

„Ste pa res dobro plačani za svoje protidržavno delovanje!“ ni orožnik vedel več kaj vprašati. Ko si je ogledal še druge strani Kronike, je pomenljivo odločil: „Vsekakor bo prav, da predložimo nekaj izvodov tega sumljivega lista nadrejenim, da preiščejo resničnost vaših izjav. Dvomim namreč, da bi v Celovcu kdo izdajal liste v tujem jeziku, ki ne bi bil angleški.“

Orožnik je izročil svojemu tovarišu nekaj izvodov Koroške Kronike in vzel v roke Koledar celovške Mohorjeve družbe za leto 1948:

„In ta knjiga? Je tudi pisana v jugoslovanskem jeziku in natisnjena v Celovcu? Res zanimivo! Človek ima vtis, da se nahaja nekje na Balkanu. Saj ne vidi ene nemške knjige!“

Ne da bi skušal dobiti kaj več podatkov o izvoru knjige, je orožnik potisnil koledar v lastno malho k zaplenjeni konzervi. Očividno se mu je zdel še bolj sumljiv kakor Koroška Kronika.

Gospodu Simonu se je zdelo prav, da je tudi Koledar zginil v orožnikovi malhi. Čim več tega „obtežilnega“ materiala bodo imeli v Bistrici, toliko boljše zame! je sklepal sam pri sebi. Da je mohorski koledar takoj ob rojstvu* doletela taka usoda, se mu niti ni zdelo kaj izrednega. Nemcem so bile slovenske knjige vedno trn v peti in so jih dosledno preganjali. Zlasti nacisti so imeli srd na slovenske knjige. Prvi korak do uničenja slovenskega naroda jim je bil prav uničevanje slovenske tiskane besede. Zato so ti vandali 20. stoletja temeljito uničili vse njim dosegljive slovenske zasebne in javne knjižnice. Uničevali so celo pesmarice, note in molitvenike. V dobi, ko je po-

* Za leto 1948 je po 27 letih v Celovcu zopet izšel mohorski koledar v 8.000 izvodih.

besneli nemški nadčlovek gospodoval slovenskemu ozemlju, so gorele slovenske prosvetne knjižnice, uničena je bila bogata knjižnica Mohorjeve družbe v Celovcu. Od knjižnice „Akademije slovenskih bogoslovcev“ v Celovcu so ostali le skromni ostanke. Iz celjske mohorjeve tiskarne so nacisti odpeljali 12 tovornih avtomobilov slovenskih knjig in jih v Radečah spet premleli v papir. Koliko nemških knjig je bilo natisnjenih na tem ukradenem slovenskem bogastvu! Kdaj bodo Nemci povrnili vso to stvarno in kulturno škodo!

Gospod Simon bi še premišljal žalostno usodo slovenske knjige, ako žandar med tem ne bi spet silil vanj z novimi vprašanji:

„Mi morete pojasniti, za koga tiskajo v Celovcu knjige v tujem jeziku?“

„Kolikor jaz vem, so te knjige v prvi vrsti namenjene prebivalstvu Spodnje Koroške.“

„In vi njihov jezik razumete?“

„Razujem.“

„Res čudno. Jaz, ki sem Korošec, nisem razumel niti besedice, kadar sem poslušal kakega vindišerja, vi pa morete brati celo njihove knjige. Kdaj ste se naučili tega jezika?“

„V otroških letih.“

„Ste se rodili na Spodnjem Koroškem?“

„Ne!“

„Vas res ne razujem in mislim, da moja dva spremljevalca tudi ne.“

„Me ne razumete, ker ne veste, da se isti jezik govori tudi na oni strani Karavank.“

„Prvič slišim to. Res nisem vedel, da v Jugoslaviji govorijo vindiš oziroma da vindišerji govorijo jugoslovanski jezik. A tudi sedaj še ne razujem, zakaj bi se za nekaj vindišerjev morale v Celovcu tiskati drage knjige. In še veliko manj razujem, s kako pravico ste hoteli zaradi nekaj vindišarskih vasi premakniti

mejo s Karavank na Slemenico. Mi morete tudi to pojasniti?“

„Vprašanje je neumestno in daleč presega okvir vaših pooblastil. Zato prosim, da me s takimi vprašanji več ne nadlegujete,“ je gospoda Simona minula že vsa potrpežljivost, da bi ga tak nevednež zasliševal.

„Bomo kmalu ugotovili, kdo presega okvir svojih pooblastil,“ je orožnik v zadregi zagrabil na spodnji polici šop taboriščnih listov, ki sta ga zlasti v zadnjem času gospod Simon in Nace z njim dobro založila. Nekaj časa je bulil v protikomunistične liste. Ker le ni mogel dognati, kakšne papirje ima v rokah, je zopet vprašal župnika:

„So to zaupna navodila jugoslovanskih oblasti za postavitev nove meje na Slemenici?“

Gospod Simon je dosledno molčal. Zato je orožnik kar sam delal zaključke:

„Kaj nam še treba prič? Ta propagandni material sam po sebi dovolj zgovorno priča proti vam. Kdo bi si mislil, da slemeniško župnišče skriva tako nevarnega Titovega sodelavca!“ je orožnik tudi te liste izročil svojemu tovarišu, da jih spravi v torbo in odnese v Bistrico. Gospodu Simonu je bila zaplenitev listov spet zelo pogodu. Naj odnese s seboj še te papirje, da se bo z njimi bolj osmešil! si je zopet mislil.

Končno je vzel orožnik v roke še: „Slovenski Poročevalec“, ki ga je Nace s seboj prinesel. Gospodu Simonu je bilo nekoliko žal, da ni bolje pogledal, s kakšnimi listi ga je Nace hotel razveseliti. A sedaj je bilo že prepozno. Žandar je že opazil, da je šlo za novo odkritje:

„Spet drug časnik! Je ta tudi tiskan v Celovcu? Ne! Tu stoji drugo ime: Ljubljana. Kaj je to: Ljubljana?“

„Večje mesto onstran Karavank.“

„Je to drugo ime za Laybach?“

„Tako nekako!“ je bil župnik zopet kratek.

Klopinsko jezero na Koroškem z goro Obir (2141 m) v ozadju.

„List se torej tiska v Jugoslaviji! In to je za nas glavno! Več nas ne zanima. Imamo v rokah neovrgljiv dokaz, da ste v zvezi s komunistično Jugoslavijo in od onod prejimate propagandne liste in navodila. Kaj takega si pa res nihče ni predstavljal. Bil je res že zadnji čas, da smo prišli. Upajmo, da še ni prepozno! Skoraj nehote smo sredi čisto nemškega ozemlja odkrili pravo Titovo postojanko!“ je svest si zmage škodoželjno vzklikal žandar.

Tudi Slovenski Poročevalec je dobil prostorček v narednikovi malhi. Ko jo je dobro zaprl, se je šef preiskovalne komisije pomembno ozrl po pisarni in nato uradno dejal spremljevalcema:

„Ker smo po vsej verjetnosti odkrili važen center jugoslovanske propagande, odrejam, da preiščemo vso hišo od vrha do tal!“

Čuvarja postave in zakoniti predstavnik ljudstva so se dela nemudoma lotili. Ker v pisarni ni bilo več kaj pregledovati, so šli v klet. Razen podganjih odpadkov niso ondi izsledili ničesar, kar bi ogrožalo varnost druge avstrijske re-

publike. Na podstrešju je bilo veliko ropotije, a med njo niti ene puške in niti enega sodčka smodnika, da bi grmelo ob Titovem prihodu na Slemenico.

Tudi v kuhinjo so ponovno pogledali za primer, da bi preje česa ne opazili. Gospodu Simonu je bilo silno tesno pri srcu, ko je orožnik pritisnil za kljuko. Bal se je, da se je Nace med tem iz spalnice zatekel v kuhinjo. Na srečo je bila kuhinja prazna kot poprej.

Nace je res brihten! Med tem ko smo bili na podstrešju, je fant smuknil najbrž v klet, je dušebrižnik pomirjen občudoval Nacetovo spretnost v skrivanju. Se je pač v taborišču privadil umetnosti beganja iz kota v kot!

Do kraja se je oddahnil gospod Simon šele v spalnici, ko v njej res ni nikjer opazil Naceta.

Fant se torej hladi v kleti! Ko bova spet sama, mu skuham lipovega čaja, da se revež ne bo prehladil! je dušebrižnik sam pri sebi pomiloval nesrečnega gosta in se veselil njegovega pametnega izmikanja.

Le še Molotovljevi robček je nekoliko

skrbel gospoda Simona. Orožnik je res odprl nočno omarico in pogledal vanjo. Vendar jo je zaprl, ne da bi v njej opazil škatljico z robčkom. Nato je isti orožnik odprl omaro. Oguljena in ponošena obleka ni kazala na to, da bi vodja jugoslovanskega centra na Slemenici vlekel dobro plačo.

„Poglejte tudi za omaro, gospod podnarednik!“ je debelušasti poveljnik preiskovalne komisije ukazal vitkemu tovarišu.

Podložnik je nemudoma izpolnil ukaz in se med posteljo in omaro prerinil tako daleč, da je videl v kot za omaro in mogel od onod poročati: „Nič sumljivega!“

Ko pa se je narednik po isti ožini ritensko pomikal nazaj, se je spotaknil ob navzgor obrnjene čevlje, ki so štrleli izpod postelje in se sumljivo zamajali. Ko je bil že izven ožine, je ponovno brcnil vanje in prestrašen odskočil. Zdelo se mu je, da je nekdo molil noge izpod postelje...

Pripovedujejo, da je na Kranjskem neka deklica šla k spovedi. Spoštljivo je pokleknila na klečalniki pri spovednici in ondi čakala, da jo bo kdo stran potegnul in pokleknil na njeno mesto. Nenadoma so se pred nič hudega slutečo deklica odprla vrata okenca. In dekletce je na veliko grozo v temni spovednici opazila črno oblečenega, resnega spovednika. Deklica je v strahu in trepetu zbežala

od spovednice in še po cerkvi kričala: „Ježeš! nekdo je noter!“

Nič manjši ni bil strah orožnika, ki je pod posteljo ugotovil navzočnost obutega človeškega bitja. Prestrašen je zakričal:

„Za božjo voljo! Gospod narednik. Nekdo je pod posteljo!!! Ni dvoma. Nekdo je tu spodaj! Poglejte noge!“

Da šef ne bi dvomil v resničnost njegovega daljnosežnega odkritja, je podnarednik v njegovi navzočnosti ponovno brcnil v izpod postelje štrleče noge. Učinek je bil isti. Noge so se zamajale in vrnile v prvotno lego.

Starejši orožnik je med tem že naperjal puško proti postelji in od strahu zmedeno kričal podrejenemu podobno kot kriči radijski napovedovalec pri nogometni tekmi:

„Naperite puško! Nevarnost je skrajna. Proglašam obsedno stanje za župnišče! Odrejam strogo pripravljenost vsega oboroženega osebja! Gre očitno za oboroženega jugoslovanskega vohuna!“

In že sta oba razburjena orožnika namerila vsak svojo puško proti postelji, med tem ko se je Kreutzbauer nemirno premikal in vprašujoče pogledoval župnika.

Težko je reči, kdo je bil tisti čas v neprijetnejšem položaju. Ali gospod Simon ob postelji ali njegov dolgotrajni gost pod posteljo.

Za revne sloje je veliko bolj zapeljiv Vzhod s svojim discipliniranim kolektivističnim naporom kot pa naša bogataška demokracija. In so prepričani — upravičeno ali ne — da bodo na ta način lažje rešili svoje probleme; da bodo v štiridesetih letih dosegli to, za kar je Zapad potreboval tri sto let. Čas je že, da mi kristjani doumemo: brez prostovoljne diktature (če smem to besedo rabiti) ljubezni do potrebnih bo stvar svobode med nami doživela popolen poraz. Brez diktature ljubezni nas čaka druga diktatura: diktatura nasilja, groze, strahu in ovaduhov.

(Abbé Pierre ob priliki svojega obiska v Buenos Airesu)

PAPEŽEV GOVOR O DVEH NOVIH SVETNIKIH

Sveti oče je 12. aprila proglasil Karla iz Sezze za svetnika, Joahimo iz Vedruna pa za svetnico. Ob tej priliki je tudi govoril:

„Častiti bratje, ljubljeni sinovi! Ko premišljujemo s pobožnim duhom življenje dveh svetnikov, Nam prihaja v spomin sijajna misel svetega Frančiška Saleškega: „Naj imamo kakršen koli poklic, naj izvršujemo katero koli opravilo, prav vsi moremo doseči krepost in krščansko svetost. Karel iz Sezze se je rodil v preprostem kraju. Že od svojih otroških let si je moral služiti vsakdanjo hrano z obdelovanjem polja. Joahima iz Vedruna pa je izšla iz plemenitaškega rodu. Že od prvih let jo je obdajal sijaj, ki ga obetajo bogastvo, častj in naslade, ki spremljajo to življenje. Četudi nista hrepnela po boljših dobrinah, kakor sta jih imela, sta prišla na vrh svetosti.

Prvi je tako žarel v sijaju svoje nedolžnosti, ki jo je nosil, ko je bil še deček, k svojim tovarišem, pastirjem in kmetom, da bi jim s svojim zgledom, s pobožnim pripovedovanjem o življenju in delu Jezusa Kristusa in svetnikov, s spodbudami, ki jih je dajal z vernim in preprostim srcem, posredoval krščansko krepost. Boga in uboge je ljubil s tako vnamo, da ni želel ničesar drugega, ko vedno vztrajati v pobožni molitvi in pobožnem premišljevanju ter podpirati, kolikor najbolj mogoče, reveže. Vedno je ohranil nedotaknjeno lilijo svojega devištva, ki jo je že v mladosti posvetil brezmadežni Devici Mariji ter jo z vso vestnostjo ovijal s trnjem pokore. Vendar ni samo zatiral in krotil čutnih mikov in mekužnih naslad, ampak je tudi delal pokoro za grehe drugih ljudi, pokoril svoje telo s postom in ga večkrat bičal do krvi s skelečim bičem. Vedno je prekipeval v dobroti, nadnaravnj radosti in nebeškem veselju, ko je sprejemal ljudi, katere je

moral, ter jih tolažil z besedo in tudi v dejanju, kolikor je mogel.

Ko so mu dovolili vstop v frančiškanski red, kar je tako zelo želel, je vsak dan bolj napredoval v pridobivanju kreposti in se goreče navdihnjen po milosti prizadeval za evangelijsko popolnost. Njegovo življenje je bilo bolj podobno angelu ko človeku; dajal je lep zgled ne samo svojim tovarišem, ampak tudi svojim predstojnikom. Njegova ljubezen, ki jo je že od otroških let gojil do Boga in do ljudi, je obenem z njegovimi leti tako rastla, da je prosil svoje predstojnike za dovoljenje, da bi smel iti v poganške dežele. Svojim bratom ni bil pripravljen samó pomagati, ampak zanje tudi kri preliti, da bi jih tako pripeljal v katoliško vero in k dobrim navem.

Posebno je ljubil in častil božjega Odrašenika, skritega pod evharističnima podobama. Kadar je imel prosti čas, je bilo njegovo veselje muditi se dolge ure pred oltarjem, kjer je molil, prosil in premišljeval. Nekega dne je — kakor pripovedujejo — za svojo zelo gorečo ljubezen prejel nebeško plačilo. Ko je namreč molil v nekem svetišču domačega mesta Hostijo, izpostavljeno javnemu češčenju in ji skazoval vso gorečnost svoje ljubezni, je videl, kako prihaja iz nje žareč žarek, ki je ranil njegovo v ljubezni plameče srce kakor globoka puščica. Od tistega vzvišenega dneva si je ponavljal misli svetega Pavla: „Življenje je meni Kristus in smrt dobiček“ (Flp 1, 21), „Željo imam biti razvezan in biti s Kristusom“ (Flp 1, 23). To se mu je zgodilo ob njegovi smrti 6. januarja 1670.

Sveta Joahima iz Vedruna je tudi prišla do svetosti, vendar po drugi, popolnoma različni poti. Kakor smo žekli, je slavela zaradi odlične družine in zaradi obilnega bogastva. Vendar je že v svoji mladosti začela prezirati zemeljske zaklade in iskati nebeških. Že z dvanaj-

stimi leti se je želela okleniti redovnega življenja. Goreče je prosila dovoljenja za vstop v karmeličanski red. Vendar, ker ji je njen duhovni voditelj to odsvetoval, se je uklonila volji staršev in se poročila s pobožnim mladeničem. Sad tega zakona je bilo 9 sinov, ki jih je skrbno vzgojila in učila hoditi po poti pravičnosti in krščanske kreposti.

Ko pa je še v cvetoči dobi postala vdova, se je vrnila k svojemu davnemu sklepu. Znova je vzplamtela v njej hrepenenje, da bi se posvetila Bogu. Njena domovina je bila tedaj v zelo težkih razmerah. Videla je množico deklic, ki so pogrešale pravega pouka in zato silile na lahko pot zablod. Videla je tudi mnogo bolnih in ubogih, ki niso pogrešali samo zemeljske, ampak tudi duhovne opore. Imela je vse to za božje znamenje.

Ustanovila je skupino devic za vzgojo deklic in oskrbovanje bolnikov, zlasti tistih, ki so pripadali dinarskemu, delavskemu sloju. Pri pospeševanju, spopolnjevanju in širjenju svoje ustanove je morala premagati mnogo skoraj neverjetnih težav in prenašati najrazličnejše nadloge, zasmehovanja, celo ječo in pregnanstvo. Toda zaupala je v Boga, ki ga je neprestano klicala na pomoč in uživala tudi tedaj, ko so ji nasprotovali, tisti popolni in neskaljeni „mir, ki vsak razum presega“ (Flp 4, 7), ker prihaja iz nebeških bivališč. Napolnjeval jo je tisti mir, ki ga je obljubil božji Odrešenik svojim apostolom, ko jim je govoril: „Mir vam zapustim, svoj mir vam dam, ne kakor daje svet, ga vam jaz dam“ (Jan 14, 27). Zato je mogla v kratkem času s pomočjo milosti položiti temelje svoji ustanovi za vzgojo deklic in za lajšanje nadlog in bolečin bolnikov. Tako jim je dvigala upanje v nebesa, koristila njihovim dušam in jih spodbujala k zveličanju.

V tej svetnici imajo redovnice, ki so posvečene Bogu, družinske matere in vdove prekrasen vzor kreposti. Prve naj se pri njej uče, kako morajo služiti Bogu z veselo, ljubečo, vedno samo njemu posvečeno dušo. Druge pa, kako je treba skrbno, jasno, privlačno in potrpežljivo učiti, oblikovati in vzgajati otroke. Vdove pa naj se pri njej učé, kako morajo

v nezgodah in žalostnih razmerah skrbeti, da se iz minljivih stvari dvignejo in si z molitvijo zagotové potrebno pomoč, da si pridobe nebeške zaklade, ki nikoli ne minejo.

PAPEŽEV GOVOR NA BINKOŠTNI PRAZNIK

Sveti oče je imel na binkoštno nedeljo, 17. maja, v vatikanski baziliki slovesne večernice v navzočnosti kardinalskega zbora, zastopstva škofov in velikanskega števila vernikov. Po končanem obredu je imel na vse navzoče naslednji nagovor:

„Častiti bratje in ljubljene sinovi! Kmalu bo minul sedmi mesec Naše papeške službe. Ta čas zadostuje za popoln razvoj skrivnosti cerkvenega leta, ker obsega dobo od adventa do binkošti, od betlehemskega oznanila do zmagoslavja Svetega Duha in edine, svete, katoliške in apostolske Cerkve.

O kako koristno je obnavljati v nas samih nebeške darove Svetega Duha, ki nam zagotavljajo nesmrtno slavo! V tem je vsa cerkvena zgodovina. V njej so skušnje preteklosti, resničnost sedanosti in pogled v bodočnost.

Vi bi gotovo radi slišali od Nas besedo tolažbe. Vendar se nikar ne branite z Nami deliti velike bridkosti neizmerne dušnopastirske skrbi, ki obsega vse pokrajine. Glejte, to je naše vedro veselje! Na koncu januarja, na praznik spreobrnjenja svetega Pavla, smo vam povedali, da nameravamo sklicati vesoljni cerkveni zbor, ki naj vsem škofom Cerkve, združenim z apostolsko stolico predočuje nove binkošti. Ta zbor, ki zahteva velikansko in temeljito pripravo, naj bo z Gospodovo pomočjo v posvečenje duhovščine, v spodbudo krščanskega ljudstva in v tolažbo vsem, ki dvigajo misli na vero in mir.

Tako smo danes na binkoštni praznik 17. maja 1959, izvršili prvo dejanje te izredne napovedi: razglasili bomo predpripravljalni odbor tega velikega dogodka. Gre za uvod, oziroma za začetek cele vrste dejanj in odredb, raziskavanje in predlogov, pri katerih bodo imeli svojo besedo vsi jeziki zemlje. Popolnoma naravno je, da vse to zahteva več dolgih

Daj nam, naš vsakdanji kruh...

mesecev vztrajnega dela. Vendar bomo imeli še priložnost in čas, da se povrnemo na to vprašanje, ki bi moglo ganiti nebo in zemljo.

Obenem s tolažbo pa je velik razlog tudi za žalost. Prirojena vedrost Naše narave je ne izžareva. Kljub temu, da molimo skrivnostno Gospodovo voljo, ki ponižuje in oživlja, pogublja in rešuje, čutimo živo potrebo, da dvignemo svoj glas; kajti če bi molčali, bi zanemarili svojo apostolsko nalogo: „Vpij, ne odnehaj! Kakor tromba povzdigni svoj glas.“ (Iz 59, 1).

Že papež Pij XII. blaženega spomina je večkrat objokoval žalostne cerkvene razmere med nekaterimi narodi. Mi smo že v prvih dneh svojega papeževanja njegovo bridko tožbo sprejeli za svojo. Še vedno namreč traja preganjanje nad milijoni vernikov različnih jezikov in dežel. Lani 15. decembra smo v svojem konstitucionalnem govoru opozorili na narod, ki ga Mi izredno ljubimo in povedali svetu z ljubeznijo in resnico, da so hoteli povzročiti žalosten razkol.

Z veliko bridkostjo moramo povedati, da je položaj Cerkve na Kitajskem še slabši. Naše sinove hočejo privedi do tega, da bi se podvrgli nepravim pastir-

jem. Nadaljujejo pritisk na katoličane, da bi dosegli, da bi se odpovedali krotki in zveličavni pokorščini Kristusovemu mestniku. Celo svetišča, ki so bila varno zavetje dušam, so spremenili v kraje, kjer jih zalezujejo.

Omeniti hočemo še drugo bridkost, ki nas tare. V blagi in ljubljeni Ogrski delujejo škofje v vedno bolj trdih in težkih razmerah. Ovirajo jih s svojim vmešavanjem, obdavčenjem in prepovedmi. Zelo vredni prelati, med katerimi je tudi član svetega kardinalskega zbora, so ločeni od ljubljene črede. Drugi ne morejo za zadeve svojih vernikov skrbeti tako, kakor je potrebno, ker ne morejo svobodno razpolagati s svojimi duhovniki. Zelo tudi ovirajo oblikovanje in vzgojo duhovniških kandidatov. Bati se moramo, da bodo te neurejene razmere izkoristili in porabilj vsako priložnost, da bi opravičili ponovna nedovoljena vmešavanja državne oblasti v cerkveno življenje in zahtevali od dušnih pastirjev dejanja, ki jih njihova vest zabranjuje. Še več! Postaviti hočejo za vodstvo in vladanje črede Kristusa, našega Gospoda, duhovnike, ki jih ni izbrala Apostolska stolica.

Častiti bratje in ljubljeni sinovi! V toliki žalosti se Naše upanje opira nanj,

ki tedaj, ko je ustanavljal Cerkev, ni izključil od nje preizkušljen in preganjanj. K njemu se dviga vzklik trdnega zaupanja: „Vsi, ki vate zaupajo, ne bodo osramočeni... Spominjaj se, Gospod, kako usmiljeno si ravnal, skazoval dobrote od nekdanj“ (Ps 24, 3. 6). K njemu dvigamo stalno prošnjo, da bi dosegli stanovitnost in srčnost za preganjane brate in luč, odpuščanje in spreobrnjenje za nesrečne preganjalce, „ki ne vedo, kaj delajo“ (Lk 23, 24).

Naj pride ta Duh na vse, ki po dobroti božje milosti živé svobodno in se radujejo duhovne sreče in tolažbe katoliške vere. S Srcem Jezusa Kristusa vse spodbujamo, naj bodo žive priče svoje vere in delajo z molitvijo in dobro voljo na to, da bodo prišli lepši časi in s pokorščino in odločnostjo odstranijo nevarnosti, ki nas vse obdajajo.

Vsem ponavljamo tudi besede radijske božične poslanice: „Potrebno je, da čujemo v noči, ki se širi. Zavedati se moramo zalezovanj vseh tistih, ki še bolj ko nas sovražijo Boga, in se pripraviti, da bomo branili krščanska načela, ki so temelj prave pravičnosti — zdaj in vedno“ (A. A. S. L. (1959) str. 61).

RESNICA IN TISK

Sveti oče je 4. maja sprejel udeležence 3. kongresa italijanskega katoliškega tiska. Pobudo za ta kongres je dala italijanska Katoliška akcija. Udeleženci so zastopali 7 dnevnikov, 130 škofijskih in še 109 drugih tednikov in listov, ki izhajajo v več ko 10 milijonih izvodih. Sveti oče je imel naslednji govor:

„Izrekamo vam prisrčno dobrodošlico, časnikarji in vsi sodelavci pri tisku in katoliških založbah v Italiji, ki ste zbrani na 3. narodnem kongresu. Kongres se je posvečal dveh smerem: tehnični in organizatorni, duhovni in apostolski.

O prvi izmed teh ne bomo govorili, četudi ni tuja našemu zanimanju. Popolnoma razumemo njeno važnost. Zadostuje, da pripomnimo, da morda prav zaradi premajhnega zanimanja za to področje katoliški tisk splošno ni imel tistega vpliva na javno mnenje, kakor so ga imeli drugi tehnično bolj opremljeni listi; zato so lažje širili mnenja in na-

zore, ki niso bili v soglasju s katoliškim naukom.

Ko smo pregledovali program vaših razprav, ki ste jih imeli v preteklih dnevih, smo opazili pestrost in važnost vprašanj, ki so govorila o tej zadevi. Mi se tega veselimo in vas spodbujamo, da dokazete, da znate biti tudi vi v tem zdravo moderni.

Potem, ko smo to povedali, želimo še opozoriti, da ves potek vašega kongresa prejšinja vaša živa želja, da bi pridobivali in dvigali. Zato vam zaradi tega izrekamo pohvalo. Da bo pa vaš apostolat koristil božji zadevi, Cerkvi in dušam, morate imeti vedno pred očmi cilj, kateremu služijo sredstva vašega poklica.

Eno izmed teh je zlasti orožje resnice. Oddaljitev modernih mislecev od večne filozofije je povzročila, da se mnogo ljudi nič več ne zanima za božjo resnico, kakor da bi ne bila primeren predmet za človeško razmišljanje. Moderni modroslovni relativizem ponavlja Pilatovo vprašanje: „Kaj je resnica?“ (Jan 18, 38). Vj pa dobro veste, da je Bog po svojem bistvu resnica. Kristus je izjavil o sebi, da je resnica (prim. Jan 14, 6). Sveti Duh je Duh resnice (prim. Jan 16, 13).

Zato je dolžnost vsakega človeka, zlasti kristjana, da spričuje resnico. Posebno ste vi, časnikarji, po svoji poklicni dolžnosti dolžni gojiti resnico, ki jo večkrat tisk s svojim poročanjem tako tepta in izdaja, da bi dosegla zmago.

Časnikarji, pisatelji in katoliški delavci na tem področju pa imajo še važnejšo nalogo. Njih orožje ni samo resnica, ampak tudi ljubezen. Ljubezen pa mora dvigati duhove, pospeševati dobro in vnehati krepost v dušah.

Nočemo izgubljeni časa s slikanjem žalostnega zlá, ki ga velik del tiska povzroča s svojo nenravnostjo in zlobo. Vendar s potrto in žalostno dušo opazujemo znatno škodo, ki jo ta tisk povzroča mnogim, posebno mladim dušam, z besedo, še bolj pa s slikami.

Bog daj, da bi ne bilo mnogo staršev, ki bi se ne zavedali svojih resnih dolžnosti in kdaj postali celo sami krivi pogube svojih otrok. Zavedamo se namreč, da ti dnevniki in listi s slikami širijo

nevarno pohujšanje, ker pod pretvezo pralnega poročanja ali popolne reklame prinašajo privlačno mešanico resnih stvari s plitvimi, včasih celo z nespodobnimi.

Prav zato, da bi nadomestili v krščanskih družinah ta navidezno nedolžen, pa zato toliko bolj nevaren tisk, je potrebno, da napredujeta organizacija in tehnična oprema katoliških založb. To vprašanje postaja vedno bolj važno.

Končno je še gotov tisk, ki zelo greši proti resnici in ljubezni, ker laže zato, da podžiga sovraštvo; tisk, ki se zdi, da nima drugega namena kakor tega, da zapeljuje preproste duše v pogubo, vse dni potvarja resnico, razlaga napačno vse odloke cerkvenega učiteljstva, napada Cerkev, da bi jo opral ljubezni do Kristususa; da se bori proti Jezusu Kristusu, bori proti samemu Bogu. Vse to pa dela pod zapeljivo pretvezo, da hoče s tem pospešiti rešitev vprašanj, ki zanimajo delavce, slabotne in neopredeljene.

S kakšnim duhom morate torej rabiti tisk? S svetim Pavlom odgovarjamo: „K vsemu si vzemite ščit vere, s katerim boste mogli ugasiti vse ognjene puščice hudega duha; vzemite tudi čelado zveličanja in meč Duha, kar je božja beseda“ (Ef 6, 16-17). V istem pismu Efežanom navaja sveti Pavel načelo, ki mora voditi korake vsakega posameznika na tej trdi poti: „Ostali bomo v resnici in bomo v ljubezni v vsem rasli k njemu, ki je glava, Kristus“ (Ef 4, 15).

Z ljubeznijo! Ljubezen pri pisanju in tudi pri tisku ne zatemnjuje resnice, ampak jo krepi, ker jo dela bolj sprejemljivo. „Pobijajte zmote, toda ljubite tiste, ki se motijo,“ je priporočal sveti Avguštin. Mnogo več uspehov bi dosegli, če bi dosegli, da bi pri razgovorih rabili — da porabimo znano prislovico svetega Franciška Saleškega — manj kisa, pa več medu, ne da bi se pri tem odpovedali kakršni koli zahtevi resnice.

Ne moremo se posloviti od vas, ne da bi vam vsem in vsakemu posamezniku, kjer koli se že udejstvuje, spregovorili posebno besedo tople spodbude, da porabite vse svoje sile za napredek in širjenje dobrega tiska v najširšem in najglobljem pomenu besede.

Apostolat tiska v vseh različnih oblikah! Predvsem je treba skrbeti, da bodo prišli dnevnik, pa tudi tedniki na vse kraje. Tedniki namreč v družinah nadomestujejo dnevnik. Zato je danes bolj ko kdaj prej potrebna tehnična spopolnitev. Želimo še dodati o važnosti listov, posebno misijonskih, in tistih, ki so posvečeni izobraženim, učenim in v znanosti zaposlenim osebam. Končno skazujte vso pomoč, ki jo zmorete, katoliškim zastopstvom, ki opravljajo izredno potrebno in odgovorno delo, o katerega važnosti bi bilo odveč govoriti.

Končno še o ljubezni do dobre knjige, o apostolatu dobrega tiska! Vendar dobrot ne sme biti samo v cilju in namenu, ampak mora biti tudi v svojem bistvu. Dobro, ki se sklada z resnico, mora imeti nujno zvišeno vrednost. Izdajajte liste, knjige in oglase, ki bodo imeli višjo vrednost, pa boste pravi apostoli. Beseda, ki ima v sebi resnico, ljubezen in lepoto, osvaja, ker je odsev najvišje Modrosti, ki je vir večne ljubezni in lepote.

ROMANJE LA PIRE V RUSIJO

Številni katoliški listi pišejo o potovanjih raznih uglednih osebnosti v Rusijo; vendar posvečajo največ pozornosti romanju, ki ga je opravil v Rusijo bivši florentinski župan La Pira. Ko omenjajo razne podrobnosti, se ustavljajo največ pri obisku Zagorska in drugih starih ruskih svetišč. Nenavadno hitro se je po Rusiji razvedelo, da je La Pira zaprosil vse redovnice, da naj na praznik Marijinega vnebovzeta molijo za zedinjenje in za namene koncila in tako združijo svoje molitve z njegovimi, ko bo isti dan za isti namen molil na grobu sv. Sergija v Zagorsku.

Iz Moskve se je La Pira odločil za romanje v Kijev, kjer je obiskal svetišča z grobovi sv. Vladimirja, sv. Antona in sv. Teodozija. Ob vseh grobovih je našel veliko množico romarjev iz vseh strani Rusije, zlasti iz Ukrajine. Ko je bil ob grobu sv. Vladimirja, je poslušal pridigo nekega redovnika, ki je opozarjal romarje, da naj se zavedajo, kje so: na najsvetejših tleh Rusije. La Pira je med svojimi gostitelji v Kijevu poudarjal, da

je „Kijev mesto, kjer je bilo položeno seme in so vzklile korenine krščanske civilizacije v Rusiji“.

Ko se je iz Kijeva vrnil v Moskvo, je La Pira prejel vabilo sovjetskega prosvetnega ministra za vzgojo in prosveto, da pride k njemu na kosilo, ker bo tam zbrana tudi večja skupina ruskih intelektualcev. Med kosilom se je največ govorilo o tem, ali sovjetska ustava resnično dovoljuje versko svobodo, oziroma zakaj priznava svobodo samo protiverski propagandi. Ob koncu kosila je imel La Pira govor, v katerem je izvajal:

„Vi pravite, da se držite stvarnosti. Imate čisto prav; toda ali ste res stvarni? Kdor hoče biti stvaren, mora biti zelo skrben pri proučevanju resničnih stvarnosti, v katerih živi ljudstvo. In najbolj pristna stvarnost ljudstva je njegova vera. Kadar hočemo resnično iskreno razmišljati o vsebini zgodovine, takrat moramo potisniti ob stran igrače, ki nam jih ponuja znanost; kajti te igrače so povzročile ogromno političnih nesreč in napak. Po svetu žive milijoni in milijoni kristjanov, muslimanov in židov — skratka tistih, ki verujejo — in žive v Evropi, Aziji, Afriki in še drugod. Zakaj ste se odločili, da boste ranili njihova verska čustvovanja? Kako boste mogli na tak način miriti in blažiti ljudi in to v trenutku, ko je nam vsem najbolj treba ljudi, ki mislijo s trezno glavo? Protiverska propaganda vaši deželi Rusiji ne prinaša nobene sreče in ne koristi miru med narodi. Zato upam z vsem svojim srcem, da bo pametno rusko ljudstvo s svojimi voditelji o tem razmišljalo in se odločilo, da bo o tem mislilo v luči teh nazorov. Prepričan sem, da se začenja nova doba v zgodovini človeštva. In zato sem tudi šel v Sovjetsko zvezo.“

Na praznik Marijinega vnebovzvetja je La Pira poslal brzojavko sv. očetu, v kateri mu je izrekel svojo sinovsko vdanost. Ko se je štirinajst dni nato vrnil v Rim, je na svojem stanovanju našel brzojavko državnega tajništva, v kateri se mu sv. oče zahvaljuje za poslanico iz Moskve.

Casnikarje rimskih listov je La Pira povabil in jim govoril o svojih vtisih v Moskvi in Rusiji. Poudaril je, da je bilo

potovanje v Rusijo grobovo in da je šel tja na romanje. Na grobovih ruskih svetnikov je hotel moliti za zedinjenje cerkva. Želel je vpostaviti osebne stike z ruskimi cerkvenimi predstavniki in je to tudi odkrito povedal ruskim oblastnikom v Kremlju. To je tudi povedal v protestnem pismu, ki ga je pisal moskovski Pravdi, ki je dan po njegovem obisku v Zagorsku objavila članek, v katerem je smešila verska čustva. Isto je list ponovil v svojih izjavah dne 21. in 22. avgusta. Vsega tega italijanski listi niso pisali, če pa so pisali, so pisali netočno in s posebnim namenom, kakor so to storili z njegovo izjavo, ki jo je dal dopisniku lista „Sovjetskaja Rosija“. Izjavo so ali objavili le deloma, ali pa vsebinsko ponaredili. Nato je nadaljeval: „V vseh izjavah, v listih, po radiu in na televiziji sem povsod poudarjal, da je rusko ljudstvo vkljub nasprotovanju in protiverski propagandi ostalo trdno v veri in ne kaže znakov, da bi se hotelo odmakniti od te poti. Versko življenje se poživlja in krepi. Vse to sem mogel opaziti povsod in med vsemi sloji, med mladino in starejšimi. Ljudje se v cerkvah zbirajo in cerkve so odprte. To sem povedal v tisti izjavi in ponovil v protestu, ki sem ga poslal Pravdi. To pismo bom objavil in sicer v celoti.“

Prepis pisma je poslal vodilnim članom sovjetskega parlamenta in tudi Vrhovnemu sovjetu v Kremlju: Tam pravi: „Članek, ki ga je objavila v zvezi z mojim obiskom Pravda, žali srca sovjetskih državljanov, kajti prepričati sem se mogel sam, kako verna je „sveta Rusija“ in „sveta Ukrajina“ in kako čuti „sveti Kijev“. Njihova vera je vera, ki gori in je vera herojev. To je živ dokaz, kako globoka je korenina, ki je zasajena v milostih Srca vstalega Zveličarja in v srce Brezmadežne Device vnebovzete. Zato so to korenine, ki jih nikdar nikdo ne bo mogel iztrgati. To so korenine milosti, ki je največja slava narodov Rusije in iz te milosti zveni trajna poslanica miru in luči, lepote in ljubezni, pameti in upanja — vse to se razliva čez ves svet, skozi rodove in stoletja.“

R. Jc.

(Nekaj vtisov iz obiska po slovenski zemlji) ↗

TRIGLAVA BLESTE SE VRHOVI

Za slovo mi je hotel dr. Šubic še napraviti posebno veselje. „Jutri čez Vršič,“ tako je napovedal. Iz Kranjske gore je speljana čez Vršič lepa cesta, ki je v sistemu velike alpske ceste od francoske rivijere pa vse do Reke na Jadranu.

Zgodaj je treba na pot. Dolgo romanje je to, ki se je pričelo na Sveti Gori, kamor sem poslal Mariji jutranji pozdrav iz Nove Gorice. Naj me srečno pripelje danes na Brezje mimo Svetih Višarij nazaj v Gorico.

Cesta je bila že polna kolesarjev, ki so hiteli v Anhovo na delo, ko smo brzeli ob Soči navzgor. Čez Kanal, skozi Ročinj, vse dalje do Ciginja in Volč. Ko smo bili v Tolminu, so ljudje hiteli ravno k maši. Bil je prvi petek. Tudi jaz sem pohitel, da vidim tolminsko cerkev in pozdravim Gospoda. Pa že smo hiteli dalje. Z nama je bila doktorjeva matj in hčerka.

Kar naprej in hitro! Sveta Lucija, sedaj Most na Soči, Podmelec, Huda Južna, Klovže. V Podbrdu zavije cesta proti Petrovemu brdu; železnica pa se zarije v bohinjski predor. Petrovo brdo ima več zdravilišč za jetične.

Tam se odcepi nova cesta, pred kratkim dodelana, ki se pne v Jelovico nad Gornjo Sorico in doseže višino 1191 m. Od tam se še enkrat ozreš na selške hribe in tolminske griče, potem pa obrneš pogled proti severu, kjer zablesti pred teboj v vsej mogočnosti veličastni Tri-

glav. Morda ga ne bom nikdar več tako lepega in tako blizu videl, kot sem ga imel pred seboj tisti hip.

Cesta se spusti navzdol na Nemški Rovt in že si v Bohinjski Bistrici. Pognali smo ob jezeru naprej do Savice, kjer sem užival nekaj minut čudovito sliko, ki ti jo nudi Savica ob misli na Prešernovo pesem.

Naprej proti Bledu smo pognali in še dalje, tako da smo bili ob enajstih že na Brezjah. Spet pred Marijinim oltarjem! Kdo ve, če ne zadnjič! Tako sem prvega avgusta na prvi petek in ob spominu na materin in očetov god opravil sveto mašo na Brezjah, kjer sta me priporočila Mariji 7. decembra 1908, ko so me peljali iz bolnišnice domov s celo nogo, katero je hotel zdravnik odrezati.

Naprej je šla pot. Triglav, Stol, Golica, vsak čas ob tesna savska dolina. Celo brzi vlak, ki se je gnal na Koroško, smo v Koroški Beli pustili za seboj. Tukajle je kraj groze, je opozoril voznik. Nemci so pobili 20 talcev.

Jesenice. Velike stanovanjske hiše pričajo, da je tu več dela. Vse polno dima, kot so Jesenice od nekdaj. Naprej! V Mojstrano in Kranjsko goro in še dalje. Onstran Rateč smo ustavili. Še par sto metrov je do meje. Tamle so pa Sv. Višarje, je pokazal doktor.

Zares lepo jih je bilo videti. Pa so onstran meje. Morda bom pa le še kako našel čas, da stopim tja gori. Spomni se, o premila Devica Marija!

Posedli smo na trati, použili nekaj

sadja. Prav tu smo, na stiku treh svetov. Malce vstran je kol, do katerega so izrinili Slovence od severa Nemci, od zapada pa Italijani.

Spet smo pognali. Zavili smo v Planico, kjer sem si ogledal znamenite skakalnice, ki so tri. Gospod dr. Šubic mi je vse podrobno razložil. Je namreč navdušen smučar in je nakazal, kake načrte imajo za napredek smučanja. Iz Kranjske gore bodo napravili vzpenjačo do točke, od koder bo smučar zdrsnil doli proti Planici. Ko bi bil v teh stvarih bolj vešč, bi mogel na dolgo opisati, kako pomembno je postalo smučanje za tiste kraje.

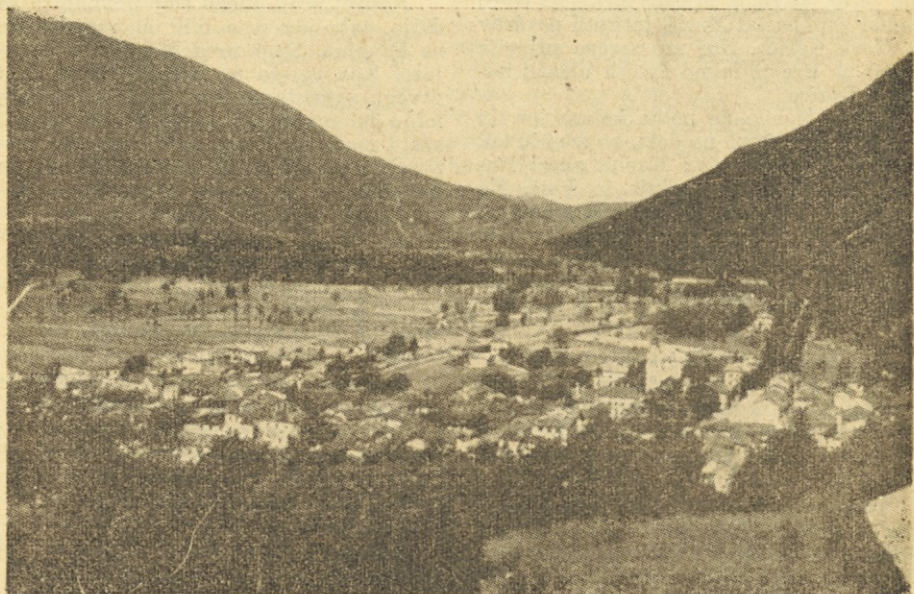
Bil je vroč dan, toda to smo zvedeli šele v Gorici zvečer. Tudi na Brezjah se je to čutilo, toda med gorami in gozdovi med Kepo in Mangartom, na podnožju Špika in Škrlatice je vladal prijeten hlad.

Sedaj pa proti Vršiču! V Kranjski gorji ti velik obris ponazori točen potek ce-

ste čez Vršič. Cesta je bila delana že med prvo svetovno vojno. Saj še danes stoji pod Vršičem kapelica v spomin ruskim ujetnikom, ki so pri tem delu pomrli in tamkaj čakajo vstajenja. Sedaj je pa bila cesta na novo trasirana in nima nikjer več kakor 13 m vzpona, povečini pa le 10 m. Serpentine so izdelane tako, da more speljati ovinek tudi ogromen mednarodni avtobus. Videl sem jih, dva holandska in enega nemškega, ki so rinili v goro ali polzeli navzdol v dolino Trente.

Čudovita je ta cesta. Špik, Škrlatica tik pred teboj, Kepa tam na severu in ob cesti žborj studenec ali rohni potok in tamkaj pametno navodilo: če ti je zavrela voda... Marsikdo, ki vozi le po ravnih cestah, šele tamkaj kaj takega doživi in je res koristno navodilo, da ne bo trpel škode.

Pozor! Razgledna točka! In res kmalu si na mestu. Klopica te vabi, da sedeš in pred teboj čudovita planinska slika.

Na Vršiču sta dve koči. Ena malo pod vrhom, druga pa prav na sedlu, kjer se cesta nagne na južno stran v dolino. Tam se odpre pred teboj druga stran knjige. Na levi Jalovec, na desni Triglavska skupina. Toda vrha samega že nisem mogel več najti. V drznih serpentinah, vse na novo utrjenih in vsekanih v živo skalo, se spušča cesta nizdol do Kugijevega spomenika, ki stoji malo više od točke, kjer se odcepi cesta k izviru Soče.

Potem pa skozi Log ob Soči dalje do Bovca. Tamle zadaj je pa Rajbelj, tudi čisto slovenska zemlja, katere so se polakomnil Lahi radi dragocenih rud. Kako lahko bi bilo vse tisto in še čez Svete Višarje slovensko!

Zaga, Kobarid. Tamle je Vrsno, rojstni kraj Gregorčičev. V Volčah smo se ustavili, da bi videl Kraljeve slike. Pa je vsa cerkev polna odrov, ker ravno čistijo cerkev. Nisem jih mogel videti.

Spet smo brzeli ob Soči. Srečavali smo samotne vozičke, s katerimi so peljali seno, zavezano v rjuhe, kot so ga privlekli iz senožeti.

Še enkrat sem videl obris Svete Gore, potem nas je objela tesna dolina Soče, ki je pustila samo toliko prostora, da tečeta ob eni strani cesta, po drugi pa železnica.

Ob devetih zvečer smo bili doma, to je v Šen Petru pri Gorici.

NEPRIČAKOVANO SREČANJE

Naslednje jutro, sobota, 1. avgusta, me je zbudila vročina. Hitro sem bil na red. Ura je bila šest. Cesta je bila polna koles in motociklov.

Cerkev me je že čakala odprta. Duhovnik se je že vrnil s Kranjskega, kamor je šel na pomoč za dušno pastirstvo na Gore pri Idriji.

Vsakovrstne so težave, s katerimi se ima duhovnik boriti. A vendar je zadnje čase dosti bolje, kajti narod vsak dan bolj jasno razumeva, da je Cerkev največja opora in tolažba ljudstvu — trpinu. Udeležba v cerkvi je nekoliko boljša zadnje čase, toda verski in moralni položaj tega goriškega predmestja, ki je prav mejna točka in vsa polna uradništva, ni ugoden. Domačini sami so bili

od nekdaj znani kot najbolj verni delci stare Gorice. Starejši ljudje so ostali, kar so bili, mladina se pa ne more odtegniti razdiralnemu učinkom kina, šole in javnega življenja. Kljub temu se veliko dela in se stalno vršijo razni tečajji in shodi versko moralnega značaja, tako na Sveti Gori kot na Mirenskem Gradu, kamor zahaja mladina versko in narodno zavednih družin.

Seveda je treba mnogo misliti, še več delati in največ moliti, da se premagajo ovire, katere hromijo vsako versko delo. Duhovnik je stalno z eno nogo v zaporu.

Gospod župnik me je spremil proti domu dr. Šubica. Ko stopava po cesti, vidim človeka na kolesu. Kdo bi pač gledal vsakega! Toda naslednji hip se že vrača in me motri. Še enkrat se vrne nazaj in prav pred menoj obstoji.

„Ali niste vi, gospod Janez?“

„Maks! Maks Bizjak! Saj ste menda res vi!“

„Kar zdelo se mi je, ko sem vas videl, pa sem se vrnil nazaj, da še natančneje ogledam. Motilo me je, ker ste v civilni obleki, toda po hoji sem vas spoznal; ko sem slišal glas, sem bil prepričan, da ste, čeprav se mi je zdelo to nemogoče,“ tako je menil Maks Bizjak, ki je bil pred leti, od vsega početka, eden glavnih pevcev patnerskega zbora.

„In Polda? Kako je z njo?“

„Dobro se imava z ženo in zdravi smio bolj kot nekoč v Argentini. Delam kot zidar in sedaj gradim lastno hišo.“

Maks Bizjak je iz Rihenberka. Kadar se je zbrala družba patnerskih pevcev, je bil vedno zraven in nešteto korakov je napravil zato, da je pridobil kakega novega. Zdravje mu ni služilo, zato se je že leta 1948 vrnil v Rihenberk, sedaj Branik.

Marsikaj sva si vedela povedati. Prišla je tudi žena z lepimi nekdanjimi spomini in vprašanji o znancih in rojakih v Argentini.

OBISK IZ STARE GORICE

Kaj pa na oni strani meje? Pač sem gledal tja čez pred tremi dnevi iz Brd, potem iz Svete Gore, sedajle skozi okno,

Zgornja slika: Trg v Tolminu; spodnja slika: Zadrugi dom v Braniku, ki se je preje imenoval Rihenberg

saj je državna meja komaj pet sto metrov vstran.

Že sta stala pred vrati č. g. Bernard Špacapan in njegova sestra Nežica. Bili smo dogovorjeni, da prideta na kosilo k Šubicovim.

Prinesla sta mi nekaj pošte iz Argentine, ki je prišla zame v Podgoro; in dogovorili smo se o dnevu mojega povratka.

„Pa Jožeta Žigona še nisem vprašal.“

Prav tedaj je vstopil. Moj nekdanji sošolec in sosed v zadnji klopi v tretjem

gimnazijskem razredu, v času prve svetovne vojne. Kako smo tedaj modrovali o slovenskih mejah! Na zemljevidu sva začrtala meje tako, da sva prisvojila Sloveniji tudi Oglej in Gradež. Jože je namreč vse tisto poznal in vedel, da je po vsej pravici naše in samo naše.

„Vidiš, Janez, kako so danes stvari vse drugače! Kaj smo trpeli nekoč pod fašisti! Kako nas boli danes ta krivična meja in kako polni smo neizpoljenih želja! Koliko lepih sanj se je razblinilo v nič! Najstarejši sin, cvet fanta, od ka-

terega sem res mnogo upal, je vtonil v Vipavi," tako je potožil prijatelj iz mladih dni.

„Tako je!“ je menil častiti g. Bernard. „Marsikatera lepa nada je šla v nič. Vsak dan mi krvavi srce, ko gledam na Sveto Goro in Mirenski grad. Podgora, od vekov slovenska; Gorica, ki niti imena ne more zatajiti, kj vsako dopoldne po vseh ulicah glasno slovensko govori kljub temu, da so jo proglasili za laško, pa je odtrgana od slovenske zemlje! Zavezniki so bili pripravljeni dati Jugoslaviji, Trst in Gorica bi bila slovenska, če bi se v imenu „Osvobodilne fronte“ ne vršili tako ogabni zločini, kot

so jih „osvoboditelji“ zagrešili v tisti dneh v Trstu in Gorici.“

Krvaveča rana je to. Trezen preudarek o dogodkih ob koncu krvave evropske drame, ki je za Slovenijo končala s komunistično diktaturo. Žigon se ni drznil kaj reči. Gospod župnik špacapan je modro molčal. Jaz sem se pa spomnil, kaj vse sem zvedel v Trstu in Gorici o grozoti onih dni, ko so požirale kraške jame stotine tistih, kateri so bili komunističnemu pohodu na poti, še bolj Slovenci kot Lahi, in kako je to vplivalo na svetovno javno mnenje in na zavezniške oblasti, ki so zato „izrezale“ Gorico iz slovenske zemlje in prisodile Trst Italiji.

SLOVENIJA

Cerkev sv. Neže na Kumu je zelo potrebna popravila. Severno stran cerkve so lani pokrili z opeko, a dalje verniki iz finančnih razlogov niso mogli. Ta božjepotna cerkev je zelo stara. Postavili so jo v 12. stoletju, dve sto let kasneje pa še cerkev sv. Jošta, ki stoji na strmeh griču. Med obema cerkvama stoji v dolinici kapela, v kateri se še vedno opravlja služba božja. Oltarji v cerkvi sv. Neže so vsi iz sivega marmorja. Izdelani so bili v Salzburgu v Avstriji. V Valvazorjevi dobi, t. j. v 16. stoletju, je bil Kum največja slovenska božja pot. Ob večjih slovesnostih je prišlo do 50.000 romarjev, ki so častili zlasti sv. Jerneja, ki se nahaja v cerkvi sv. Neže v malem desnem oltarju. Sv. Jerneja so namreč v tistih časih zlasti na Dolenjskem zelo častili. Ko je Krka poplavlila Kostanjevico, so se prebivalci zaobljubili, da bodo vsakih sedem let množično romali na Kum prosit sv. Nežo, da jih obvaruje pred novimi poplavami. Pozneje so se zatekli k sv. Neži tudi prebivalci Mokronoga, ki še danes trumoma romajo k njej ob sv. Jerneju in ji prinašajo darov. Zvonik je od cerkve sv. Neže oddaljen nekaj metrov. V zvoniku sta bila dva zvonova. Veliki je tehtal 1900 kg, manjši pa 1600. Oba so Avstrijci za časa prve svetovne vojne razbili, da bi ju prelili v topove. Sedanji zvonovi so jekleni in iste teže. V zadnjih časih je doživela božja pot na Kumu precej sprememb. Ob cerkvi sv. Jošta stoji sedaj 30 m visok televizijski stolp, dograjena je bila avtomobilska cesta na vrh in vse pobočje Kuma z vrhom vred je prejelo električno razsvetljavo.

SLOVENSKA KOROŠKA

Slovenska gimnazija v Celovcu se, hvala Bogu, krepko razvija, čeprav so ji nemške sojenice že ob rojstvu želele skorajšnje smrti. Letos ima že pet razredov in to dobro zasedenih. Dijaki se učijo v

veliki meri nemščine pa tudi angleščine, ruščine, latinščine in grščine. Tako bodo dijaki slovenske gimnazije odlično pripravljene za življenje. To je pokazala letos tudi njihova akademija ob koncu šolskega leta, ko so slovenski dijaki nemškemu gostom prepričljivo dokazali, da odlično obvladajo nemščino. Resni in pristojni Nemeč je odkrito priznal, da bi Nemci take akademije ne zmogli...

Sijajni uspeh akademije je po svoje pripomogel, da se je kljub vsestranskemu nemškemu pritisku že julija prijavilo za prvi razred 41 novih učencev. Da more imeti slovenska gimnazija v Celovcu toliko dijakov, je v veliki meri zasluga Mohorjeve družbe, ki si je poleg obilnega drugega kulturnega dela privzela še težko nalogo, da za slovenske dijake in dijakinje odpre ustrezne zavode v mestu. Na razpolago jim je stavila lastne prostore v Mohorjevi hiši v Vetrinjskem predmestju. Vodstvo dekliškega internata so prevzele šolske sestre, vodstvo fantov pa salezijanci. Ker se je za to šolsko leto prijavilo blizu 140 dijakov, so doseđanji prostori postali pretesni. Vodstvo Mohorjeve družbe je z velikim trudom doseglo, da so nerentabilne stranke izpraznile nekaj prostorov v drugi Mohorjevi hiši v Velikovškem predmestju. Tu je nastanjenih blizu 45 večjih fantov. Ker so bili prostori v skrajno zanemarjenem stanju, je Družba z veliko težavo uredila novi dijaški dom.

Zavest, da se v Celovcu slovenska dijaška mladina vzgaja v narodnem in katoliškem duhu, nas po pravici more navdajati z veseljem. To toliko bolj, ker se v matični državi mladina vzgaja v protiverskem in narodno indiferentnem duhu. Seveda nam ta okolnost nalaga tudi veliko dolžnost. Mi moramo moliti, da se bo to delo nadaljevalo. Biti moramo hvaležni vsem, ki imajo za to zasluge. Skušajmo pa tudi po svojih močeh slovenski dijaški dom gmotno podpreti. Poudarjamo, da nas nihče za pomoč ni naprosil.

Kdor pozna skromnost koroških Slovencev, nam bo rad verjel. Kljub temu pa prav nič ne dvomimo, da bodo radi sprejeli sleherni dar za vzdrževanje in opremo dijaških domov. Mislimo na to in pokažimo svojo ljubezen do Koroške v dejanju! Z molitvijo dijakov, ki molijo za dobrotnike, bo vsak naš dar bogato poplačan.

PRIMORSKE VESTI

Tržaški romarji pri sv. očetu. 1.300 tržaških vernikov, med njimi 230 Slovencev, je skupno s tržaškim škofom odpotovalo dne 26. septembra v Rim, kjer jih je v posebni avdijenci sprejel sv. oče. Veliko presenečenje je bilo za vse slovenske romarje, ko jih je sv. oče pozdravil v lepi slovensščini z besedami: „Dragi verniki slovenskega jezika! Z mislimi in očetovskimi željami smo tudi pri vas, toplo vas pozdravljamo in iz vsega srca blagoslovljamo.“ Slovenski verniki so imeli še druge lepe skupne slovesnosti po rimskih cerkvah, nakar so se v ponedeljek, 28. septembra, zopet vrnili z vlakom v Trst polni navdušenja do rimskih lepot, zlasti še do skupnega očeta papeža Janeza XXIII.

Veliki in važni dnevi na Tržaškem. V drugi polovici septembra je Trst doživel velike in važne dneve. Najvažnejši dogodek in najpomembnejše delo je bila v teh dneh škofijska sinoda. Vsebina sinode ni več nobena tajnost, vsem duhovnikom je znano, o čem se je razpravljalo in kako je sinoda potekala. Kmalu bo to dano v javnost tudi vernikom. Za nas slovenske katoličane je zelo važno to, da sinoda večkrat omenja naše narodne verske pravice in potrebe. Ob zaključku sinode je imel msgr. Ukmar lep latinski govor. — Veliko priznanja so žele predstave „veselega dela rožnega venca“, ki so jih predvajali v Trstu v dvorani velesejma. Predstav je bilo skupno devet in jim je prisostvovalo nad 25.000 Tržačanov. Pred meseci so bile te predstave tudi v Gorici v cerkvi sv. Ignacija. Pri predstavah sodeluje okrog 400 otrok poleg drugih starejših igralcev. — V četrtek, 17. septembra, je bil zopet za Tržačane zelo pomemben dan. Na Velikem trgu je

pristal helikopter s kipom **Fatimske Marije**, ki je tako v Trstu zaključila svoje dveletno romanje preko italijanskih mest in se nato vrnila v Fátimo. Fatimska Marija je ostala v Trstu tri dni. Obiskala je vse glavne cerkve, bolnišnico in stare Milje. V soboto popoldne pa so jo prinesli na naš Kras, kjer so postavili temeljni kamen za novo Marijino svetišče, ki bo raz hriba kraljevalo nad Trstom in vso okolico. V nedeljo, 20. septembra, popoldne je helikopter zopet odpeljal fatimsko Marijo iz tržaškega mesta na pot domov v Fátimo.

Marijino slavlje na Opčinah pri Trstu. Veličastna Marijina procesija na Opčinah v nedeljo, 13. septembra, je bila doslej največja slovenska manifestacija v vsem povojnem času. Krasno jesensko sonce je zvalilo na Opčine prave množice slovenskih vernikov iz mesta in dežele. Prišle so dekleta iz vseh tržaških Marijinih družb, skavti in skavtinje, šolski otroci, možje in fantje, vrste tržaških žena, vmes godba iz Trebč. V sredi številne duhovščine in strežnikov je stopal tržaški škof msgr. Santin. Ta lepo urejena desetisočglava množica slovenskih vernikov je pobožno stopala v procesiji, molila in pela ter tako slavila nebeško Gospo. Po procesiji je z izbranimi besedami izpregovoril tržaški škof, za njim pa še č. g. dr. Škerl. Polni svetega veselja so se nato verniki razšli na svoje domove.

Zlata maša na Peči. Na Peči pri Gorici je v nedeljo, 20. septembra, daroval svojo zlato mašo pečanski rojak č. g. **Jožef Malič**. Pečani so mu pripravili prsrčen sprejem in k zlati maši se je nabralo ljudstva iz vseh strani. Zlatomašnik Jožef Malič se je rodil na Peči leta 1884. Še mlad je odšel k salezijancem v Italijo, kjer je bil leta 1909 dne 18. septembra posvečen v duhovnika. Po prvi svetovni vojni se mu je izpolnila želja, da se je vrnil domov v salezijanske zavode v Sloveniji. Ali duhovnikovo srce ne pozna meja. Leta 1924 je odšel v Južno Ameriko in jo vso prehodil od Čila do Ognjene zemlje. Enajst let je ostal v misijonih, a bolezen ga je prisilila, da se je vrnil domov v Slovenijo. Leta 1950 je

Brez družine, pa nikdar sam

Naslov francoskega izvirnika: UN VIEUX CELIBATAIRE — Spisal Jules Pravierux
v slovenščino prevaja Jože Jurak

DRUGA STRAN RESNICE

Dovolite mi, da začetek današnjega poglavja posvetim klepetuljam iz Romenaya. Že večkrat sem se vprašal, zakaj nekatere Evine hčere tako z veseljem brskajo po intimnostih svojih bližnjih in tako z užitkom uničujejo bližnjega dobro ime. Pa sem prišel do zaključka, da jim možje premalo krotijo jezik in da bi bilo za take ženske kar dobro, če bi jih zakonski tovariši od časa do časa nežno oplazili z metljinim ročajem, kadar

jim jezik prenevarno izstopi iz ust.

Kaj vse vedo ženske iz Romenaya! Dovolj, da greste po cesti, pa že povedo, od kod ste prišli, kam ste namenjeni, zakaj ste zadovoljni oziroma otožni. Tudi to vedo, kaj se v vaši hiši je, česa ne marate, kaj se dogaja znotraj vašega stanovanja.

Lahko si torej predstavljate, kako je tem klepetuljam prišel prav beg Asselerjeve žene v Pariz. Odkrile so, da sva

si s pastorcem velika prijateljca. Na moj nasvet da je Asseler krepko zaročotal s svojo ženo, radi česar se je ona potem potepla od doma.

Vse njihove simpatije so bile na pastorcem strani. „Kaka nesramnost!“ so vzklikale. „In to s človekom, ki je tako dober! In tako čeden za pogled. Da more biti le ženska taka!“

Kako rade bi ga šle osebno potolažiti. Toda pastor se je dal le malo videti. Držal se je svoje-

moral kot italijanski državljani zopet v Italijo. Sedaj živi v Este pri Padovi. Zlatomašniku iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo let življenja.

Duhovniške prestavitve na Tržaškem. Po škofijskem odloku so bili premeščeni v tržaški škofiji sledeči duhovniki: g. Jože Vidmar za kaplana na Opčinah; na njegovo mesto v Barkovljah je prišel g. Viljem Žerjal. Zavod Marijanišče na Opčinah je dobilo novo vodstvo. Dosedanji ravnatelj msgr. Jamnik je bil razrešen in bo odšel v Rojan, novi ravnatelj pa je postal g. Franc Štuhec. dosedanji

župni upravitelj v Dolini pri Trstu. Na njegovo mesto so imenovali dr. Jožeta Mikližiča.

Cerkvena odlikovanja. Pred zaključkom sinode je tržaški gospod škof razglasil cerkvena imenovanja, ki zadevajo tudi nekatere naše slovenske duhovnike in sicer: msgr. dr. Jakob Ukmar je bil imenovan za apostolskega protonotarja, Franc Malalan, župnik v Borštu pri Trstu, je postal monsijor in tajni komornik sv. očeta, prav tako tudi g. Jože Jamnik, ravnatelj Marijanišča na Opčinah.

ga doma in se obdal s svečano samoto. Odpustil je služkinjo, hrano pa so mu dvakrat na dan nosili iz hotela prij „Belem konjičku“.

Kadar se je dal pokazati, je bil njegov pogled odsoten in zamišljen. „Joj, kako trpi!“ so ga romenayske ženske pomilovale. Hotele so videti, kako moški prenaša tak udarec in ko so ga videle bledega, so si prikimavale: „Strašno rad jo je moral imeti!“

Da bi svoje simpatije še bolj poudarile, so sklenile, da skupno prisostvujejo prihodnjo nedeljo protestantskemu bogočastju. To je bilo muhanja pri moških! Gospa notarjeva, ki ji Asselerjeva žena že ni mogla več konkurirati, je postala spet prva dama v naselju. Nadela si je obleko iz rdečega škrlata in njeno oprsje se je bleščalo v dragocenih čipkah. Tudi gospa lekarnarjeva je odkrila svojo svileno obleko, ki si jo je oblekla za poročni dan, na glavo si je pa poveznila klobuk, kjer so se vijolice družile s trobenticami. Njeni hčerki sta porabili ves teden, da sta dali izraza zadnjim finesam modne sezone. Zlasti mlajša Ernestina je globoko doživljala pastorjevo nesrečo. Njen ideal, ki naj bi še pred kratkim bil literat, se je umaknil Asselerjevim modrim očem in svetlim lasem. Že je mogel Romenay ugotoviti, da je vsa nemna na pastorja.

Ženska domišljija je Asselerja kmalu zagrnila v čudovito legendo. Doma je — po njih pripovedovanju — zagrnil vse žene podobe s črnim blagom; ni več prestopil praga zakonske spalnice; vsako noč je pred to sobo vzdihoval in solze so mu kapljale v mogočnem curku po licih, med tem ko je sam zase vzdikljal: „Vrni se, moj zaklad! Vse ti bom odpustil, kajti jaz te še vedno ljubim!“

Sprašujete me, kje sem pobral te zanimive izlive ogoljufanega moža? Moj vir je bila kuharica Prudencija, ki se je tiste dni mnogo sukala po romenayskih družinah.

*

Bolna domišljija mojih farank je tudi storila, da sva si postala Asseler in jaz neločljiva prijatelja. Temu je verjel tudi lekarnar Cobichet. Zato sem prejel neko jutro, ko sem šel mimo njegove hiše, prav prijazno vabilo, naj vstopim.

„Gospod župnik — me je lekarnar sladko nagovoril — „imam primer, ki ga vaš cerkveni zakonik ne omenja.“

„Tako?“ sem se naredil začudenega.

„Ali katoliška Cerkev dovoljuje razporoko?“

„V nobenem primeru,“ sem odločno zanikal.

„Škoda! Nisem vedel, da je tako nepopustljiva. Verjetno so protestanti bolj velikodušni?“

„Da, ta vera priznava razporoko in daje ločen-

cema pravico do nove poroke.“

Ta moj odgovor ga je vidno zadovoljil, kajti oči so se mu široko razširile od veselja.

„Torej,“ je lekarnar nadaljeval, „gospod Asseler more zaprositi za razporoko in ker razlogov ne manjka, se bo lahko znova poročil in ohranil svoje službeno mesto.“

„Mislim, da... In?“

„Stvar me zanima kot očeta, ker v kratkem se bo poročila moja starejša hčerka.“

„Veselim se z vami,“ sem mu iskreno čestital. „Lucija bo odlična soproga!“

„Moj bodoči zet je tudi lekarnar. Sam se bom umaknil, njemu pa v doto dal podjetje, ki ga vodim. Čas je že, da se odpočijem. Z Lucijo torej nimam nobenih skrbi več. Ta, ki me vznemirja, je Ernestina. Vse preveč se pusti voditi svojim čustvom. To so pa slabi vodniki.“

„Kot mi je znano,“ sem vskočil v razgovor, „bi se Ernestina rada poročila s kakim pisateljem.“

„K sreči je to misel zavrgla. Poznam literate. Ko sem se srečaval z njimi v Latinskem predmestju v Parizu, sem hitro odkril, da niso za ta svet. Manjka jim splošni čut. Dali so si rasti dolge lase; računov niso plačevali in so se s tem še hvalili. Glede pijače niso bili izbirčni, le vodo so silno črtili. Večkrat sem se že vprašal: ali je lite-

ratura sploh poklic? Saj se je oklepajo le postopači. Sedaj pa pomislite, kako življenje bi morala prestatati uboga Ernestina ob strani takega lenuha. Niti sita ne bi bila vsak dan. Le kopice knjig bi bilo videti v obednici... Zato pa, res sem vesel, da Ernestina več ne misli na pisateljje. Sedaj si želi le še moža, ki ljubi svoj dom, ki je pošten, kreposten in spoštovan. Zato se je odločila za gospoda Asselera.

„Kaj mi poveste!“ sem bil vidno presenečen. „Za protestantskega pastora?“

„Da, njegova nesreča jo je osvojila. Želela bi mu lajšati bol, osamljenost, ženino nezvestobo. Hotela bi mu vrniti srečo, do katere ima vso pravico. O dobra je, zelo dobra in plemenita, moja Ernestina. Hoče biti žena iz ljubezni... Kaj bi dal, da se ti dve srci najdeta v istem objemu! Če se Ernestina poroči, sem prost zadnjih skrbi! Kaj pravite, gospod župnik, ali se bi moje želje mogle uresničiti?“

„Toda, Asseler je zaenkrat še poročen. Le kdo vam je povedal, da se misli ločiti?“

„Nihče. Toda kaj naj drugega stori? Mlad je še in gotovo potrebuje ženske nežnosti. Vem, v bodoče bo imel strah pred novimi ljubeznimi. Toda, če bi mu kak prijatelj, v katerega neomajno zaupa, namignil, da živi v njegovi bližini

dekle, čigar srce utripa le zanj, bi gospod Asseler spet odkril, kje je doma prava sreča. Gotovo ne bi več omahoval. Zaprošil bi za razporoko... Zato pa, če bi vi, gospod župnik, hoteli biti tak posredovalec, kako globoko bi vam bil hvaležen. Saj vem, da sta si z Asselerjem intimna prijatelja.“

„Toda, gospod Cobichet,“ sem se resnično začudil, „kdo vam je to natvezil?“

„To vedo vse romenayske gospe. In menim, da je to prijateljstvo v čast obema. Zato pa, vi bi lahko v pastoru vzbudili zanimanje za mojo hčerko. In tako bi prišel dan, ko bi gospod Asseler postal moj dragi zet.“

„Gospod Cobichet,“ sem se naredil otožnega, „preklinjam svojo usodo.“

„Zakaj, gospod župnik?“ je lekarnar živahno dvignil svoj glas.

„Ker vedno samo zavedam rane vašemu plemenitemu srcu. Usoda se tako igra z menoj, da vam do sedaj še nikdar nisem mogel ustreči. Najprej si zapomnite tole: z gospodom Asselerjem se le površno pozna. Do sedaj sva se videla le dvakrat. Poleg tega nisem v stanu, da podprem vaše načrte...“

V tem je zapel zvonček v lekarni. Zaslišal sem glas kuharice Prudencije, ki me je iskala.

„Prudencija,“ sem jo vprašal, „kje ste pa zvedeli, da sem tu?“

„O, to se pa hitro zve!

Trgovec in kovač sta vaju videla, ko ste vstopili v lekarno. Pridite hitro domov, tam vas pričakuje gospa Ferrandière.“

Bil sem vesel te novice. Ponudil sem gospodu Cobichetu roko in mu rekel: „Že vidite, da me kličejo v župnišče. Oprostite, da vam ne morem pomagati. Nikar mi ne zamerite in ostaniva si prijatelja kot do sedaj!“

*

Gospa Ferrandière mi je prišla povedat, da je moj sobrat iz duhovništva Leroi nevarno zbolel in da si želi mojega obiska. Obljubil sem ji, da bom to storil čim preje, nato pa sva prešla na druge zadeve, ki so naju medsebojno zanimala. Tako sem zvedel, da je njena hčerka Kamila Maksimilijanu Thuryju zelo zamerila njegov pobeg z Asselerjevo ženo in se odločila, da ga dokončno pozabi. Seveda je to laže reči kot storiti. Kamila se že ni znala več nasmehniti. To je njeni materi povzročalo silno bolečino.

„Gospod župnik,“ me je pogledala z vlažnimi očmi, „zdi se mi, da je prišel trenutek, ko se moram vprašati tudi jaz, če nisem vsaj delno kriva Maksimilijanovega ravnjanja in Kamilinega trpljenja. Ali sem smela zahtevati od Kamile žrtev, ki presega njene moči?“

„Gospa,“ sem jo jaz skušal pomiriti, „vi ste izpolnili svojo dolžnost. Sledili ste mojim nasve-

tom. Če je kdo tega trpljenja kriv, sem to jaz. Vi ste pa lahko popolnoma mirna.“

Po njenem odhodu sem se zamislil. In sem odkril, da je prišel čas, da si tudi jaz sprašam svojo vest. Odkar mi je mladi Oktavij odkril, kako je Maksimilijan Thury hotel poročiti dekle, ki je dejansko bila vse prej kot zapeljana, nisem več mogel biti miren. Zakaj sem takrat, ko sem nesel sv. obhajilo nezakonski materi, vse njej verjel, ne da bi skušal zvedeti tudi drugo stran resnice? Kar odkrit moram biti: veselilo me je, da ima član Thuryjeve družine težave, ki lahko spravijo ob ugled očeta in vse, ki so z očetom politično sodelovali.

Zato sem se odločil, da to škodoželjnost, ki ni nič krščanska, v sebi enkrat za vselej zatrem. V Villegénerayu — rojstnem kraju „zapeljane“ Adriane — je bil za župana gospod Lemaréchal, moj nekdanji sošolec v malem semenišču. Njemu sem torej pisal, naj mi telegrafsko sporoči, če živi v vasi Adrijana Bachot. Odgovor je prišel še isti dan: „Polna zdravja in preveč dobro poročena.“

Ta telegram mi je povedal vse. Napisal sem župana, da mi o njej sporoči vse, kar je vedel. Župan je trpel na boleznih, ki se ji pravi literarna sladokusnost. Dasi živinorejec, je bil ves srečen, če je mogel pisati dolga

pisma z bleščočimi se primerami. Kajti nagnjenje k pisanju je kakor revmatizem — more se zboljšati, ne pa ozdraviti. Naj sledi torej dobesedno besedilo pisma, ki je pripomoglo, da sta se mogli dve trpinčeni duši končno le najti v srečni ljubezni!

„Dragi prijatelj!

Sprašuješ me, če poznam Muchandotove? Le kako moreš o tem dvomiti? Rastejo v naši občini, ne da bi jo zato še razveseljevali s svojim vonjem.

On in ona sta od tu. On je sin Muchandota, prevoznika, ki še živi. Ona, Adrijana, je imela za mater gospodično Frančiško. Njen oče? Nepoznan.

On, mož od Adriane, je cvet neumnega moškega. Ona pa je bila nekdanj lepa in zvita. Posvetnega življenja, toda ne da bi to skrivala. Ta odkritost je osvojila našega Janeza Muchandota. Zaprošil jo je za roko. Ona je zardelela, zaprla oči in s sramežljivim glasom dejala: „da!“ Pa je tiste dni prišel iz Romenaya mladenič s črno brado. Na konju je prijezdil in z njo odjezdil. Adrijana je pozabila, da ima „zaročenca“. S konjenikom je odšla v Pariz. Janez Muchandot se je ohranil čudovito mirnega. Ko so ga spraševali, kje je njegovo dekle, je odgovarjal: „V službi.“ In kdo bi mogel o tem še dvomiti?

Po dveh letih se je Adrijana vrnila: bleda, su-

ha in pegasta. Ljudje so vedeli povedati, da je rodila in da je otrok živel le nekaj tednov. Konjenik s črno brado da jo je zapustil in si šel iskat novih lavorik. Naselila se je znova v Villegénerayu, skromna, sramežljiva in poštena kot preje. Ko se je okrepila, jo je Janez Muchandot spomnil, da sta „zaročena“. Tudi ona se je tega spomnila. Zato sta se poročila, ona vsa v belem. Kajti šotor pokrije vsake vrste blago...

Gospa Adrijana Muchandot ni vključena v seznam krepstnih žena. Pri njej gre življenje staro pot dalje. In on, Muchandot? Vedno miren. Kadar dvomi nad ženino zvestobo, si položi glavo pod vzglavje, in dvom je premagan.

On in ona imata sedaj kar lepo posestvo. Od kod naj bi prišel denar, s katerim sta si ga kupila? Janez ga ni imel, preden se je poročil. Adrijana tudi ne. Zdi se, da je konjenik s črno brado tu vmes in da je posestvo sad zadoščevanja za zapeljano krepost, ki je Adrijana že davno pred konjenikovim prihodom ni več poznala.

To je, dragi prijatelj, vse, kar ti o tej družini lahko povem. Niso mi sicer znani nagibi, ki te vodijo, da po njej sprašuješ, toda dovoli mi skromen svet: če hočeš to družino povabiti v Romenay, da bi tvojim vernikom sijala s svojim zgledom, boš nekoliko ra-

zočaran... Kdaj se boš
spet ponudil v goste?

Pozdravlja Te Tvoj
iskreni prijatelj

J. Lemaréchal,
župan iz Villégeneraya.“

*

Dragi bralci, ko sem omenjeno pismo prebral, sem bil vse preje kot zadovoljen s samim seboj. „Ubogi oče Blondot — sem si dejal — nimaš biti na kaj ponosen. Dobro te je Adrijana po-tegnila. O tebi zgodovina ne bo ravno govorila, da si odkril smodnik.“

Postalo mi je jasno: kar sem kriv, je treba popraviti. Le tega nisem vedel, kako naj pričnem. Pa mi je prišla gospa Thuryjeva na pomoč.

Z objokanimi očmi in zaskrbljenim obrazom je vstopila v mojo sobo. Njen nastop je pričal, da je prišla nekaj prosit.

„Gospod župnik, — je pričela — prihajam k vam po nasvet in pomoč. Najbrže še ne veste, v kakšnih okoliščinah je naš Maksimilijan odšel v Pariz. Oče ga je hotel poročiti z dekletom, ki je on ne ljubi. Toda Maksimilijan se je tej nameri uprl. On ljubi slejkopreje Kamilo, čeprav bj zadnji

dogodki utegnili pričati kaj drugega. Prišlo je do take napetosti v družini, da mu je oče, ki ne trpi ugovora, jasno nakazal, da ni več zanj mesta v hiši. Maksimilijan se je zatekel k meni in se razjokal na mojih prsih.

„Mama — mi je dejal — tu ni več mesta zame. Ne vzdržim več. Grem v Pariz in tam bom ostal.“ Zaman sem ga pregovarjala. Odšel je. Minil je že mesec, a od njega še nobenega glasu. Zato sem se obrnila na njegovega prijatelja Oktavija Ferrandièra, ki je tudi nedavno odpotoval v Pariz. Ravno danes sem dobila odgovor: Maksimilijan je padel s kolesa in leži v postelji. Oktavij pravi, da ni nič posebnega, toda kdo more, gospod župnik, pomiriti materinsko srce?“

Gospa Thury je izbruhnila v krčevit jok. Skušal sem jo potolažiti, a brez uspeha.

„Gospod župnik, kako hočete, da sem mirna, ko pa ves svet ve, v kaki družbi je Maksimilijan zapustil Romenay. Gotovo se sedaj zaveda, kako neumno se je vedel, pa morda misli na samomor....“

„Gospa, zakaj mu ne

pišete, da se vrne k vam in vam vse pove?“

„No morem, ker bi dosegla prav obratno. Zato sem mislila, da bi vi naprosili mladega Ferrandièra — on vas tako spoštuje — naj vpliva na Maksimilijana in ga odtrga od one nesrečnice.“

„Gospa — sem spregovoril čez nekaj hipov — to pot ne bom prosil Oktavija za uslugo, ki si jo vi želite. Vem, kaj je moja dolžnost in ne bom bežal pred njo. Čez dva dni bom v Parizu — in svečano vas zagotavljam — pripeljal vam bom vašega sina.“

Gospa Thury se je hrupno vzdignila s sedeža in se hvaležno sklonila protj meni, smehljajoč se skozi solze: „Gospod župnik — je vzkliknila — vi ste svetnik!“

„Gospa, — sem se branil — v teh stvareh ne prehitajte Cerkve. Še to noč bom pisal Oktaviju, da me počaka na pariški postaji, in čez osem dni boste že videli svojega sina.“

Spokojnost se je vrnila na obraz gospe Thury. Še je hotela vedeti, kako bom izvršil svojo nameru, a jaz sem ji odgovarjal le eno: „Pustite to skrb meni, vse bo še dobro.“

Mali Jurček je šel z očetom v kino. Tam je videl, kako si Indijanci barvajo obraze. Pa vpraša očeta, čemu to delajo. Oče mu je pojasnil, da si barvajo Indijanci obraze takrat, ko se pripravljajo na bojni pohod, da pobijejo sovražnika.

Naslednji večer priteče nenadoma Jurček k svojemu očetu: „Očka, beži, kar moreš, mama se pripravlja na bojni pohod!“

RESOLUCIJE VII. SOCIALNEGA DNE

ki je bil 13. septembra 1959 v Buenos Airesu.

Kakor vsako leto, tako je tudi letos univ. prof. dr. Ivan Ahčin — kljub boleznim — sestavil resolucije za sedmi socialni dan. Te resolucije se glase takole:

1. Dostojanstvo žene. Po krščanskem pojmovanju, ki se opira na božje razodetje, je žena v enaki stopnji človek kakor mož. Oba sta enako ustvarjena po božji podobi. Zato sta si enaka v najglobljem človekovem dostojanstvu — bogapodobnosti. Imata enako bitno vrednost. V najvišjem ni razlike med možem in ženo.

Vsak nazor, ki gleda na ženo kot bistveno manjvredno od moškega, ki ženo podcenjuje in zaničuje, ji odreka pravico do osebne svobode ter ji odmerja položaj absolutno odvisnega bitja v družbi, je treba odločno odklanjati kot nekrščanski in nezdržljiv s krščansko družbeno kulturo.

2. Naravni poklic žene je materinstvo. Žena je možu enakovredna in enakopravna. Je oseba kakor mož, vendar na drug način. Po svoji duševni in telesni naravi poklicana, da je nositeljica in rodnica novega življenja in kot moževa tovarišica in pomočnica graditeljica družinske skupnosti. Naravni, od Boga zamišljeni poklic žene je materinstvo. To je njena odlika in njena veličina.

Žena, ki materinstvo prezira, se ga sramuje, ki ga ima za nekaj ponižujočega, zgolj za breme ali pravo suženjstvo, ki ga odklanja iz strahu pred žrtvami, nima pojma o vrednosti in dostojanstvu materinstva, je zelo daleč od krščanskega pojmovanja žene, je zatajila in zanika svojo žensko in socialno naravo in to pod vplivom nekrščanske sebične materialistične miselnosti, ki je naravnano zgolj na uživanje.

3. Tudi duhovno materinstvo je naravno. Njemu se morejo posvetiti

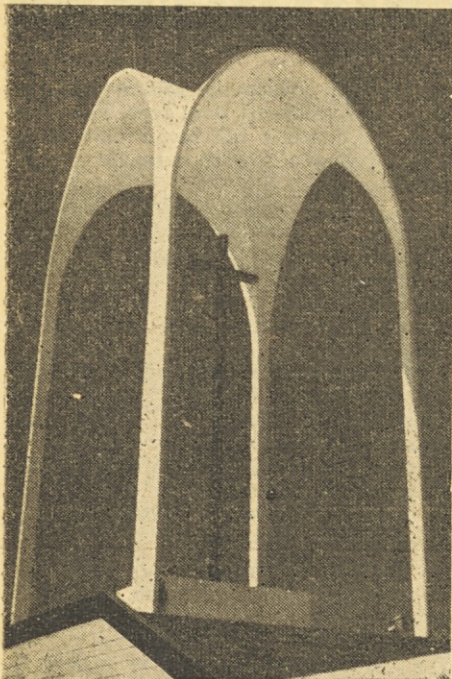
z največjim pridom in polnim razvojem plemenite ženskosti tiste žene, ki se prostovoljno odrečejo telesnemu materinstvu ali pa pod silo razmer ostanejo neporočene.

V sodobni zmaterializirani družbi je duhovno materinstvo posebne važnosti. Vsako delo na karitativnem, vzgojnem in socialnem podočju je za žensko izraz pravega materinstva, ki se more bogato razviti v dobro žene same in njene okolice.

4. Umerjeni in pretirani feminizem. Ob sodelovanju krščanskih žena je sodobno žensko gibanje vsaj v naprednih državah doseglo vse zahtevane pravice. Kar še mnogo kje primanjkuje, je dejstvo, da delavka za isto delo in za delo, ki donaša isti dobiček, ni enako plačana kakor moško delo.

Odklanjamo pa pretirani feminizem, ki postavlja ženo ob moža na vseh poljih, tekmovalko v vseh poklicih. Pretirano žensko gibanje pozablja, da žena ni mož. Žena je sicer enakopravna in enakovredna možu v svojem dostojanstvu, ni pa njemu enaka. Njeno poslanstvo je materinstvo. Zato tudi delo na katerem koli kulturnem polju (v znanosti, umetnosti, športu itd.) ne sme biti po svojem načinu in usmerjenosti takšne narave, da bi oviralo ženo pri njeni materinski dolžnosti, neporočenim pa ubijalo njihovo ženskost.

5. Poslanstvo slovenske žene v izseljenstvu. Poslanstvo slovenske žene v izseljenstvu je mnogo težje, kakor je bilo nekoč v rednih razmerah v domovini. Najprvo je družinsko življenje mnogo bolj ogroženo, kakor je bilo doma zaradi splošnega okolja, delovnih pogojev, stanovanskih in socialnih razmer, ki so vzrok, da so medsebojni odnosi med zakonci marsikje danes razrahljani, da se izgublja družinska enotnost. Potem je vzgoja otrok zaradi pomanjkanja očetove prisotnosti in velikokrat materine odsotnosti, ki gre za zaslužkom izven do-

Lep je bil pogled na glavni prireditveni prostor in oltar pod milim nebom v mestu Córdoba, kjer so argentinski katoliki imeli svoj narodni evharistični kongres

ma, mnogokje tako pomanjkljiva, da o njej skoraj ni mogoče govoriti zlasti še spričo kvarnega vpliva ceste, kateremu je otrok brez resnega nadzorstva izpostavljen.

Ob teh ugotovitvah vidi VII. socialni dan resno nevarnost zlasti za versko in narodno vzgojo slovenskih otrok, ki bi naj bila poglobljena naloga slovenske žene v izseljenstvu. Kajti od dne je odvisen obstoj in rast slovenskega življa v zamejstvu.

Dalje je želeli, da bi se tudi za slovenska dekleta, ki mislijo na zakon, uvedli pripravljali tečaji, kakor jih

imajo po nekaterih evropskih deželah in tudi tukaj v Argentini, na katerih sodelujejo poleg duhovnika še psiholog, zdravnik, gospodarski strokovnjak in starejši zakonski par.

Končno izreka VII. socialni dan polno priznanje in toplo zahvalo vsem tistim, ki v okviru naše izseljenjske skupnosti z največjim osebnimi žrtvami pripravljajo, poučujejo in vzdržujejo šolske tečaje za slovensko mladino, da bi bila vzgojena v zvestobi Bogu in svojemu slovenskemu narodu.

ARGENTINA

Slovenska mladina iz Lanusa je dne 27. septembra obhajala svoj VII. mladinski dan. Dopoldne je bila mladinska sv. maša, popoldne pa športni nastop, ki je v glavnem obstojal iz telovadnih točk. Nastopile so lanuške deklice, fantički iz Lanusa, članice Slovenske dekliske organizacije iz Morona ter telovadci na orodju. Po nastopu se je razvil družabni del prireditve.

Od 7. do 11. oktobra so katoliški Argentinci proslavljali presv. Evharistijo na svojem VI. narodnem evharističnem kongresu. Zaključne procesije so se udeležile tudi tujerodne narodne skupine v svojih narodnih nošah. Slovenci so bili vključeni med narode izza železne zavesse: Poljaki, Ukrajinci, Hrvatje, Vzhodna Nemčija. Med procesijo so nosili Slovenci obe zastavi: slovensko in argentinsko ter napis: „Los eslovenos con Christo y el Papa“ (Slovenci s Kristusom in papežem). Slovensko skupino so sestavljali: 24 mendoških Slovencev, ki so prišli pod vodstvom svojega dušnega pastirja Jožeta Horna s posebnim avtobusom, pa slovenski rojaki iz Córdobe in okolice ter družina Pavlovčič, Jože Tomaževič in Emil Pečjak iz Buenos Airesa.

Smrt duhovniške matere. Po težki boleznini je 4. oktobra poklical k sebi Bog gospo Marijo Rant v starosti 63 let. Petim sinovom je dala življenje v svojem zglednem zakonu z možem Jankom. En sin, Jože, ki je tudi opravil pogrebne obrede, je že duhovnik, drugi sin pa se

Slovenska skupina pri evharistični procesiji ob priliki argentinskega evharističnega kongresa v mestu Córdoba

pripravlja na duhovništvo v salezijanski družbi. Pokojna gospa je imela izreden smisel za potrebe bližnjega. Rada je dajala vbogajme, rada je tudi vse do smrti sodelovala v apostolskih organizacijah. Zato je bil tudi pogreb zelo mogočen. Vstajenja bo pričakovala na pokopališču Flores v Buenos Airesu.

Tretji dobrodelni dan v Buenos Airesu — bil je 4. oktobra — je še bolj potrdil velik smisel, ki ga ima naša skupnost za potrebe tistih, ki jim je življenje odreklo blagostanje in zdravje. Program je bil celodnevni. Zjutraj je opravil v Slovenski kapeli direktor g. Anton Orehar sv. mašo za dobrotnike in podpirance pri Slovenskem dušnem pastirstvu. Tudi svojo pridigo je navezal na misel krščanske dobrodelnosti. Mnogo udeležencev je kar na prireditvenem prostoru počakalo popoldanskega programa, ki je obsegal več pevskih točk ter prisrčne prizore šolskih otrok. Okusno vino iz Rioje je napravilo prav prijetno razpoloženje, tako da so se rojaki kar neradi razšli, saj je bilo vse tako slovensko: hrana, družabnost, veselje in zabava.

Glasbeni odsek Slovenske kulturne akcije je napravil 10. oktobra v dvorani

katoliške univerze v Buenos Airesu lep koncertni večer. V prvem delu je izvajala ob klavirju več točk pianistka gđe. Ančica Kraljeva, v drugem delu so pa nastopili baritonist Božidar Fink v samostojni izvedbi, nato tercet sester Fink in končno kvartet Finkovih, vsi ob spremljavi prof. A. Geržiniča. Navzoči kritik buenosaireskega nemškega dnevnika „Argentinisches Tageblatt“ je koncertni nastop toplo ocenil in dal nastopajočim iskreno priznanje.

Pred tremi leti je bil v San Justu blagoslovljen tamošnji slovenski dom. Danes so v tem domu prostori za slovenski šolski tečaj, moderno kegljišče, bar in prostrana kuhinja ter dvorišče lepo tlakovano. Člani odbora imajo še druge namene: ves prostor postaviti pod streho, da dež ne bo mogel več ovirati prireditve in pa čim več sob podkletiti. Sanjuški rojaki so tretjo obletnico proslavili v nedeljo, 11. oktobra. Dopoldne so se udeležili zahvalne sv. maše, nato pa prisostvovali v Domu dvigu slovenske in argentinske zastave. Tajnik Srečko Belič je imel pozdravno besedo, slovenski pevski zbor iz San Justa pa je zapel tri pesmi. Popoldne so nastopili otroci iz

sanjuškega šolskega tečaja in skavti, ki so prikazali razne skavtske igre in zakurili taborni ogenj. Sanjuška skavtska skupina je tudi položila skavtsko prisego. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba odlična in vesela družabnost je prišla zlasti v večernih urah od polnega izraza.

Študijski dan Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva. Člani Slov. kat. akad. starešinstva se vsako leto za en dan zbero, da posvete pozornost najbolj perečemu problemu, ki zanima katoliški svet, hkrati pa naj prireditelji nudi priliko za poglobitev prijateljskih in družabnih vezi. Letošnji študijski dan je bil že deveti; kakor skoraj vsi dosedanji, je bil tudi ta na Paternalu v prostorih pri čč. šolskih sestrah.

V nedeljo, dne 18. oktobra, je bila ob pol 10 sv. maša, ki jo je za žive in mrtve člane SKAS-a opravil njegov duhovni vodja č. g. prof. Anton Orehar. Po evangeliju je imel pridigo, v kateri je opozoril, da slavi ves katoliški svet prav ta dan misijonsko nedeljo. Katoliški intelektualci po vsem svetu obilno sodelujejo pri misijonskih akcijah. Toda novj čas prinaša nove naloge tudi na tem polju in sodobne razmere terjajo, da mora biti vsakdo neke vrste misijonar svojemu bližnjemu in v svojem okolju. Cerkev zelo nujno priporoča delo pri laičnem apostolatu in zlasti intelektualci so v to misijonstvo poklicani. Pokojni papež Pij XII. je podal obsežne temelje in razložil naloge modernega apostolata. Ljubezen nam nalaga izpolnjevanje nalog in sodelovanje pri tej akciji.

Študijski del je začel podpredsednik SKAS-a g. dr. Leopold Eiletz. Uvodoma je predlagal, da se člani s posebnimi pozdravi spomnijo svojega pokrovitelja prevz. škofa dr. Gregorija Rožmana in da sporoče pozdrave in najlepše želje predsedniku dr. Mihi Kreku.

Predavanje g. univ. prof. dr. Ignacija Lenčka je veljalo obravnavni problema: Materialistični svetovni nazor. Uvodoma je omenil, kako obsežno je to vprašanje in ga bo zato obdelal bolj okvirno, vendar zahteva to vprašanje podrobno obravnavanje, kar bi se naj izvedlo pri nadaljnjih sestankih in razpravljanjih. Ma-

terializmov je več, toda tokrat je pretres veljal predvsem marksističnemu materializmu. Študij vseh teh vprašanj nam ne nalaga samo znanstvena in ideološka dolžnost, ampak predvsem ljubezen (caritas urget), ko kot kristjani in katolici nosimo polno odgovornost za razvoj v svetu in za potrebe bližnjega.

Sledila je debata, ki je bila zelo živahna in razsežna in je izzvenela v željo, da bi se obravnavanje te snovi še nadaljevalo in zajelo čim širši krog članov. Razgovor se je potem še nadaljeval pri skupnem kosilu, ki so ga z veliko skrbnostjo pripravile čč. šolske sestre in jim gre za njihovo gostoljubnost res vsa zahvala.

Na misijonsko nedeljo je Slovenska misijonska zveza priredila misijonsko proslavo. G. Marijan Loboda je imel govor „Čutimo s Cerkvijo“. Gojenci Baragovega misijonišča in drugi lanuški otroci so nastopili v Kunstljevi trodejanjkj „Za velikim vzorom!“. Nato je ob razlagi g. misijonarja Ladota Lenčka CM sledilo predavanje filma o lanski blagoslovitvi Baragovega misijonišča. Za zaključek pa so igralci v režiji M. Willem-parta odigrali misijonsko dramo „Tujec“.

Praznik Kristusa Kralja so letos Slovenci v Buenos Airesu preživeli tako, da so se udeležili praznične maše v cerkvi Naše Gospe vedne Pomoči, nato pa prisostvovali čudovitemu misteriju Paula Claudela „Marijino oznanjenje“, ki so ga uprizorili člani gledališkega odseka Slovenske kulturne akcije.

Praznično mašo je imel na dan Kristusa Kralja g. direktor Anton Orehar. V cerkvenem govoru je opozoril, da nas praznik Kristusa Kralja spomni vsako leto na naše krščansko poslanstvo: osebno živeti zgledno krščansko življenje; pa tudi druge k temu navajati, saj je to naloga vsakogar, ki je bil krščen in je prejel zakrament sv. birme. Toda Kristus ni samo kralj, ki zahteva zase zvestobo, temveč nam v Kruhu življenja tudi nudi vso svojo pomoč. Po uživanju sv. Evharistije postanemo eno samo življenje z Njim, kot lepo pravi sv. Avguštín: „Ni Kristus, ki se spremeni v nas, ampak mi se spremenimo v Njega.“ Sv. Evharistija

podpira našo moč in nas krepi v borbi s samim seboj. Samo milost našega Gospoda Jezusa Kristusa nas lahko osvobodi lastnega telesa in njegovih težav, pa naj bodo to borbe mladih in starih za čistost, pa ustvarjanje harmonije v zakonu, ki ga ni več mogoče razdreti, pa urejevanje nesoglasja med rojaki, s katerimi moramo skupaj živeti, pa življenje v tujini in še in še sto drugih neprilik. Ko Kristus na svoj praznik vsem svojim zvestim ukazuje, naj bodo vzorni kristjani, ki naj še za druge kaj storijo, istočasno vsem ponuja svojo pomoč, česar prav gotovo — saj bi bilo v našo škodo — ne smemo preslišati: „Jaz sem z vami vse dni do konca sveta; tu imate moje Telo, vzemite in jejte!“

Z uprizoritvijo Paul Claudelovega „Oznanjenja Marijinega“, ki je visoka hvalnica Milosti in Dobrete, so igralci gledališkega odseka Slovenske kulturne akcije spravili na oder delo, ki globoko odjekne v duši in ki da vsakomur, ki gre vsaj nekoliko vase, veliko misliti. Marijin „Zgodi se!“ se ponavlja v ljudeh, ki z milostjo sodelujejo in slede božjim navdihom. Nadaljuje pa se v njegovih izvoljenih tudi Njegovo odrešilno trpljenje — Bogu, njim samim in bližnjim v po-

veličanje. To je vsebina, ki se skriva v dogodkih Claudelovega misterija in kjer nastopajo osebe kot Violana, ki posreduje s svojo dobrotno žrtvijo novo življenje ter dušno in telesno zdravje; Peter Craenski, stavbenik, ki se ob Violanini žrtvi reši spon mesa in lastne gobavosti; oče Vercors, veleposestnik, ki smatra za svojo dolžnost, potem, ko je poskrbel za otroke, da odide v Sveto deželo; kmet Jakob, ki mu je spletka hudobne Mare iztrgala nevesto Violano in končno Mara, nevoščljivka, ki si uspe osvojiti Jakoba, pa stopa v svoji ljubosumnosti iz zločina do zločina, dokler tudi nje nasilna smrt sestre Violane, po njej pripravljene, ne privede do skrušenega priznanja krivde. — Igralci so misterij mojstrsko podali. Skrbna izgovarjava, zelo temeljito obvladaje teksta, globoko vživetje v dogajanje, vse to je dalo vsej prireditvi izreden čar. In silno bogastvo misli, ki se kopičijo druga za drugo in komaj dajo časa gledalcu, da jih premisli. N. pr.: Ne gre zato, da živimo, temveč da umrjemo; ne da bi križ tesali, temveč stopili nanj in z nasmehom podarili vse svoje imetje; in koliko je vredno življenje, ako se ne mara žrtvovati? — Zato pa moramo biti Slovenski kulturni akciji prav iz srea

Tako je lani sv. Miklavž prišel med Slovence v Buenos Airesu

hvaležni, da je naši skupnosti v Buenos Airesu prav za praznik Kristusa Kralja (na predvečer in na sam praznični dan) posredovala v Claudelovem misteriju žarek luči vere, upanja in ljubezni v temino in tegobo vsakdanjosti ter nas vse opozorila na živo prisotnost božjega kraljestva v svetu.

Nadškofija Buenos Aires, kjer živi tudi mnogo Slovencev, ima od 24. oktobra novega nadpastirja. Je to kardinal dr. Antonio Caggiano, ki je do sedaj pastiroval v Rosariu. L. 1934 je bil posvečen v škofa, leta 1946 pa ga je sv. oče imenoval za kardinala. V sedanjih politično razburkanih in gospodarsko neurejenih razmerah bo imel novi nadškof težko delo. Mi Slovenci pa prosimo Boga, da bi tudi v njem imeli varuha, kakor smo ga imeli v njegovih prednikih.

Za praznik Vseh svetih so se Slovenci v lepem številu spomnili svojih rajnih tako z molitvijo kot s prejemom zakramentov kot tudi z darovanjem v dobrodelne namene. Na buenosaireškem pokopališču Čakarita je popoldne imel pridigo in opravil molitve v jugoslovanski grobnici g. Jože Jurak; na sanmartinskem pokopališču je g. Stanko Škrbe zmolil molitve ob grobu pok. svetnika Karla Škulja; isto popoldne so bile litanije, pridiga in molitve za rajne tudi v Ramos Mejji; prav tako na pokopališču v San Justu, kjer je molitve opravil g. salezijanec Janko Mernik in pel zbor iz San Justa; isti dan zvečer pa je bila še pobožnost za verne duše v slovenski kapeli. Rojaki so najprej odmolili tri dele sv. rožnega venca, na kar je sledila večerna sveta maša, pridiga g. direktorja Antona Oreharja in molitve za rajne.

Društvo Slovencev v Buenos Airesu je imelo 25. oktobra v Slovenski hiši svoj

občni zbor. Od leta 1958 je število članstva naraslo za 141 članov, tako je celotno število sedaj 1192 članov. Trem članom so bile izplačane posmrtnine v znesku 9.700 pesov, podpor pa je bilo izplačanih 15.508 pesov. Mladinski odsek skrbi za 15 šolskih tečajev, v katerih poučuje 12 učnih moči in 12 katehetov. V zadnji poslovni dobi je bilo izposojenih 1263 knjig. Bilo je več prosvetnih večerov, ne samo v Slovenski hiši, temveč tudi v Ramos Mejja in v Lanusu. Tudi pripravlja Društvo knjigo o Slovencih v španskem jeziku, ki jo bo spisal dr. Tine Debeljak. Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, naj se ustanovi v okviru Društva Slovencev Zgodovinski institut, ki naj bi izdal objektivno zgodovinsko knjigo o komunistični revoluciji v Sloveniji. Pri volitvah je bil za predsednika s 123 glasovi od 125 ponovno izvoljen prof. Ljudez Horvat.

ZDRUŽENE DRŽAVE

V zadnji številki smo omenili, da je v USA letos pet slovenskih duhovnikov, ki so bili 8. julija 1934 v Ljubljani posvečeni, obhajalo svojo srebrno mašo. Pa poročilo ni bilo popolno. Z njimi je bil posvečen tudi dr. Andrej Farkaš, ki plodovito deluje na slovenski župniji v Bridgeportu in ki je že mnogim slovenskim beguncem pomagal do kruha in jih spravil pod streho. Ni še dolgo, ko se je silno nevarno ponesrečil, pa mu je čudodelna svetinja — sam g. jubilant je o tem trdno prepričan — skoro čudežno posredovala ozdravljenje, ko so bili zdravniki že odločeni, da mu odrežejo nogo. Dr. Andrej Farkaš je bil letos prvi med omenjenimi šestimi duhovniki, ki je obhajal srebrno sv. mašo. Pridigal mu je sam g. škof dr. Gregorij Rožman.

Učiteljica vpraša v šoli, če kdo izmed otrok pozna kako prozorno telo. Oglasi se Peter: „Okno!“, nato Pavel: „Liter!“, potem še Andrej: „Pol litra!“ Učiteljica jih pohvali, da so prav povedali. Pa se opogumi še Filip in reče: „Lestev!“

V Titovem vladarstvu se je v zadnjem času zelo razpasla kraja. Vsak tovariš gleda, da tudi v tem oziru čim bolj doseže nepremagljivega mojstra Tita in se pre-skrbi za starost, da mu ne bo treba živeti na narodov račun. Zlasti znana sta v tem oziru dva tovariša. Zavoljo lepšega ju bomo imenovali Pridanič in Uzmovič. O sled-njem gre glas, da je od prvega za spoznanje spretnejši.

Sam Tito je postal ljubosumen, ko je čul o podvigih teh svojih najtesnejših sodelavcev. Hotel se je na lastne oči prepričati, ali sta res tako spretna kot govorijo pozna-valci razmer. Poklical ju je v delavno sobo in jima velel sestiti k mizi. Iz predala je vzel kuverto, jo položil predse, jo pokril z rokama in dejal tovarišema:

„Hočem vedeti, kdo od vaju je spretnejši v rekviriranju narodovega premo-ženja. V tej kuverti je denar. Kdor si ga bo preje prisvojil, bo moj naslednik. Da vaju ne bodo motila čustva meščanskega sramu, bo strežnik ugasnil luč. Pogumno na delo! Gre za narodov blagor!“

V temi se je pričel boj za denar in nasledstvo. Tito ni mogel dolgo klju-bovati. Ukazal je prižgati luč, da objame svojega naslednika.

— Evo ti kuverto! — je kričal Pridanič.

— Evo ti novaca! — je držal v roki šop bankovcev Uzmovič.

Pravijo, da sam Tito ni vedel, komu bi čestital. Tekmeca je skušal pomi-riti na ta način, da je spustil iz zaporov — Džilasa.

—:—

Jernejček še ne hodi dolgo v šolo. Rad pusti kak madež v zvezku. Pa učiteljica nekega dne pokaže na te madeže in ga vpraša: „Kaj pa je to?“ Otrok odgovori: „Packa!“ Učiteljica ga popravi: „Reci madež, to se lepše sliši.“

Čez čas mu učiteljica pokaže na vejico v stavku in ga vpraša: „Kaj je pa to?“ — „To je pa repek.“ Spet ga učiteljica poduči: „Se ne reče repek, ampak vejica.“

Pride zima in kmalu po božiču Jernejčka nekaj dni ni v šolo. „Kje si pa bil tako dolgo?“ se učiteljica zanima. Jernejček pojasni: „Doma smo madež klali, pa sem ga moral za vejico držati.“

—:—

Primožičev Jur je spet zavil v gostilno. Dve sosedu ga opazita, pa reče prva drugi: „Joj kakšna sramota, spet ga nosi v gostilno!“ Druga odvrne: „Sra-mota? Zdaj še ne! Ta bo takrat, ko se bo primajal iz gostilne.“

—:—

On: „Že spet nova obleka! Včasih so znale ženske bolj štediti.“

Ona: „Kaj boš govoril! Iz krila moje matere bi si lahko naredila pet oblek!“

—:—

Dušan Belobrč in njegova boljša polovica, ki skupaj tehtata skoro tri stote, sta si prišla kupovat avtomobil.

„Kakšnega nam svetujete?“ vprašata trgovca.

On ju pozorno pogleda in nato predlaga: „Najboljši bi bil za vaju kamion!“

—:—

„Kako bi razgnali razljučeno množico?“ so vprašali pri izpitu mladega poli-cijskega kandidata.

„Začel bi med njimi z nabirko za reveže,“ je bil odgovor.

POVERJENIKI:

Argentina:

Dušnopastirska pisarna,
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazilija:

Marija Mestnik,
Caixa Postal 7058,
Sao Paulo, Brasil

U. S. A.:

„Familia“,
3116 Glass Ave,
Cleveland, Ohio

Kanada:

Ivan Marn,
88 Victor Ave,
Toronto, Ontario

Trst:

Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Itaľija:

Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:

Naročnino pošiljajte Mo-
horjevi družbi v Celovec.

Celoletna naročnina za
Argentino in države, ki
nanjo mejijo (razen Uru-
guaya) 180 pesov.

Za Uruguay in druge dr-
žave, če se plača v arg.
pesih, je naročnina 250
pesov;

za U. S. A. in Kanado
5 dolarjev;

za Avstrijo 95 šilingov;

za Italijo 2000 lir;

drugod pa protivrednost
dolarja.

Tiska tiskarna Vilko,
Castro Barros 917
Buenos Aires

v s e b i n a

- 617 Učlovečeni Bog — središče človeštva
(Škof dr. Gregorij Rožman)
- 619 Soy católico, pero... (Joe Juck)
- 620 Molitveni namen za december (Al. Košmerlj)
- 622 Dva tekmeča za čast Brezmadežne (dr. Žakelj)
- 626 Kaj mislite o modi? (Gregor Mali)
- 630 Marjetica (Zora Piščanc)
- 635 Talenti in dolžnosti (N. T. Kr.)
- 636 Tudi neuspehi so koristni (N. T. Kr.)
- 637 Razvaline jokajo (—x)
- 642 Meja (Gregor Hribar)
- 642 Meja (Gregor Mali)
- 647 Po svetu
- 653 Domovina, mili kraj... (Janez Hladnik)
- 658 Iz domovine
- 660 Brez družine, pa nikdar sam (Pravieux-Jurak)
- 665 Med izseljenci
- 671 Tri minute dobre volje

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

SLOVENSKI VERSKI MESEČNIK

Izdaja konzorcij (Anton Orehar)

Editor responsable: Pbro. Antonio Orehar,
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

Registro de la Propiedad Intelectual 574.991

Urejujejo: Jurak Jože, Mali Gregor, šušteršič Marijan.

Platnice in stalna zaglavja je narisal Franci Holosan

Desno: Prijetne so večerne ure ob strugi čiste in deroče reke Save

Spodaj: Planina nad Jesenicami (Sv. Križ). V ozadju zasnežena Golica
Na zadnji strani: Kranjska gora v beli obleki

